

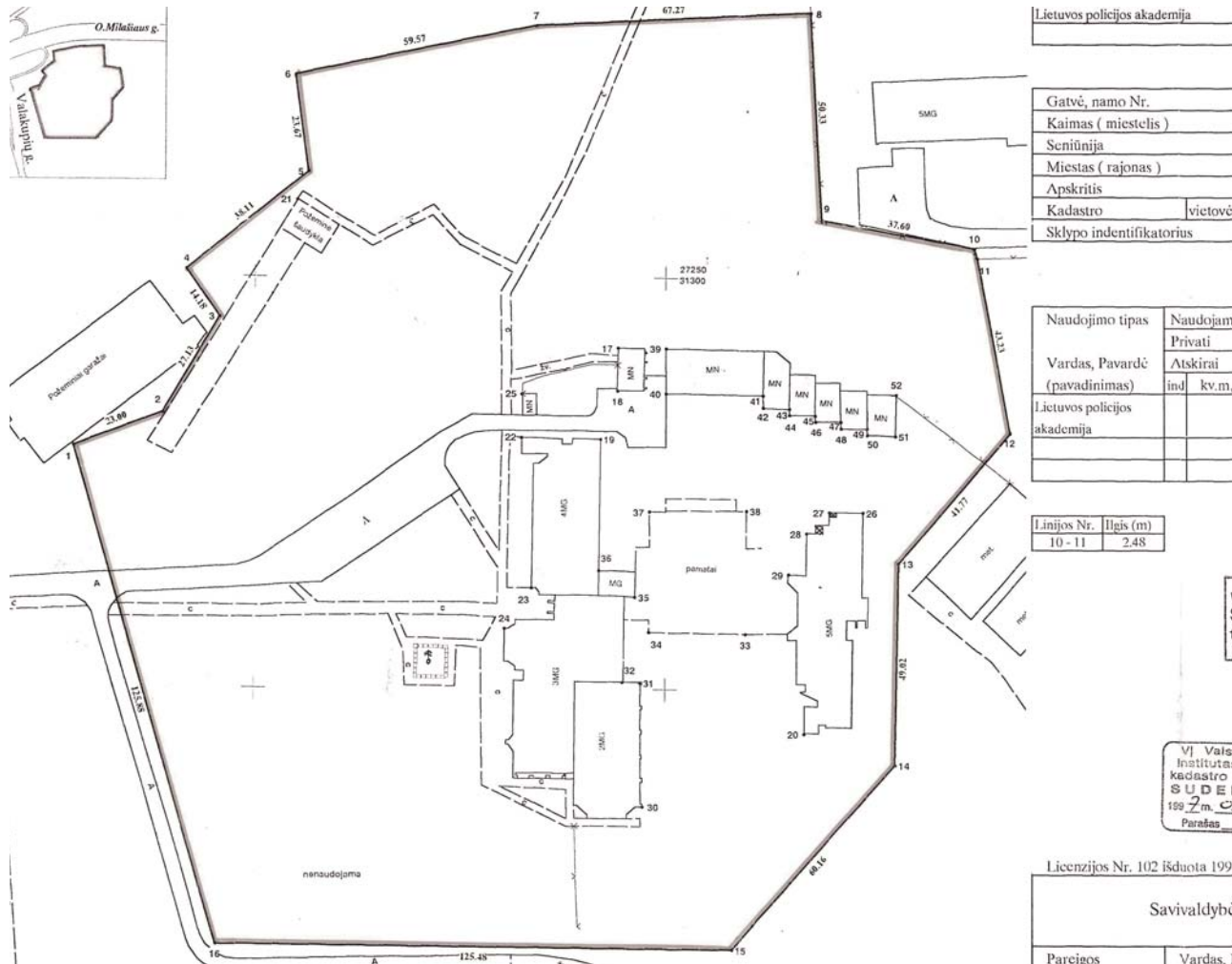
ARCHITEKTŪRINĖS DIRBTUVĖS
MRU PROGIMNAZIJA
VALAKUPIŲ G. 5
VYSTYMO GAIRĖS



2021
VILNIUS



TURINYS



ĮŽANGA

| | |
|-----------------|----|
| Veiksmas | 7 |
| Objektas | 8 |
| Esama situacija | 9 |
| Aktualu | 10 |
| Dalyviai | 12 |

DIRBTUVIŲ PROCESAS

| | |
|---------------|----|
| 00 SESIJA | 16 |
| 01 SESIJA | 18 |
| 02 SESIJA | 26 |
| 03 SESIJA | 27 |
| 04 SESIJA | 29 |
| Protagonistai | 30 |

DIRBTUVIŲ REZULTATAI

| | |
|---------------------------------------------------------------|----|
| Architektūros dirbtuvių diskusijų ir pasiūlymų apibendrinimas | 34 |
|---------------------------------------------------------------|----|

PRISTATYMAI

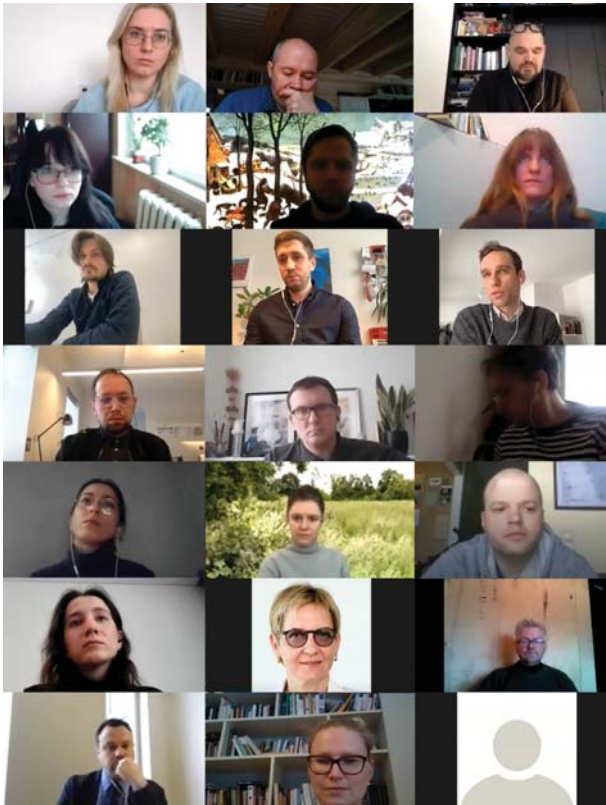
| | |
|------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Išrasti mokyklą | 46 |
| 2. Urbanistinis integralumas ir atvirų erdvių įveiklinimas | 82 |
| 3. Ką reiškia mokytis ir kaip tai veikia praktikoje? | 105 |
| 4. Gairės naujos mokyklos erdvėms | 136 |

ĮŽANGA

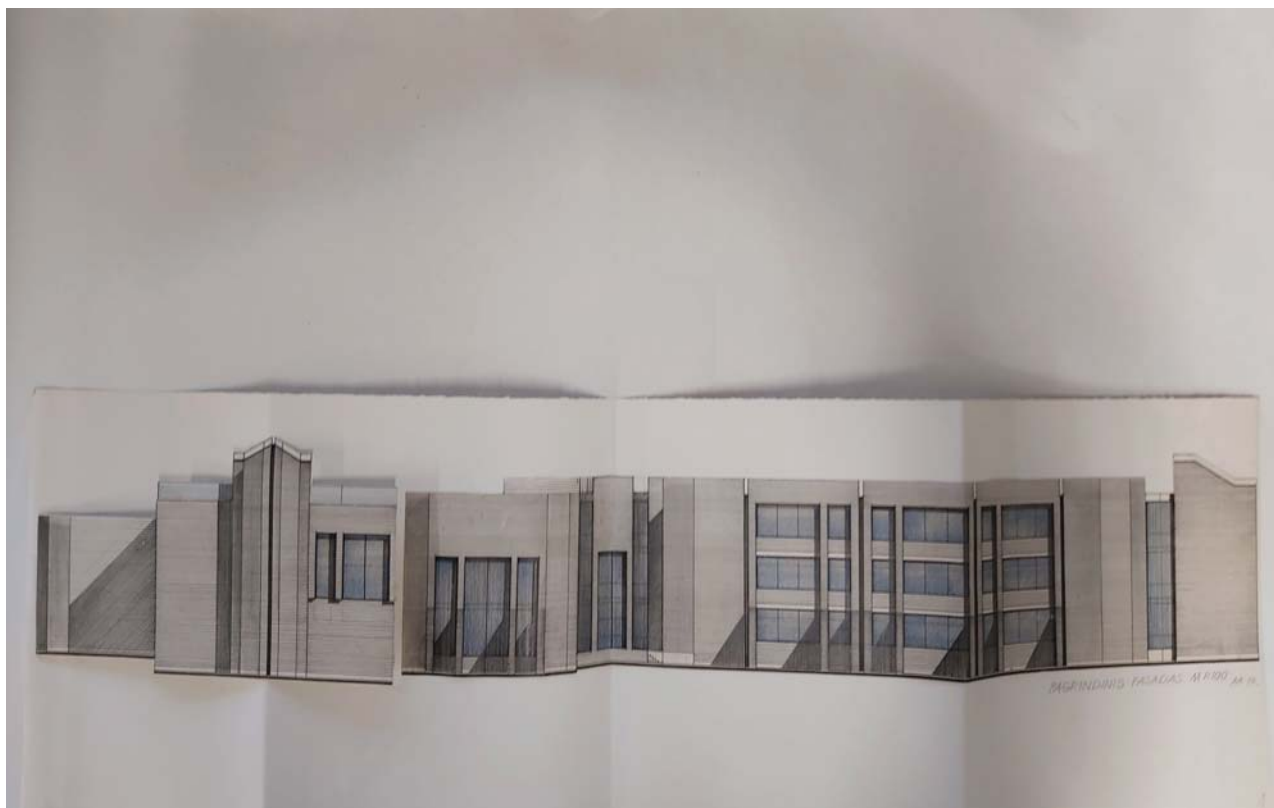
VEIKSMAS Dirbtuvės vyko nuotoliniu būdu. Keturias dalyvių komandas sudarė skirtingų profesijų atstovai: architektai, urbanistai, kraštovaizdžio architektai, sociologai, edukologai. Pirmosios sesijos metu mokyklos steigėjai pristatė savo lūkesčius. Vilniaus miesto savivaldybės Viešosios ir privačiosios partnerystės vedėja Agnė Šataitė pristatė švietimo politikos gaires, Žaliosios mokyklos koncepciją pristatė MRU lektorius Mykolas Simas Poškus, MRU progimnazijos viziją pateikė Romas Prakapas.

Dirbtuvių kuratoriai Liutauras Nekrošius, Edita Riaubienė ir Evelina Vasiliauskaitė pristatė esamų pastatų funkcinio erdvinio adaptavimo šiuolaikinio ugdymo reikmėms modelį.

Dirbtuvių dalyvius mokyklų daugiafunkciškumo klausimais konsultavo architektūros istorikas iš Nyderlandų Dolf Broekhuizen, koncepcijos „ugdymas kiekvienam“ klausimais – LAA „Lietaus vaikai“ valdybos narė Laura Valionienė.



OBJEKTAS Komplekse siekiama įkurdinti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigą galėsiančią priimti apie 120 (6 grupės po 20) vaikų ir pradinio – 288 (4 metai, 3 klasių komplektai po 24 vaikus) bei 360 (4 metai, 3 klasių komplektai po 30 vaikų) progimnazinio pakopų ugdymą vykdančią mokyklą.



ESAMA SITUACIJA Progimnazijai planuojama pritaikyti pastatą, kuris 1987 m. buvo pastatytas Milicijos mokyklos reikmėms pagal architekto Algimanto Alekno projektą. 1977 m. parengtas projektas pirmą kartą įgyvendintas 1982 m. Didlaukio g. Vėliau, 1987 metais projektas „veidrodžiškai“ pritaikytas Valakupių gatvėje. Po nepriklausomybės atkūrimo nagrinėjami pastatai naudoti universitetinių studijų (MRU, EHU) reikmėms. Kompleksą Valakupių g. 5 sudaro: 4 aukštų mokyklos pastatas (pastatytas 1987 metais; bendras plotas 5378 kvadratinų metrų), šešių aukštų (vienas iš jų – cokolinis) bendrabutis ir galerijinė jungtis su mokykla (2001, 3192); garažų, dirbtuvių ir ūkinių patalpų blokas (1996; 493); teritorijos apsaugos postas (1987; 11) ir tisas (1976, 483).

AKTUALU Esamas mokyklos pastatas, preliminariais skaičiavimais galėtų tenkinti vienos iš pakopų – pradinės arba progimnazinės, mokymo klasių ir kabinetų poreikį. Pastate esančios mažoji ir didžioji sporto salės, aktų salė, amfiteatrinė auditorija, biblioteka galėtų būti pritaikytos visos mokyklos reikmėms. Bendrabučio pastatą dėl per mažo patalpų aukščio ir ploto patalpų (tankus laikančių pertvarų tinklas) pritaikyti ugdymo reikmėms įmanoma tik labai nedidele dalimi. Esamų pastatų komplekse nėra tinkamos erdvės įrengti mokyklos valgyklą ir virtuvę, taip pat ir bendruomenės susibūrimams tinkamą fojė. Atsižvelgiant į galiojančius planavimo dokumentus 38 tūkst. kvadratinį metrų sklypo užstatymo tankis ir intensyvumas galėtų būti didinamas.

Steigėjai kelia tikslą, kad mokykla atvertų duris jau 2022–23 mokslo metams. Todėl tikslinga suplanuoti kelis plėtros etapus programai įgyvendinti taip, kad mokykla galėtų vykdyti ugdymo veiklą ir plėtrą vienu metu.

Ugdymo erdves būtina pritaikyti šiuolaikinio ugdymo poreikiams, jos turi būti tinkamos visiems, atsižvelgiant į kiekvieno specialiuosius poreikius. Mokykla turi turėti galimybę vykdyti tvarumo principais grįstą veiklą. Mokyklos atvirosios lauko erdvės turi būti įrengtos taip, kad galėtų būti intensyviai naudojamos ugdymo procese.



DALYVIAI

Tomas Grunskis, Martynas Mankus, Jūratė Kindurytė – architektūra (AEXN), Česlovas Lukenskas – edukologija (VDA)



„AEXN“ yra architektūros biuras Vilniuje, kurio veikla apima įvairaus mastelio erdvių, nuo urbanizmo iki interjerų, kūrimą. Šalia kitų darbų „AEXN“ nariai Tomas Grunskis, Jūratė Kindurytė ir Martynas Mankus yra dalyvavę LR ŠMM inicijuotame ugdymo erdvių modernizavimo projekte „Aikštelė“. Kūrybinių dirbtuvių procesui prisijungė menininkas ir edukologas Česlovas Lukenskas, reikšmingai papildęs komandos indėlį edukologinėmis ir ugdymo procesų išmanymų žiniomis.

Donatas Baltrušaitis – urbanistika, Agnė Dailidaitė – kraštovaizdžio architektūra (BAULAND), Tadas Šarūnas – sociologija (VU)

Esame miesto planuotojai ir architektai savo darbe siekiantys kurti sveiką ir tvarią aplinką bei išmanų miestą. Nuoširdžiai tikime, kad vietos ir miestai tampa sėkmingais tik tada, kai pasiekia miesto ir gamtinių kraštovaizdžių harmoniją. Tokie kraštovaizdžiai tinkamesni mūsų smarkiai besikeičiančiam ir intensyviai gyvenimo būdui, o taip pat padeda įveikti ir klimato krizės iššūkius. Labai gerai suprantame, kad tokios planavimo kokybės galime pasiekti tik per įtraukų planavimo procesą. Todėl nuolat dirbame su tyrėjais ir kitų sričių specialistais. Šiose dirbtuvėse kartu su BAULAND (Donatas Baltrušaitis, Agnė Dailidaitė) mūsų mokyklos viziją kūrė miesto sociologas Tadas Šarūnas.



Ignas Račkauskas, Mindaugas Glodenis, Mikas Kauzonas – architektūra (IMM), Dominykas Karpovič, Eugenijus Kaminskis – sociologija (“Xwhy / Supratimo agentūra”)



Komanda sudaryta iš trijų architektų, įkūrusių bendrą urbanistų-architektų studiją “IMM”, bei dviejų socialinių procesų tyrėjų iš “Xwhy / Supratimo agentūra”. Visi trys architektai yra įgiję patirties dirbdami Belgijoje, Nyderlanduose ir Kinijoje ir dabar taiko ją Lietuvoje. “Xwhy“ yra patarėjai padedantys organizacijoms kokybiškiau suprasti įvairius procesus: nuo infrastruktūros kūrimo ir politikos planavimo iki verslo plėtros ir produktų inovacijų - žmogiškųjų mokslų komanda suteikia pilnavertį konteksto ir kultūros supratimą tvariems sprendimams priimti.

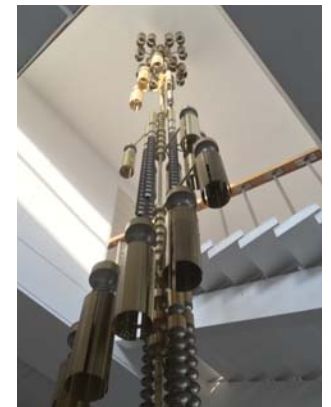
Viktorija Blažienė, Elena Paleckytė, Justina Radzevič (2L Architects) – architektūra, Donatas Počešiūnas (Rotary Lituanica) – universalus dizainas, Agnė Girkontaitė (VU) – sociologija, Justas Paulikas (Turing School) – edukologija

Įprastą architektų, inžinierių, konstruktorių ir energetikų komandą “2L architects” biure šį kartą papildė kitokių patirčių ir žinių turintys specialistai. Sociologės Agnės Girkontaitės tyrimų laukas yra orientuotas į švietimą. Vilniaus universitete ji dėsto švietimo sociologijos ir politikos kursą, aktyviai dalyvauja švietimo sistemos tyrimuose. Justas Paulikas yra mokytojas, besidomintis skirtingais, inovatyviais mokymo bei mokymosi metodais. Architektas Donatas Počešiūnas, aktyviai besidomintis universaliu dizainu, prienamumu, dalinasi savo patirtimi kuriant atvirus pastatus.



DIRBTUVIŲ PROCESAS

00 SESIJA šiame kūrybinių dirbtuvių etape komandos buvo kviečiamos sausio 4-6 d. aplankyti nagrinėjamą kompleksą esantį adresu Valakupių g. 5, Vilnius. Objekto lankymo metu buvo galima ne tik apžiūrėti sklypą, bet ir geriau suprasti vidaus erdvių kokybę ir jų tarpusavio (ne)esančius funkcinius ryšius.



01 SESIJA - INTRO

Ši sesija vyko sausio 12 d.

Pirmosios sesijos metu mokyklos steigėjai pristatė savo lūkesčius.

Vilniaus miesto savivaldybės Viešosios ir privačiosios partnerystės vedėja Agnė Šataitė pristatė švietimo politikos gaires, pateikė išsikeltus tikslus ir priemonių šiems tikslams pasiekti pavyzdžius.



Vilniaus miesto savivaldybės švietimo politikos tikslai:

- 1 Paslaugų prieinamumas. Paslaugos turi atitikti visų moksleivių (įskaitant specialiųjų poreikių ar su negalia) poreikius ir atitikti šiuolaikinius infrastruktūros reikalavimus.
- 2 Sąlygų kiekvienam vaikui pasiekti aukščiausią jam mąstymo ir akademinį gebėjimų lygį sudarymas.
- 3 Palankios emocinės aplinkos kūrimas moksleiviams ir pedagogams.
- 4 Sveikatingumo lygio kėlimas. Sudaryti sąlygas kuo įvairesnių rūšių fiziniam aktyvumui tiek pamokų, tiek pertraukų metu ir skatinti sveiką gyvenseną.

Vilniaus miesto savivaldybės švietimo politikos tikslų įgyvendinimo priemonių, atnaujinant ir kuriant naujas ugdymosi erdves, pavyzdžiai:

- A Kūrybiškumo skatinimas bendradarbiaujant su kitais – erdvės tinkamos bendrai veiklai, tiek mokinių lygmeniu, tiek su kitais subjektais.
- B Kuriamos sąlygos tarpdalykiškumui skatinti (erdvių klasterizacija).
- C Pamokos „be sienų“ - kuo įvairesnių erdvių pritaikymas ugdymo procesui.
- D Dėmesys inovacijoms ir informacinėms technologijoms.
- E Erdvės pagerinančios emocinį klimatą, galimybė pabūti vienuoje, triukšmo slopinimo priemonės.
- F Fizinio aktyvumo integracija į įvairius užsiėmimus mokykloje, neapsiribojant sporto sale.
- G Saugi ir estetiška aplinka.
- H Bendruomeniškumą skatinančios erdvės (įtraukiant ir tėvus ir kitas susijusias bendruomenes).
- I Sąlygos visos dienos ugdymui.
- J Dėmesys pedagogų poreikiams.

Žaliosios mokyklos konceptiją pristatė MRU lektorius dr. Mykolas Simas Poškus.

Gairės žaliai mokyklai Žaliosios mokyklos vizijos įgyvendinimas turi apimti ne tik mažo mokyklos ekologinio pėdsako užtikrinimą, tačiau ir formuoti mokyklos bendruomenės aplinko-sauginį pilietiškumą, nukreipti bendruomenę link gamtai draugiško elgesio ir įgalinti gamtai draugiškas praktikas, sukurti tinkamą aplinką mokyklos bendruomenei regeneruoti emociškai ir fiziškai.



Pateikiami konkretūs tikslai, kuriuos privalu išpildyti, siekiant įgyvendinti holistišką žalios mokyklos viziją:

1 Pasyvi infrastruktūra Siekiant mažinti mokyklos ekologinį pėdsaką, būtina užtikrinti, kad mokykloje egzistuojanti infrastruktūra būtų draugiška gamtai. Lengviausia tai pasiekti pašalinant poreikį kai kuriems elgesiams, juos pakeičiant automatizuotomis sistemomis. Keičiant aplinkos veiksnius, įgalinant vienus elgesius ir mažinant kitų elgesių prieinamumą galima užtikrinti, kad gamtai draugiški elgesiai taps savaime suprantama norma mokykloje.

2 Aktyvi infrastruktūra Siekiant užtikrinti gamtai draugiškus elgesius, kur to neįmanoma automatizuoti, būtina elgesius paversti lengvais, prieinamais ir įprastais. Tai pasiekama per dermę tarp įgalinančios infrastruktūros, kuri nukreipia asmenį tinkamam elgesiui ir socialinių paskatų, kurios iškelia į sąmonę pageidaujamo elgesio normą.

3 Regeneracija Tvarumo samprata apima ir socialinį aspektą, kur kreipiamas dėmesys į bendruomenės gerovę ir emocinę bei fizinę sveikatą. Žalios erdvės, taip pat korektiškai suplanuotos darbo erdvės, suteiks mokyklos bendruomenei galimybę pailsėti, atsigauti ir kokybiškai dirbti, tuo pačiu skatindamos gamtai draugišką elgesį.

Dirbtuvių kuratoriai Liutauras Nekrošius, Edita Riaubienė ir Evelina Vasiliauskaitė pristatė esamų pastatų funkcinio erdvinio adaptavimo šiuolaikinio ugdymo reikmėms modelį, kurį sudaro 12 pokyčių programų:

1 Bendruomenės apjungimas (mokyklos šerdis). Tai multifunkcinė erdvė, kurioje buriasi mokyklos bendruomenė ne tik oficialiomis, bet ir neformaliomis progomis. Aplink ją telkiamos kitos mokyklos paslaugos kaip valgykla, skaitykla, administracija.

2 Individuali savarankiško darbo erdvė (mokiniai ir mokytojai). Ši pokyčio programa yra tiesiogiai susijusi su mokymosi būdų įvairove ir tam tinkamų skirtingų erdvių mokykloje poreikiu. Siekiama užtikrinti, kad mokiniai ir mokytojai turėtų kokybišką erdvę savarankiškam darbui.

3 Mažų grupių (5 mokiniams) savarankiško darbo vieta ir individualaus konsultavimo (mokiniui kartu su mokytoju) vieta ši programa apie nedidelių grupių mokymuisi, savarankiškam grupiniam darbui skirtas erdves, kurios gali būti sukuriamos ir tradicinės klasės erdvėje, pasitelkiant mobilius baldus ir transformuojamus aplinkos elementus (atitvaras, lentynas, lentas, mobilius IT įrenginius).

4 Seminarinio pobūdžio (15 mokinių ir mokytojai) darbo vieta

Ši programa yra apie skirtingo dydžio grupių mokymosi erdvių kūrimą. Tai gali apimti 8-15 mokinių ir mokytojo instruktavimo, konsultavimo, diskusijų ir prezentavimo erdvę.

5 Transformuojamos erdvės

Siekiant, kad mokymo(si) aplinka tenkintų nuolat kintančių edukacijos metodų poreikius, o taip pat būtų tinkama įvairioms neformalioms edukacinio pobūdžio veikloms, siūloma įrengti erdves taip, kad jas būtų lengva ir patogiu transformuoti. Šios erdvės gali būti transformuojamos nuolat (pamokos metu), dažnai (dienos eigoje – pvz. pamokos ir popiečio grupė), retai (sezoninis, metų ar kelių periodas, pvz. vasaros mokykla).

6 Mokymo(si) erdvių klasteris

Ši pokyčių programa susijusi su artimų funkcijų kabinetų sugretinimu ir jų įrangos, įrankių bei medžiagų dalijimosi galimybių sukūrimu.

7 Mokyklos tapatumas, estetizavimas

Ši pokyčių programa susijusi su kiekvienos mokyklos, kaip unikalios besimokančios bendruomenės tapatumu ir jo išraiška fizinėje aplinkoje.

8 Biblioteka ir skaitykla, mokyklinis KIC

Siekiant didinti darbo-mokymosi, bendravimo vietų įvairovę, ekspozicinių erdvių prestižą ir saugumą bei visų jų optimalų valdymą, rekomenduojama aplink bibliotekas telkti giminingų erdvių klasterius, taip formuojant mokyklos komunikacijos ir informacijos centrą (toliau KIC).

9 Išteklių pasiekiamumas po pamokų

Ši programa yra apie tam tikrų mokyklos erdvių prieinamumą tiek mokiniams, tiek mokytojams, mokinių tėvams ir aplinkinei bendruomenei ne pamokų metu.

10 Lauko-vidaus integracija

Ši programa yra apie mokyklos lauko ir vidaus sąsają, apie šioms erdvėms keliamus tikslus ir galimybes kuo įvairiau naudoti naujai sukurtus ryšius tarp vidaus ir išorės.

11 Universalusis dizainas

Siekiant, įgyvendinti principą, kad ugdymasis turi būti pritaikytas kiekvienam, laikomasi nuostatos, kad mokyklų vidaus ir lauko aplinka taip pat būtų tinkami naudoti kiekvienam, nepaisant skirtingų specialiųjų poreikių ar negalios (turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų). Ši programa kalba apie esamų mokyklos pastatų pritaikymą kiekvieno besimokančio ar mokančiojo asmens poreikiams.

12 Edukacinis kraštovaizdis (erdvinė įvairovė)

Ši pokyčio programa remiasi tokiu mokyklos erdvių organizavimo principu, kai grupuojamos skirtingos dydžio, formos ir veiklos pobūdžio erdvės viename mokymuisi skirtame erdviame vienetė. Tai atitinka skirtingų mokyklos funkcinų patalpų integralų (decentralizuotą) grupavimą, susiejimą edukaciniuose kraštovaizdžiuose.



Bendrojo ugdymo mokyklų pokyčio programos buvo suformuotos atsižvelgiant į 21 amžiaus bendrojo ugdymo mokyklai iškeltus naujus uždavinius -

ugdymo integralumą, interaktyvumą, kontekstualumą, mokymosi būdų įvairovę, ugdymo įtraukumą, prieinamumą ir bendruomeniškumą, visos dienos mokyklos nuostatas ir edukacinio kraštovaizdžio siekį.

Teikiamos 12 pokyčio programų apima ir šiuolaikinės mokyklos fizinei aplinkai būdingas erdvines savybes -

daugiafunkciškumą, erdvių įvairovę, lankstumą, skaidrumą, natūralumą, stimuliavimą ir individualumą.

01 SESIJOS pabaigoje vykusios diskusijos metu nuspręsta, jog komandos pradės tyrinėti kompleksą ir kitos sesijos metu pateiks mokyklos galimus vystymo scenarijus.

02 SESIJA - IDĖJŲ LIETUS

Antrosios sesijos metu vyko grupių tiriamųjų studijų apie mokyklos galimus vystymo scenarijus pristatymas. Ši sesija vyko sausio 19 d. Dirbtuvių dalyvius mokyklų daigafunkciškumo klausimais konsultavo architektūros istorikas iš Nyderlandų Dolf Broekhuizen.

Sesijos pradžioje jis taip pat trumpai pristatė bendruomeninių mokyklų koncepciją bei Olandijos mokyklų pokyčius atspindintį atlasą scholenbouwatlas.nl.



Scholenbouwatlas

HOME INTRODUCTIE VERBOUWPROCES VERBOUWOPGAVE VERBOUWMODEL INFORMATIE

You are here: Home / Verbouwoopgaven - overzicht

Verbouwoopgaven - overzicht

zoek op keyword

filter op thema

Toon alle thema's

- A Onderwijs
- B Opvang
- C Overblijf
- D Gezamenenschappelijke ruimte
- E Het brede gebouw

Pas toe

| Thema | School |
|-------------------------|----------------------------------------------|
| A1 Individuele werkplek | Eerste openluchtschool voor het gezonde kind |
| A1 Individuele werkplek | CBS Geuzenschip en Samenwerkingschool |
| A1 Individuele werkplek | Voorwegschool |
| A1 Individuele werkplek | Agatha Snellen school |
| A1 Individuele werkplek | Jenaplanschool De Carroussel |

03 SESIJA - SINTEZĖ

Ši sesija vyko sausio 26 d. Jos metu dirbtuvių kviestinė viešnia buvo Laura Valionienė, LAA "Lietaus vaikai" narė. Šios sesijos metu ji pristatė autistiškų žmonių problematiką šiuolaikinėje visuomenėje ir šių dienų mokykloje.

“Autistiškumas labiau yra keistumas, nei negalia kaip tokia. Apie 70proc. autistiškų asmenų dar turi ir gretutinių diagnozių, tokių kaip psichikos sutrikimai, raidos sutrikimai-medicininiai sutrikimai, elgesio sutrikimai. Tai lemia, kad autistiški asmenys yra labai skirtingi. Bet juos vienijantis aspektas yra ypatingasis interesas (autistinė fiksacija), kai žmogus visą savo dėmesį ir laiką nori skirti vienai temai. Mūsų ugdymo sistema tam visiškai nepritaikyta.”



Lauros Valionienės rekomendacijos pateiktos pranešimo 03 SESIJOS metu, kalbant apie aplinkos garsinio triukšmo ir vizualinio apipavidalinimo problematiką mokyklose:

Dėmesys aplinkos garsiniam triukšmui

- Garso ateinančio iš lauko slopinimas.
- Ypatingas dėmesys klasių prie laiptinių garso izoliavimui.
- Paieškoti sprendimų skambučiui
- Jei klasėje yra jautrus garsam vaikas, grindys turėtų būti slopinančios stalų, kėdžių garsus
- Aidas trukdo ne tik garsam jautriems autistiškiems vaikams, tačiau ir klausos negalią turintiems asmenims
- Triukšmas koridoriuose daliai vaikų yra nepakeliamas.
- Valgyklų triukšmas, eilės, didelis šurmulyks yra iššūkis ne tik vaikams esantiems autizmo spektre, bet ir daugumai įprastos raidos vaikų.
- Užtikrinus klasių garso izoliaciją, galima koridorius panaudoti kaip edukacines/veiklų erdves netgi pamokų metu.



22

Vizualinis apipavidalinimas

- Per didelis šviesos kiekis aplinkoje gali būti trikdantis kai kuriuos vaikus. Spalvos svarbu!
- Naudinga būtų parodyti spalvomis ir kitais dizaino elementais, judėjimo kryptis mokyklos koridoriais
- Koridoriai, erdvės turėtų būti vizualiai atskirami – tai padeda vaikams su prasta orientacija erdvėje surasti reikiamus kabinetus.
- Formuojant aplinką turėtų būti atsižvelgta į poreikį vizualizuoti dienotvarkes.
- Atsižvelgti į poreikį suskirstyti erdves vizualiai, pavyzdžiui naudojant širmas
- Nenaudoti fluorescencinių lempų, taupiųjų lempučių.



23

MIESTE)
 RA (GYVOJI
 LIKĄ
 YMAS, BENDRAI
 OKYKLA)
 INIS
 AI SUSIETI SU
 DINIAIS FIZINĖJE

INTEGRALUMAS IR ATVIRUMAS
 (MOKYKLA KAIP BENDRUOMENĖ,
 BENDRAKŪROS)

MOKYKLA KIEKVIENAM IR
 VISIEMS

UGDYMAS GALI BŪTI IR INDIVIDUALUS
 KAIP MOKYMASIS PER NUOTOLINĖS
 DĖMESYS MOKINIAMS IR MOKYTOJAMS
 DIDŽIAUSIA DAŽNIAUSIAI ESANTIS
 TARP MOKINIŲ YRA VALGYKLOS
 KAIP TO ĮSIVENGTI / KOKIOS RIBOS

RAMAUS POILSIO ERDVĖS - GEROS
 ERDVĖS - GYVŪNŲ (VIŠTOS?),
 DARŽININKYSTĖ, MULTISENSORINĖS
 KAMBARIAI - KLAUSIMAS DEL
 PRIEŽIŪROS, KIEK MOKYKLA JAI
 JAI NAUDINGOS ŠIOS PAPILDOMOS
 FUNKCIJOS, GALBŪT BENDRUOMENĖS
 GALI ĮSIVENGTI PO FORMALIOJO
 UGDYMO?

MOJI STUDIJĄ,
 YMAI KAIP
 TIKSLĄ)
 TAVIMO
 IGOMS ERDVIŲ

(mokytojas ir
 mokinys)

IMAI

IS -
 O LYGMUO -
 MOKYKLOS
 / KONTEKSTO

OKYTOJĄ

04 SESIJA - *FIN* Visų grupių pristatymai ir diskusijos. Dalyvauja mokyklos steigėjai. Ankstesnėse sesijose pristatyta *personų idėja* buvo detalizuota ir galiausiai šio susitikimo metu aptarta per kuriuos konkrečius mokyklos bendruomenės personažų tipus bus perteikiama kuriamos mokyklos perspektyva ir jos galimybės.

PROTAGONISTAI



Mikas,
12 m. moksleivis

Mikas su savo tėvais ir seneliais gyvena viename Vilniaus priemiesčių. Jis yra didelis Manga komiksų entuziastas ir pagrindinis jo rūpestis šiuo metu yra didinti savo Manga komiksų kolekciją. Tas beja nėra taip paprasta - naujos komiksų knygos gana brangios. Paprašęs mamos nupirkti naują seriją, kurią jis "suryja" per pusdienį, Mikas dažniausiai susilaukia atodūsių, o kartais net tylaus bambėjimo. Tad prašyti reikia gerai išlaikus, o tai labai sulėtina kolekcijos augimo tempus. Savaitgalį Mikas lankėsi mokyklos bibliotekoje, kur vyko pirmasis toks Mangų skaitytojų klubo susitikimas. Ši idėja kilo mokyklos bibliotekininkui, išklausius Miko bėdų ir pasiūliusiam suburti bendraminčių būrelį, kuriame galima būtų dalintis savo knygomis. Ir nors Mikas iš pradžių ją vertino skeptiškai, susitikimas jam padarė gerą įspūdį - jame apsilankė ir vaikų gyvenančių aplinkiniuose namuose, kurie nesimoko jo mokykloje. Atėjo net keli suaugę!



Į mokyklą šiandien Mikas atmynė dviračiu, su kuriuo po treniruotės jis sugrįš namo. Po miestą jis mėgsta judėti savarankiškai, be tėvų pagalbos. Tad dviračiu keliauja visada, kai tik oras nebūna per daug bjaurus. O ir dviračių takas nuo namų iki mokyklos labai gražus, žalias ir jau gerai pažįstamas. Diena prasidėjo fizikos pamoka, kurios metu laboratorijoje reikėjo pristatyti elektros srovės projektą. Per pristatymus suolai visada perstatomi ratu - į Miko ir jo klasiokės eksperimentą visi galėjo gerai įsižiūrėti. Po projektų pristatymų laukė smagioji dalis - gretimame kabinete buvo įrengta trasa, kurioje varžėsi klasiokų savadarbės elektrinės mašinos. Tiesa, Mikas ir dar keli klasiokai jas jau spėjo išbandyti ir koridoriuje, prieš pamoką. Pagrindiniai lenktynių žiūrovai - keli mokytojai bei mokyklos ūkvedys - įsitaisė iš klasės minkštų baldų sukurtoje ložėje.

Nors diena prasidėjo visai smagiai, Miką nejuokais sunervino klasės mergaitės - nieko labai ypatingo neįvyko, bet per ilgąją pertrauką norėjosi pabūti toliau nuo jų. Tokiomis aplinkybėmis jis dažniausiai eina susitikti su Adele. Ne, Adelė nėra Miko geriausia draugė iš kitos klasės. Adelė yra mokyklos ožkytė "šienaujanti" mokyklą supančią pievą lėtai skabydama jos augalėlius. Bet ne visi augalėliai skirti jai - ką tik sudygusios morkos nuo jos yra atitvertos daržo tvorele. O mokyklos ūkvedys Antanas sakė, kad jau greitai jas, kaip ir šviežius mokyklos vištų kiaušinius, bus galima skanauti mokyklos valgykloje. Mikas glostė Adelei galvą ir klausėsi toliau karstyklėse žaidžiančių vaikų kryžstavimų. Įtampėlė atslūgo. Ir Mikas prisijungė prie kitų vaikų žaidimų. Po tokios pertraukos neprailgo ir likusios pamokos - Mikas net nepajuto kaip Suoliukų parku žingsniavo link transporto žiedo iš kur jis keliaus į savo mėgstamą šuolių nuo tramplino treniruotę. Būrelių netrūksta ir mokykloje, bet Mikas yra Mikas - jis jaučiasi gerai, kai gali laisvai pasirinkti kur ir kaip gali būti.

Aldona, 43 m. lietuvių kalbos mokytoja



Aldona kartu su vyru Antanu ir dviem mažamečiais vaikais neseniai atsikraustė iš Širvintų rajono, kur ji taip pat dirbo mokytoja nedidelėje kaimiškoje mokykloje. Aldonai kraustytis į Vilnių buvo gana rimtas sprendimas. Čia daugiau profesinių galimybių jai, ir ypač jos vyrui, bet nuogastavimų kėlė didelės pragyvenimo išlaidos, taip pat būsto kainos. Apsispręsti padėjo mokyklos pasiūlytas bendruomeninis būstas, kurį išnuomavo lengvatine kaina. Aldona gal ir norėtųsi gyventi kiek toliau nuo darbo, bet ši galimybė leidžia pragyventi ir netgi šiek tiek sutaupyti būsimam savo būstui. Dabartinė vieta patogi ir Antanui - jis dirba mokyklos ūkvedžiu, o šalia esančiu viešuoju transportu nesunkiai pasiekia kitą darbo vietą Vilniaus centre. Vaikams Valakupiai irgi patinka - aplinkiniai Valakupių miškai labai primena gimtąjį miestelį, kurį jie dažnai aplanko.

Naujoji mokykla kitokia, nei ta, kurioje Aldona dirbo prieš tai. Visų pirma ji gerokai didesnė. Aldonai svarbu, kad joje yra gausu nedidelių erdvių, kuriose galima atsikvėpti pertraukėlių metu, pasiruošti pamokai bei pabendrauti su kolegomis, o kartais ir su vaikais. Aldonai patinka, kad mokykla nauja ir dar nespėjusi nusidėvėti - čia daug šviesos, atvirų erdvių su vaizdu į nuostabią gamtą.

Mokyklos erdvės taip pat gerai pritaikytos naujiems individualizuoto mokymo būdams, apie kuriuos ji tiek daug mokėsi kvalifikacijos tobulinimosi kursuose - čia yra erdvių mokinių savarankiškam darbui, klasės erdvės lanksčios, jas galima greitai ir be triukšmo pritaikyti pasirinktai mokymo formai. Na ir biblioteka - ji tikrai fantastiška, tikra skaitymo ir susikaupimo tvirtovė, pakerianti net ir labiausiai išdykusius vaikus.

Nors Aldona labai norėtų atskiro kabineto, jai patinka galimybės pasirinkti įvairesnes erdves - lauko klases ar mažąją auditoriją. Ankstesniame darbe Aldona pamokoms ruošdavosi savo klasėje. Kadangi po pamokų dalis klasių yra naudojamos būreliams ar kitiems užsiėmimams, jai tekdavo nemažai klajoti ieškant kitų erdvių. Naujoje mokykloje yra darbo kabinetai mokytojams. Nors stiklinės durys suteikia erdvės pojūčio, jos Aldoną vis dar šiek tiek glumina - juose trūksta privatumo, dėmesį blaško praeiviai. Mokytojų kambaryje yra įrengtos individualios poilsio vietos, tačiau Aldona labiau mėgsta po pamokų prasiblaškyti kalbant su kitais mokytojais prie kavos puodelio. Dabar, kai atnešė kelias gėles iš senųjų namų, ten ypač jauku, o ir gėlės džiaugiasi nauja, saulėta vieta.

Mokytojos darbas sunkus, tad dienos pabaigoje Aldona būna gana pavargusi. Bet atsikvėpti padeda pasivaikščiojimai aplinkiniu parku, o vakare - ir paplepėjimas su kaimynais bendroje svetainėje, kuri įrengta labai jaukiai - beveik kaip kokio šeimyninio viešbučio laukiamasis. Savaitgaliais Aldona nemažai laiko praleidžia kapstindamasi bendruomeniniame darže. Aldona jaučia kaip į žemę suleidus rankas ji tarsi ištraukia visą darbinę įtampą, o lypsės ir sodas nostalgiškai primena jos tėvų namus. Visgi Aldona nesunkiai atrado ir didelio miesto privalumus. Susisiekimas su miestu čia puikus, tad savaitgaliais ji nesunkiai gali apsilankyti muziejuose. Kartais, kai kaimynė sutinka pasirūpinti vaikais, kartu su vyru nueina ir į teatrą. Vilnius po truputį tampa judviejų namais.

DIRBTUVIŲ REZULTATAI

Architektūros dirbtuvių diskusijų ir pasiūlymų apibendrinimas

Mokyklos kūrimas yra

NUOLATINIS PROCESAS. Jos pastatus ir aplinką formuoja mokyklos bendruomenė vadovaudamasi savo puoselėjamosiomis vertybėmis ir atsižvelgdama į taikomus ugdymo metodus. Edukaciniu aspektu būtina siekti atviro pokyčiams, kūrybingumą, bendravimą ir bendradarbiavimą skatinančio, subalansuoto ir darnaus, vertybėmis grįsto mokyklos veiklos modelio. Mokyklos vidaus ir išorės aplinka turi būti įtraukiama žmonėms su negalia ir specialiaisiais ugdymosi poreikiais, skatinanti toleranciją, mažinanti socialinę atskirtį. Todėl formuojant aplinką reikia stengtis formuoti skaidrius ir lygiaverčius santykius tarp mokytojų, mokiūnių, jų tėvų/globėjų, rasti pusiausvyrą tarp bendruomeniškumo ir individualaus požiūrio į kiekvieną. Steigėjų siekis mokykloje vystyti tam tikrus savito ugdymo elementus, skatina galvoti apie gimnazinės ugdymo pakopos steigimą ateityje. Jei steigėjui tokia perspektyva aktuali, manoma, tikslinga rezervuoti dalį sklypo gimnazijos pastato statybai (siūloma pietvakarinė sklypo dalis).

Formuojama mokyklos infrastruktūra turėtų atliepti šiuos principus:

GYVOJI LABORATORIJA, kai erdvė suteikia galimybes pažinti per tiesioginę patirtį su įvairialype aplinka;

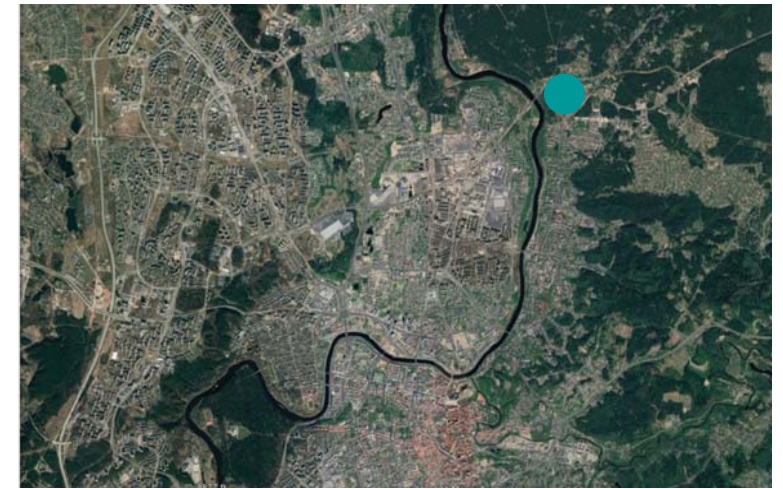
Į **VAIKĄ ORIENTUOTAS UGDYMAS**, kai kiekvieno vaiko poreikiai turi infrastruktūrinį potencialą realizuoti;

BENDRAI KURIAMA MOKYKLA, kai visos suinteresuotosios šalys yra nuolatos įtraukiamos į mokyklos kūrimo procesą.

Pradiniuose etapuose svarbu apsispręsti kokios papildomos funkcijos (greta pagrindinės ugdymo) bus vystomos mokykloje. Dėmesys galėtų būti skiriamas funkcijoms, kurios orientuotos į pagalbą vaikui arba plačiau – šeimoms. Taip pat mokyklos erdvė galėtų būti atvira vietos bendruomenės veikloms. Šias veiklas reikia iš anksto identifikuoti ir įtvirtinti susitarimais (pvz. administravimas, eksploatacijos kaštai).



Būsimos mokyklos **SKLYPAS** yra glaudžiam ryšyje su gamta (migracijos takas, miškas). Tačiau taip pat ši teritorija yra greta vieno iš intensyvių patekimų į miestą (Nemenčinės plentas). Miesto planavimo dokumentai leidžia papildomą plėtrą sklype. Šias savybes priimant kaip galimybes reikia rasti optimaliausius raidos scenarijus. Integruojant mokyklą į miesto susisiekimo infrastruktūrą reikia atsižvelgti į tai, kad mokykla, tikėtina, bus patraukli priemiesčių gyventojams atvykstantiems automobiliu, gretimų kvartalo gyventojams atvykstantiems pėsčiomis ir gretimų rajonų gyventojams atvykstantiems dviračiais ir paspirtukais. Gamtinė aplinka teikia galimybes vystyti teritorijoje ne tik augalininkystę, bet ir smulkia gyvulininkystę, o mokyklos ir aplinkines gamtines teritorijas tiesiogiai naudoti ugdyme. Galima plėtra statant naujus pastatus suteikia laisvės pasirinkti optimaliausius sprendimus trūkstančių funkcijų erdvėms įrengti. Taip pat tikslinga įvertinti kokie yra ar galėtų būti aplinkinių bendruomenių ir institucijų interesai šioje teritorijoje (pavyzdžiui, sporto infrastruktūra).



Vadovaujantis tvaraus vystymo principais siekiama šiuolaikinėms reikmėms pritaikyti kuo daugiau jau turimos infrastruktūros. Įvertinant mokyklų trūkumą mieste, galimą kuriamos mokyklos bendruomenės poreikių kaitą, o tuo pačiu siekiant paskatinti eksperimentinių ir inovatyvių sprendimų taikymą, plėtrą siūloma planuoti etapais. Svarstylini trys mokyklos pastatų raidos scenarijai:

ekstensyvus, kai mokyklos teritorijoje tolygiai išdėstomi nedideli, skirtingoms funkcijoms skirti statiniai –

MOKYKLOS MIESTELIS,

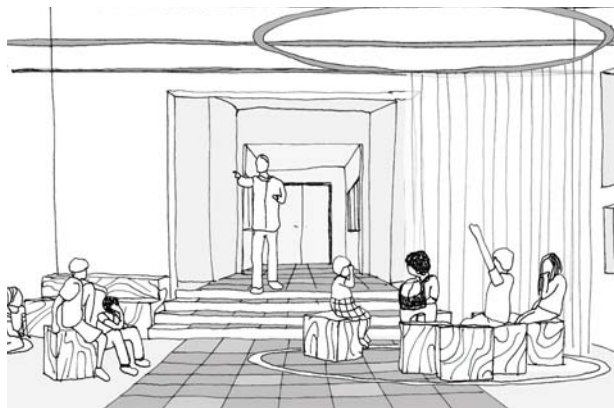
pastatų grupės telkiamos į kompleksus primenančius

miesto kvartalus – **MOKYKLA MIESTE** arba į

vieno pastato išvystymą ir plėtrą orientuota koncepcija –

INTEGRALI MOKYKLA.

Visais atvejais pirmajame etape esamą mokymo (auditorijų ir salių) korpusą reikia pritaikyti pradinio ugdymo ir daliai pagrindinio ugdymo (progimnazijos 5–6 klasės) reikmėms. Būtina įrengti liftą, sutvarkyti pastato prieigas, taip, kad atitiktų aplinkos kiekvienam principus. Taip pat esmingai būtina pertvarkyti sanitarinius mazgus. 1–2 aukštuose laikinai galėtų įsikurti pradinės klasės, viršutiniame aukšte 5–6 klasės, 3 aukšte – specializuoti kabinetai. Siūloma iš pirmo aukšto klasių įrengti išėjimus į lauką, o čia suformuoti lauko klases. Įvertinant norimą priimti mokinių kiekį pirmame etape 1, 2 ir 4 aukštuose reikėtų sutalpinti po 6 klasių komplektus. Dėl to ugdymo aplinkos kokybė tik iš dalies tenkintų būtinuosius minimalius ugdymo reikalavimus: trūktų erdvių individualiam ir mažų grupių mokymui, konsultacijoms, mokytojų individualaus darbo ir mokinių poilsio erdvėms bei sensoriniams kambariams. Todėl reikia detalai įvertinti turimų erdvių pritaikymo galimybes. Taip pat svarbu numatyti lengvo ir ekonomiško erdvių perorganizavimo galimybes vėlesnių plėtros etapų metu.



SALĖS Mažai tikslinga pradinio ir progimnazinio ugdymo pakopose amfiteatrinė auditorija, pagal galimybes galėtų atsiverti į fojė erdvę (dalies pertvaros pašalinimas). Atnaujinus stoglangius, natūraliai apšviesta „kitokia“ erdvė galėtų tapti patrauklia individualiam darbui, bendravimui ir poilsiui. Tuo tikslu reikėtų įrengti įvairiam buvimui tinkamas zonas ant esamų pakylų – sėdėjimas ant kėdžių, minkštasuolių, individualaus darbo stalai, pasitarimų stalai. Transformuojamos pertvaros pagalba aktų salė galėtų būti naudojama kaip teatro ir šokio edukacijos auditorijos, o, apjungus jas į vieną erdvę, šių meno šakų viešiemis pasirodymams. Už salės esančios patalpos pirmame plėtros etape laikinai galėtų būti naudojamos darbo vietoms įrengti, o vėlesniame etape tarnauti kaip teatro rekvizito ir užkulisių patalpos. Atnaujinant krepšinio salę reikia įvertinti aikštelės dangos ir pagrindo būklę, esant reikalui, ją atnaujinti. Taip pat numatyti, kad salė gali būti naudojama žiūroviniams sporto (žiūrovo balkono būklė ir įranga) ir pramoginiams (apsauginė aikštelės danga, akustika, garso ir vaizdo įranga, mobilios sėdimos vietos) renginiams. Buvusioje imtynių salėje tikslinga atkurti natūralų apšvietimą, naujai įrengti minkštą dangą. Greta salių esančios persirengimo ir higienos patalpos turi būti rekonstruotos.



VALGYKLA Pirmajame etape taip pat reikia suprojektuoti ir pastatyti valgyklos ir virtuvės patalpas. Svarstyta šalia įrengti maisto technologijų mokymo erdves. Tai sudarytų galimybę mokyklos bendruomenės nariams pasigaminti maisto savarankiškai. Technologijų klasių įranga taip pat galėtų būti naudojama neformalių teritorinės bendruomenės renginių valgykloje metu. Planuojant valgyklos virtuvės pajėgumą, galima būtų įvertinti ir būsimus vaikų darželio maisto gamybos poreikius. Siekiant valgyklos salę naudoti ir ugdymo bei laisvalaikio veikloms, reikia pagal galimybes izoliuoti ją nuo virtuvės kvapų. Siekiant patogiai organizuoti valgyklos aptarnavimą rekomenduojama ją statyti šiaurinėje arba pietinėje sklypo dalyje. Priklausomai nuo pasirinktos koncepcijos pradinė klasių korpusas galėtų būti atskirai stovintis. Nusprendus skirtingus korpusus jungti, funkciškai naudinga būtų pradinė klasių korpusą su progimnazija jungti per valgyklos erdves. Taip būtų išlaikyta pusiausvyra tarp skirtingų ugdymo pakopų bendrumo ir atskirumo, o valgyklos erdvė abiejų bendruomenių galėtų būti naudojama ugdymo ir socializacijos tikslais.

BENDRABUČIO patalpų aukštis, plotas ir konstrukcijų pobūdis skatina galvoti apie funkcijas, kurioms šios erdvės galėtų būti pritaikytos be didesnių pokyčių. Todėl siūloma įvertinti poreikius pastatą pritaikyti šiuolaikinėms *co-living* tipo erdvėms. Jei būtų nuspręsta pastato dalį naudoti mokyklos reikmėms, cokoliniame aukšte siūloma įrengti dirbtuves ir užklsinių užsiėmimų bei ūkines patalpas, pirmame aukšte mokinio gerovės specialistų klasterį, antrame – mokytojų individualaus darbo ir administracijos erdves. 3–5 aukštuose tikslinga išlaikyti gyvenamąją funkciją. Pastate turi būti įrengtas liftas. Svarstyta galimybė formuoti naują automobilių privažiavimą iš pietinės sklypo pusės. Manant, kad apgyvendinimo funkcijos netikslingos, reikėtų svarstyti pastato rekonstravimą ar net dalinį demontavimą.

Jungtis tarp bendrabučio ir mokymo bloko neatitinka aplinkos visiems principų. Todėl pirmame etape galėtų būti laikinai pritaikyta triukšmingesnėms (muzika, technologijų dirbtuvės) ar teplesnėms (dailė, keramika) veikloms. Antrame etape jungtis turėtų būti rekonstruojama arba griaunama. Rekonstrukcijos atveju šioje vietoje tikslinga įrengti visos bendruomenės renginiams tinkamą erdvę patogiai besijungiančią su kiemo erdvėmis. Svarstyta galimybė tokią erdvę naujai statyti pietinėje sklypo dalyje. Greta galėtų įsikurti pradinė mokykla. Toks funkcinis-erdvinis sprendimas leistų formuoti miestui būdingą perimetrinio pobūdžio užstatymą, galima būtų suformuoti didesnę mokyklos vidaus kiemą. Tokio sprendimo trūkumas – ilgesnis kelias į bendrabučio korpusą, sudėtingesnė sporto aikštyno plėtra.

SPORTO AIKŠTYNUS pirmame etape siūloma naudoti esamus pietinėje sklypo dalyje, taip pat čia įrengti papildomas aikšteles. Vėlesniuose plėtros etapuose, jei bus identifiкуotas kitų institucijų ir bendruomenių poreikis, tikslinga svarstyti aikštynų komplekso įrengimą šiaurinėje sklypo dalyje.



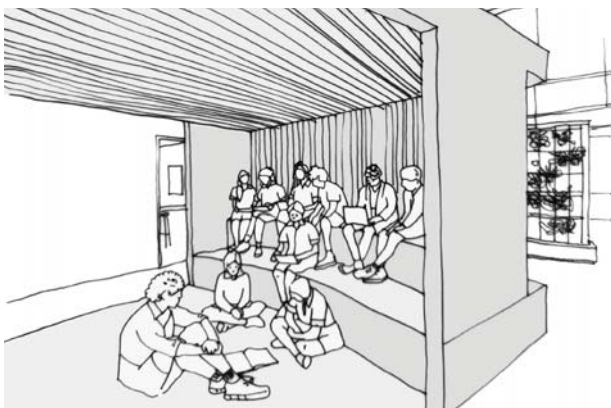
Mokyklos fizinė aplinka visų pirma turi tenkinti būtinuosius poreikius, tačiau turi būti skirta pakankamai dėmesio ugdymosi erdvių įvairovei, šios erdvės įrengtos naudojant natūralias, saugias ir patvarias medžiagas. Rinktinės erdvės turėtų būti įrengtos vadinamasis aukščiausiais kokybės standartais. Tokios „dėmesio“ erdvės galėtų būti visos bendruomeninės renginiams skirta erdvė – atriumas, forumas, taip pat biblioteka-

skaitykla. **FORUMAS** turėtų būti lengvai pasiekiamas erdvus, šviesus, daugiafunkcis, telkti aplink kitas mokyklos funkcijas ir veiklas. Atsižvelgiant į pasirinktą plėtros modelį, šiai erdvei įrengti siūloma svarstyti kelias galimas kryptis. „Integruotos mokyklos“ ir „mokyklos miestelio“ atveju, tai galėtų būti buvusių amfiteatrinės auditorijos ir bibliotekos erdvių apjungimas. „Mokyklos mieste“ atveju forumas galėtų būti susietas su naujai statomu valgyklos tūriu komplekso Šiaurėje arba Pietuose. Jei būtų apsispręsta rekonstruoti galerijinę jungtį, forumas galėtų įsikurti jos vietoje.

Tradiciškai knygų saugojimui ir išdavimui

skirta mokyklos **BIBLIOTEKA**

šiuolaikinėje mokykloje turėtų sutelkti erdves tinkamas mokinių ir mokytojų individualaus darbo, komunikacijos (seminarinio darbo, interneto prieiga, biuro technika) poreikiams. Buvusios bibliotekos patalpos pirmame aukšte, manoma, tinkamos tokioms funkcijoms įgyvendinti, nes yra pakankamai erdvios, yra greta fojė, taip pat turi mažesnių labiau izoliuotų patalpų. Fojė susiejus su biblioteka čia galima iškelti triukšmingesnes (pvz., seminarinės darbo vietos, vaizdo ir garso peržiūros, ekspozicijos) veiklas, o ramybės reikalaujančias funkcijas (pvz. mokytojų individualaus darbo) įkurti greta esančiose mažesnėse erdvėse.



APLINKA KIEKVIENAM

Rekomenduojama projektuoti erdves, baldus, interjero elementus ar spalvas galvojančiant apie jų poveikį mažiems ir dideliems vaikams, mokytojams, mokyklos svečiams, judriems, jautriems ar tiems, kuriems apgalvotas dizainas gali padėti lengviau susiorientuoti bei judėti ir bendrauti. Kuriant mokyklos erdves, o ypač pritaikant auditorijų korpusą mokymo klasėms, reikia pagerinti natūralaus apšviestumo galimybes (šviesai laidžios klasių durys, viršlangiai), sukurti vizualinius ryšius (skaidrūs pertvarų segmentai) su išore.

PRIEDAI

1. Išrasti mokyklą

Tomas Grunskis, Martynas Mankus, Jūratė Kindurytė – architektūra (AEXN), Česlovas Lukenskas – edukologija (VDA)

Projekto komandos pasiūlymas remiasi kertine nuostata, kad ugdymo įstaigos kūrimas yra nuolatinis procesas, kuris yra tiek pat svarbus, kiek ir galutinis rezultatas. Šiame procese be dviejų „kietųjų“ dėmenų, pastato ir aplinkos, tokie pat reikšmingi yra ir „minkštieji“ – edukacija ir bendruomenė.

Edukaciniu aspektu, būtina siekti atviro pokyčiams, kūrybingumą skatinančio, subalansuoto ir darnaus vertybėmis grįsto mokyklos veiklos modelio. Taip pat siūloma planuoti pilno ciklo ugdymo procesą – nuo priešmokyklinių iki gimnazijos klasių.

Mokykla neatsiejama nuo mokslėivių tėvų, mokytojų, MRU darbuotojų, aplinkinių gyventojų bendruomenės. Jų įtraukimas į ugdymo įstaigos kūrimą ir valdymą – svarbus jos sėkmės faktorius.

APLINKA

Aptverta teritorija, formuojama kelių lygių fiziniai ir psichologiniai barjerai: a. Saugumas nuo išorės/ išorinio poveikio; b. Saugumas viduje (automobilai, aktyvios ir ramios zonos) c. maksimali įmanoma vizualinė sąveika siekiant „vizualinės kontrolės“ (B.Hillier)

Zonos su atskirais saugumo režimais? Užtikrinamas tamprus pastato vidaus ir jo aplinkos sąryšis - pagrindinės funkcinės zonos ir lauko zonos susietinos galimų bendrų paskirčių ir multifunkciškumo pagrindu;

Formuojamos multifunkciškos ir skirtingo pobūdžio zonos teritorijoje - įvairovės ir alternatyvų kūrimas;

Sukuriamos galimybės kontroliuojamai integracijai su bendruomene/ kaimynija, skirtingoms veikloms bei sąveikai. Teritorijos kaimynija.

Sukuriamos telkties galimybės skirtingoms grupėms ir mokyklos bendruomenei. Kuriamos susitikimų vietos, zonos, erdvės įgalinančios mažųjų bendrijų veiklas.

Formuojamos mokyklos kultūrinės atminties puoselėjimo vietos, erdvės, zonos. Mokyklos parkas, alėja, suoliukai, skulptūros etc. Kuriamos ir kuriančios erdvės, vietos.

Kūrybines veiklas įgalinančios vietos, erdvės, zonos - Pa(si)statyk / pa(si)daryk pats, "Namelis medyje", "Alternatyvi klasė", "Hamačių miškas", "Audio parkas" ir pan.

Tvarumo principų pažinimą ir ugdymą įgalinančios vietos, zonos ir erdvės - "Recycling kultūra" puoselėjančios, gamtos resursų panaudojimo ir sąveikos erdvės, "Grybų ferma", "Sodai ir pan..."

Išmaniai valdoma, stebima ir vystoma teritorijos protinga sistema, kurią galima būtų vystyti tiek skaitmeniniais, tiek ir "analoginiais" būdais (stebėjimas, žymėjimas ir pan." Monitoringas "gyvai"?)

Lauko valgykla / kavinė

Lauko lab'as

Sporto erdvės

(aktyvus, ramus)

Žaidimų aikštelės

(aktyvus, ramus)

Sodai / daržai

(herbariumas)

Miškas

Tvartelis / gyvūnai

Amfiteatras

Eksperimentariumas

Debesis

VERTYBĖS

SAUGUMAS

INTEGRALUMAS

ATVIRUMAS

SUSITARIMAS

KŪRYBINGUMAS

TVARUMAS

IŠMANUMAS

PASTATAS

Pradinukai ir priešmokyklinukai

Pagrindinė mokykla

Valgykla/ kavinė

Kūrybinė laboratorija ir eksperimentariumas

Akvariumas

Observatorija

Elektros ir vėjo jėgainė

Biblioteka

Žaidimų zonos (ramių ir aktyvių)

Sportas (ramus ir intensyvus)

Hobių, klubų patalpos

Agora

Specialistai

Administracija

Baseinas ir spa

Vidaus erdvių socialumas/ maksimalus pasiekiamumas ir cirkuliacija, vengiant "akligatvių"

Maksimalus universalaus dizaino bei "Pastatų prieinamumo ir naudojamumo" užtikrinimas;

Bendrųjų erdvių įvairovė ir multifunkciškumas; (Pokalbis, diskusija, susirinkimas, sueiga);

"Užtėkių" formavimas, individualių erdvių kūrimas;

Susitikimų erdvės mažoms, vidutinėms ir didelėms grupėms - mikro bendrijoms;

Skirtingo "garso" režimo erdvės, vietos ir zonos (ramybė, grupė, kolektyvas, koncertas);

Tyrimų ir tyrinėjimų erdvės, vietos ir zonos (grupei, individualiai);

Maksimalus erdvių vizualumas ir pasiekiamumas (matau ir galiu pasiekti)

Tapatybinių / atpažįtamųjų erdvių, vietų ir zonų kūrimas ir įvairovė;

Kūrybos, eksperimentariumo ir bendradarbiavimo erdvės, vietos, zonos;

Energijos šaltinių ir gamtos jėgų panaudojimo/ sąveikos mokymo erdvės, vietos zonos - Protinga sistema, kuri gali būti vystoma

Kaip vertybės gali būti įgyvendinamos aplinkoje ir pastate?

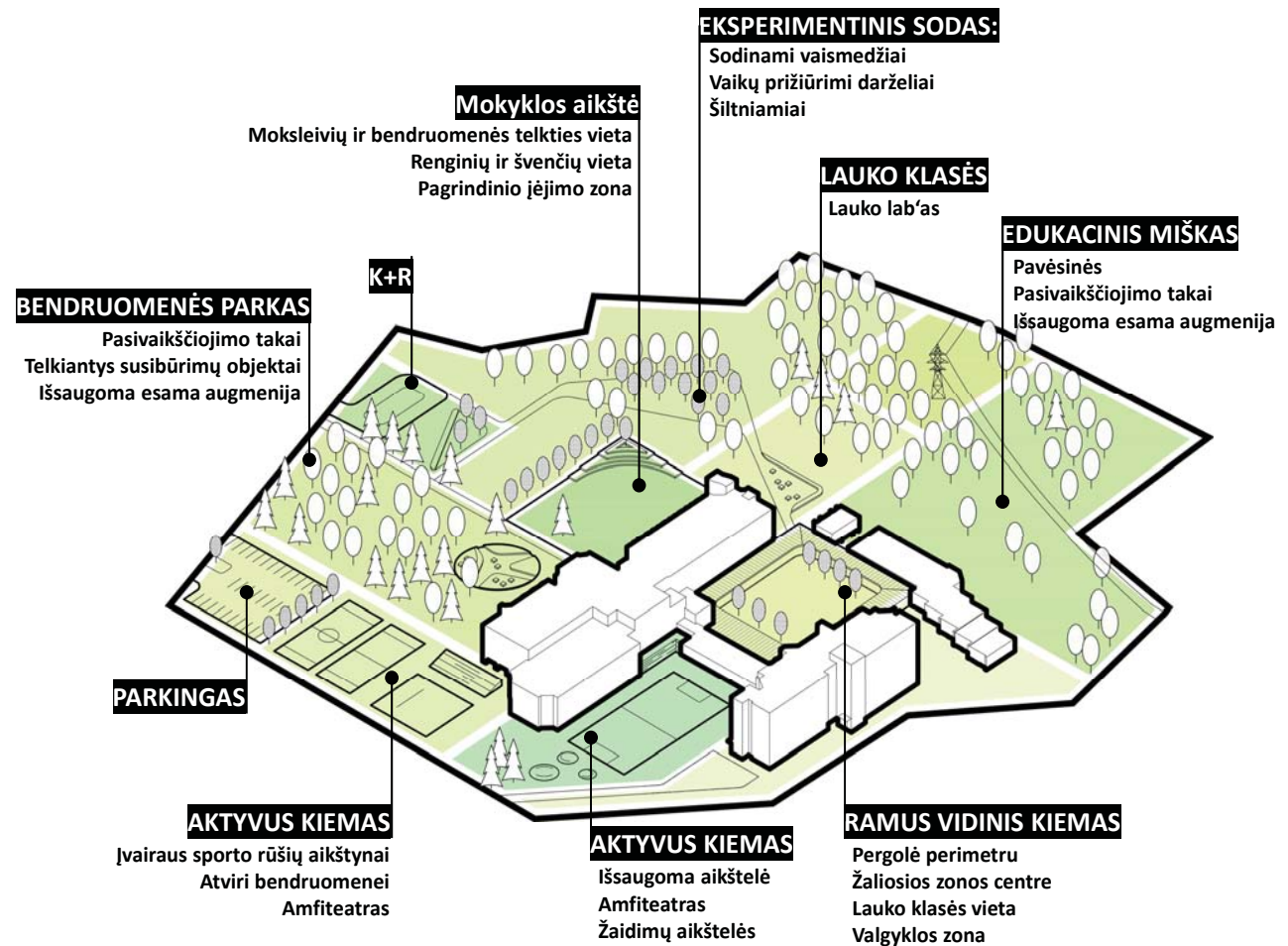


Sklypas Valakupių g. 5 pasižymi dideliu gamtiniu potencialu. Įvairia-
pusisjo panaudojimas leistų jame
įsikūrusiai įstaigai susikurti atvirų ir
uždarytų, viešų ir privačių,
sukultūrinių ir gamtinių erdvių
derinį.

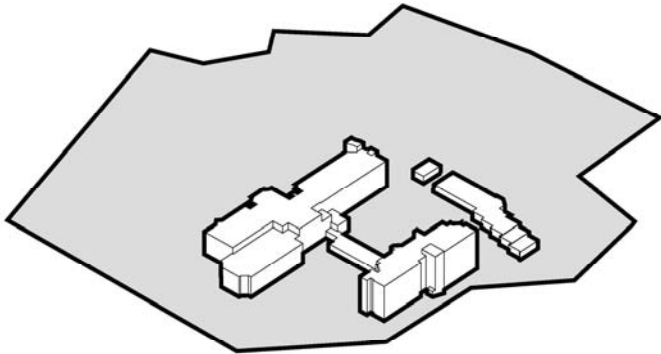
Galiausiai, pastato rekonstrukcijos
pasiūlymai remiasi kompleksiniu
esamų ugdymo įstaigų moderni-
zavimu, sukuriant šiuolaikines
edukacines erdves.

Multifunkcinių erdvių kūrimas,
patalpų transformacijos galimybių
panaudojimas, vidaus ir išorės
erdvių perpyrimas, naujų individu-
alizuotų vietų kūrimas taptų keliais
į naują pastato ir jį supančių erdvių
kokybę.

ATEITIES PLĖTRA / PLANAS MEDIUM

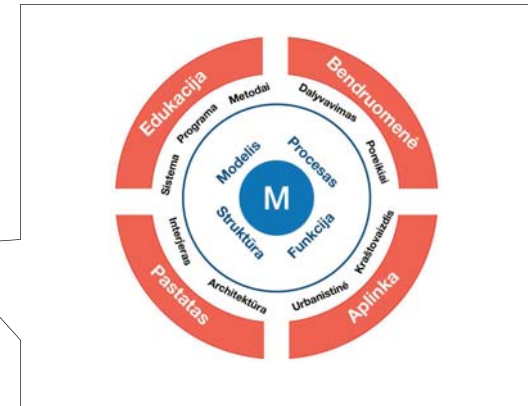


KAIP IŠRASTI MOKYKLĄ ?



aexn

MODELIS / MATRICA



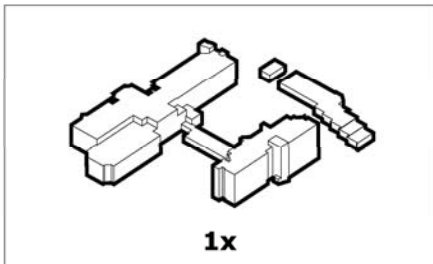
ĮRANKIŲ KATALOGAS



600x



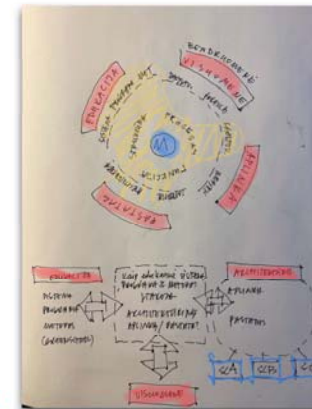
130x



1x

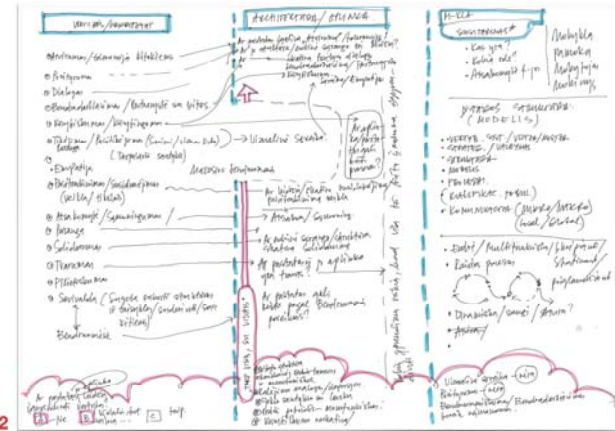
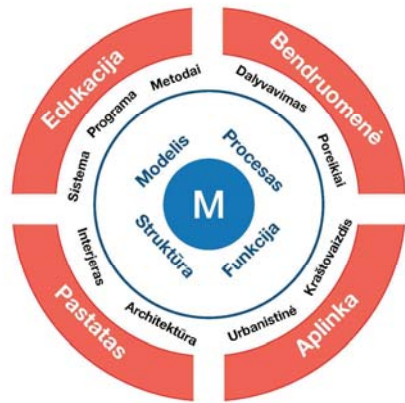
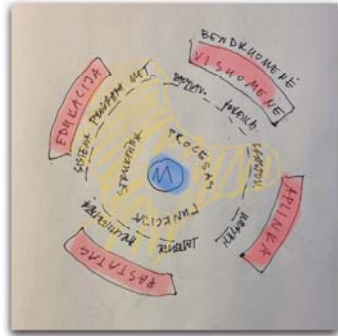
50

MRU Proginnazija KD | Grunskis +Lukenskas +Mankus + Kindurytė

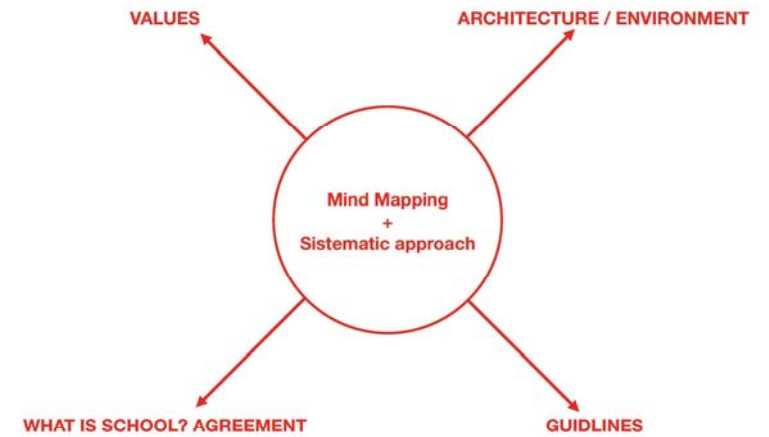


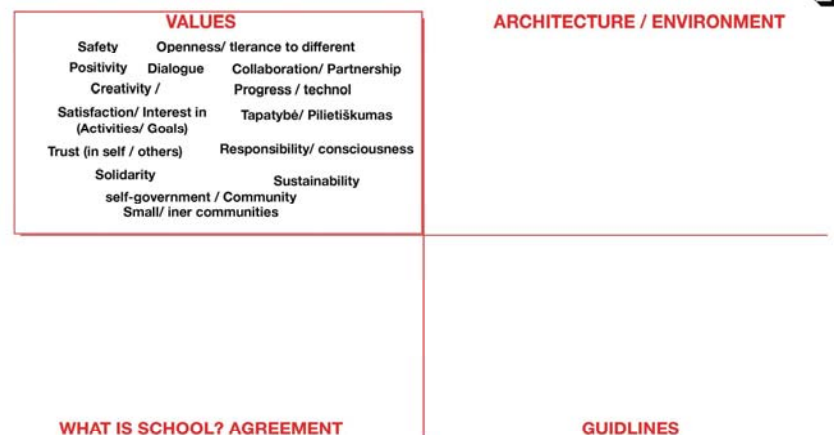
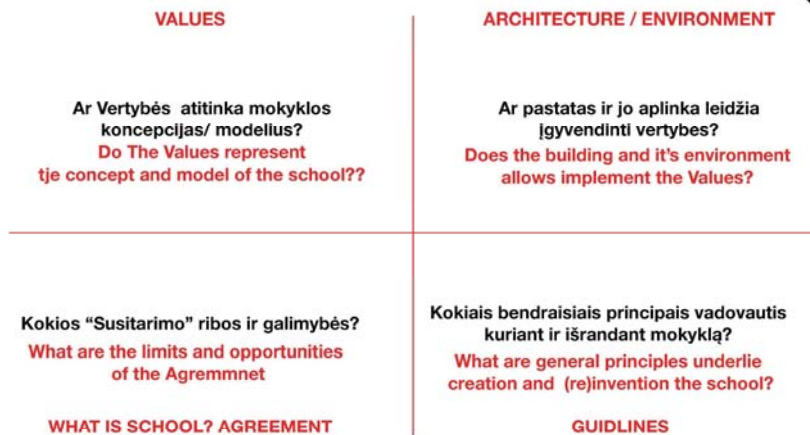
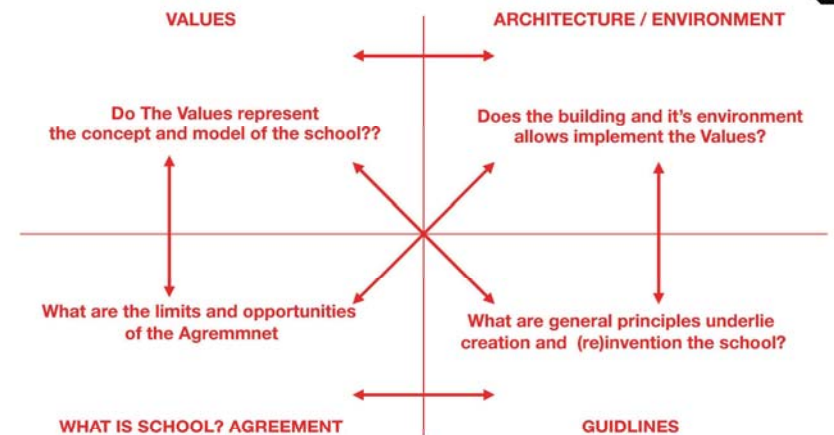
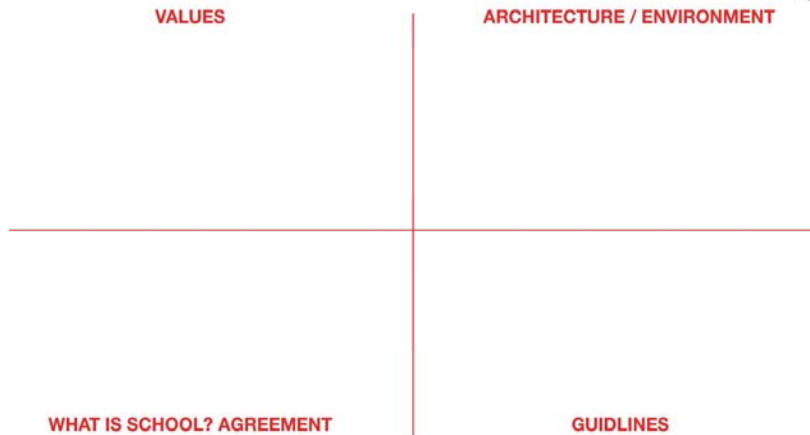
Mind Mapping_1

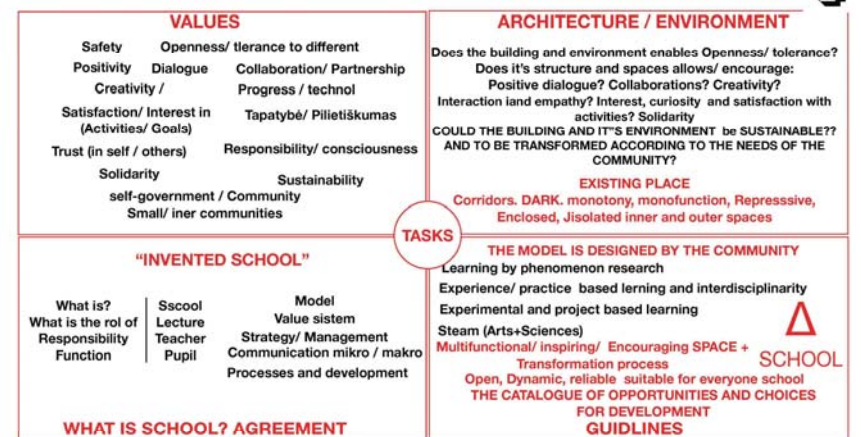
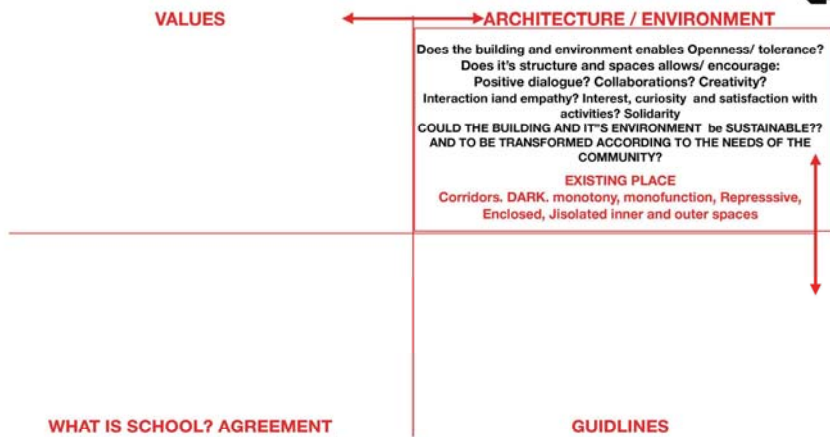
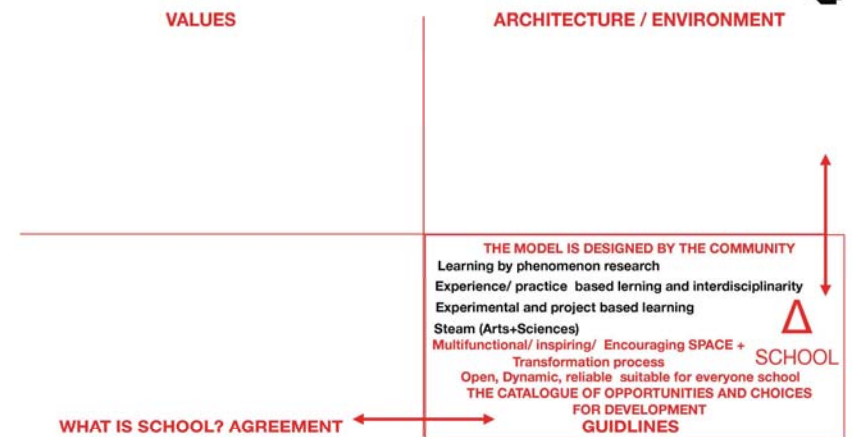
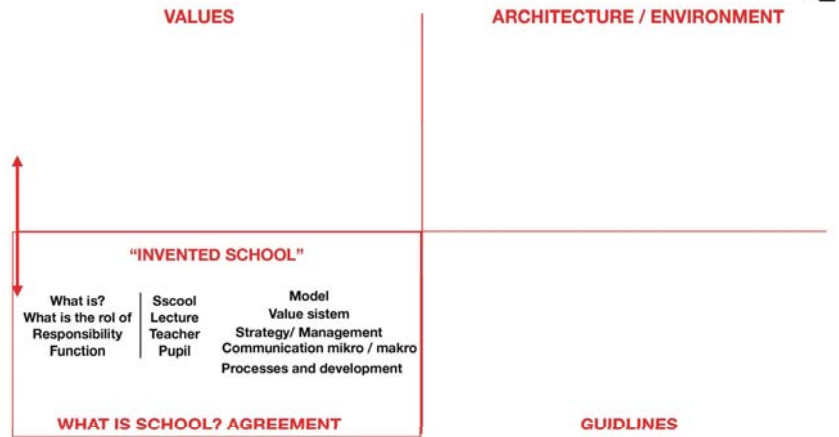
51



Mind Mapping _2

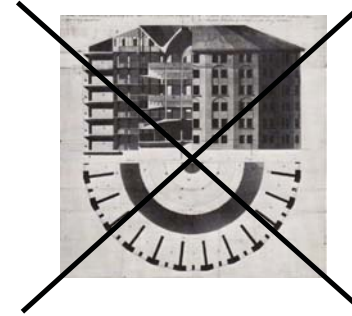




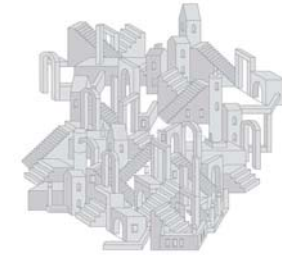


ERDVINĖ PROGRAMA

PANOPTIKUMAS



LABIRINTIŠKA



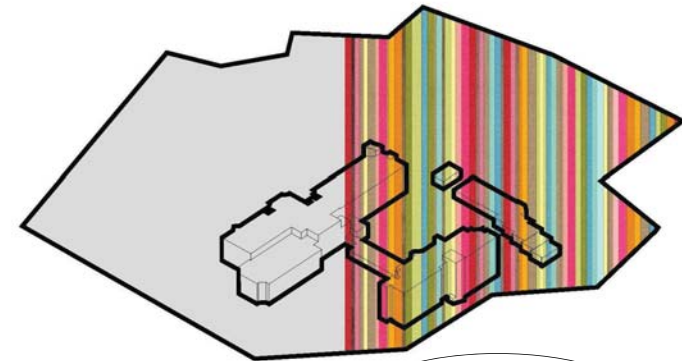
Stebėjimas ir sekimas vs galimybė pasiklysti



ERDVINĖ PROGRAMA

50 % TIPINĖ

50 % SPECIFINĖ



Mokyklos programa susideda iš klasių ir bendro naudojimo bei kitų erdvių. Klases laikomos stabiliais mokyklos elementais su ilgu įrengimo reikšmingumu (tipiškos). Tuo tarpu bendro naudojimo erdvės – įvairesnės (specifiškos).



PROGRAMOS Palyginimas

ŠIAULIŲ GEGUŽIŲ PROGIMNAZIJA

Sklypo plotas
31 136 m² (40,91 m² / moksleiviui)
Bendras plotas
8 099 m² (10,64 m² / moksleiviui)
Moksleivių skaičius
761
Pedagogų skaičius
69



išvada. Esamas sklypas ir pastatas apytikriai atitinka panašių mokymo įstaigų (progimnazijų) rodiklius. Sklypo plotas / moksleiviui viršija vidurkį: pastato plotas / moksleiviui (be bendrabučio) atitinka vidurkį.

KLAIPĖDOS GEDMINIŲ PROGIMNAZIJA

Sklypo plotas
25 690 m² (23,80 m² / moksleiviui)
Bendras plotas
6 251 m² (5,79 m² / moksleiviui)
Moksleivių skaičius
1079
Pedagogų skaičius
71

KAUNO J.DOBKEVIČIAUS PROGIMNAZIJA

Sklypo plotas
21 758 m² (38,51 m² / moksleiviui)
Bendras plotas
6 500 m² (11,50 m² / moksleiviui)
Moksleivių skaičius
565
Pedagogų skaičius
49



VILNIUS, VALAKUPIŲ G. 5

Sklypo plotas
38 099 m² (52,10 m² / moksleiviui)
Bendras plotas
5 378 m² (7,37 m² / moksleiviui)
Moksleivių skaičius
730
Pedagogų skaičius
?

ERDVINĖ PROGRAMA

50 % TIPINĖ

KLASĖS



50 % SPECIFINĖ

HOLAI, KORIDORIAI, BENDROSIOS ERDVĖS

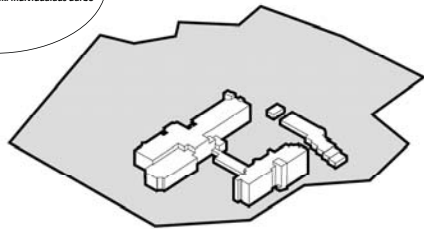


Ar įmanoma tipinio / specifiko skirtį pritaikyti ir mokymo programai?



INDIVIDUALUMAS vs MASIŠKUMAS

Aplinka ir pastatas turi būti pritaikytas ir individualiam, ir grupiniam naudojimui. Nuo mokyklos aiškūs iki vienos vietos pavėsines teritorijoje, nuo agoros iki individualaus darbo kapsulės mokykloje.



VAIKAS



GRUPĖ

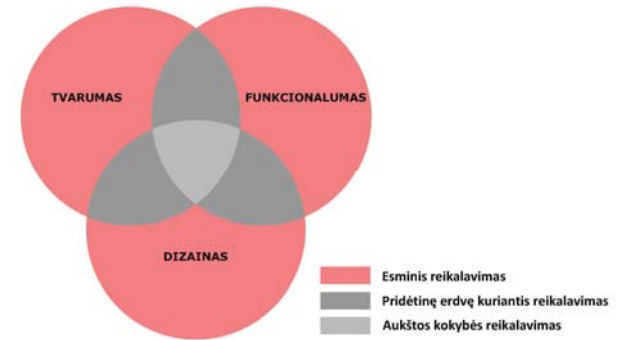


KLASĖ



KLASĖS

MOKYKLOS PASTATŲ KOKYBĖS VERTINIMO MODELIS



Erdvių kokybė: nuo bazinių / esminių iki aukštos kokybės reikalavimų



[21st Century Learning Environments, 2006]

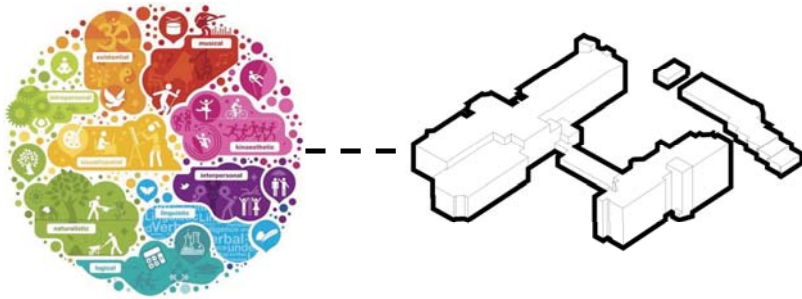
MOKYKLOS PASTATŲ KOKYBĖS VERTINIMO MODELIS



Sociali, įkvepianti erdvė turi savo kainą. Galimas kelias: erdvių hierarchizavimas

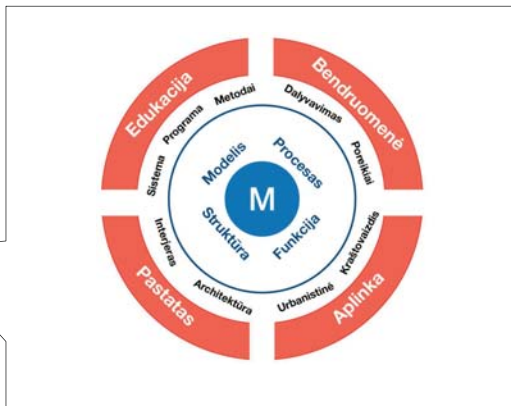


DAUGIALYPIŠ INTELEKTAS IR MOKYMO(S) APLINKA



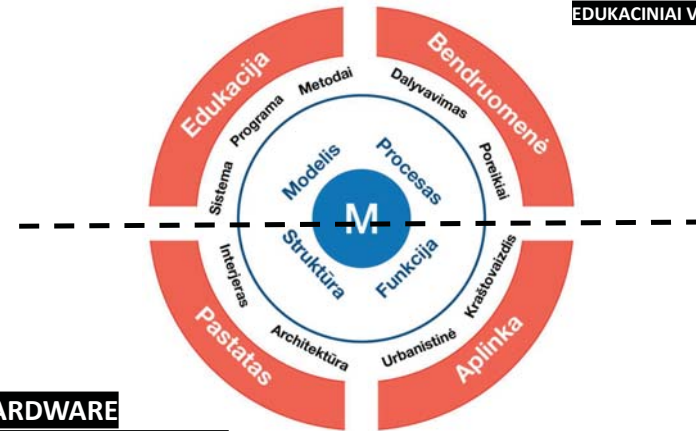
Howard Gardner sukurtą daugialypio intelekto teoriją paneigė tradicinė teorija, kad intelektas yra viena statinė koncepcija. Jis teigia, kad asmuo turi nuo septynių iki dešimties intelekto tipų, kuriuos galima lavinti visą gyvenimą. H. Gardnerio teorijos nustatyti intelektų tipai: 1) kalbinis (verbalinis / lingvistinis), 2) loginis (matematinis), 3) vizualinis (erdvinis), 4) muzikinis, 5) kinestetinis (kūno), 6) tarpasmeninis (komandinis / bendradarbiavimo), 7) intrapersonalinis (asmeninis), 8) gamtinis (aplinkos / natūralistinis), 9) egzistencinis. Atitinkamai, taip siekiama pritaikyti ir mokymosi stilius.

MODELIS / MATRICA



MODELIS

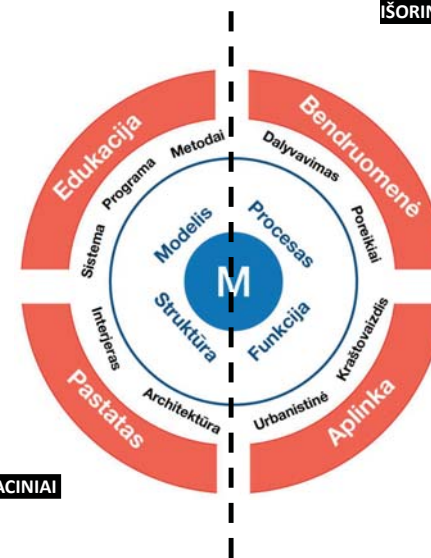
SOFTWARE
SOCIOKULTŪRINIAI,
EDUKACINIAI VEIKSNIAI



HARDWARE
ERDVINIAI, ARCHITEKTŪRINIAI
SPRENDINIAI

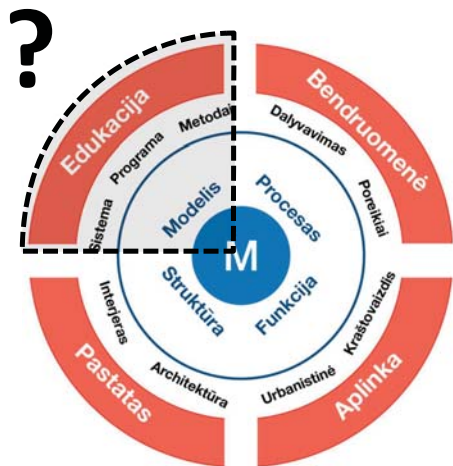
MODELIS

IŠORINIAI, APLINKOS VEIKSNIAI



VIDAUS, ORGANIZACINIAI
SPRENDINIAI

EDUKACIJA



UGDYMO VERTYBIŲ PRIORITETAJ MOKYKLOJE

1. SAUGUMAS

Užtikrinama fizinė/psichinė SAUGUMAS, sveikata, draugiška ir saugi aplinka, saugaus aplinkos, saugūs žalia, tvarti, kvai, higieniška mokykla. Visavertis maistas, kvapas, oras, tinkama šviesa ir temperatūra, garso kontrolė. Mokyklos „klimatas“ nustatytas ir realiai esant modeliuojamas. Ugdymosi aplinka dinamiška, atvira ir funkcionali. Kuriamos „klasės lauke“, patogios, įvairios paskirties ir lengvai pertvarkomos erdvės, baldai, mokyklos patalpų naudojimas įvairiu ir multifunkciniu. Patalpos, priemonės, įranga, teritorija, stimuliuojanti, skatinanti smalsumą, kūrybingumą, tyrinėjimą. Numatytos galimybės mokytojų individualiai ir grupėmis, tyloje ir bendraujant, „įvairiai“ ir naudojant įvairias technologijas medžiagas bei priemones. Tiesiai ir vėliau sveikata.

2. INTEGRALUMAS

Užtikrinamas integralus ugdymas. Žinių ir gyvenimo, teorijų ir praktinių, patirčių ir eksperimentavimo ryšis. Sąveika tarp formalusio, neformalaus ir savarankiško ugdymo. Sąlygos savarakiškos pilnatvės, įvykiamos (būreliai, organizacijos, projektai, akcijos, taktos, pramogos ir kiti reiškiniai). Veikia STEAM tipo kūrybinės eksperimentinės laboratorijos.

3. ATVIRUMAS

Bendravimas. Mokykla pamatinėmis humanistinėmis vertybėmis grindžianti, prasmingos dvasinės ir fizinės veiklos erdvė. Antrijs vaikui namai. Mokykla ugdo ir ugdomi, daro įtaką bendrajai miesto raidai, mąstymo, žinojimo ir veikimo kulturali. Mokyklos bendruomenė veikia kaip veržlumo, sumanumo, sveikos gyvensenos pavyzdys. Pozityvus pobūdis į kitą ir kitoki. Pagarba, tikėjimas ir pasitikėjimas žmogumi. Dialogas ir bendradarbiavimas. Įkvėpimas „vienam nugalėti – visiems laimėti“, altituu užkardant abejingumą, motyvacijos stoka ir patydas. Asmens orumo ir individualumo, solidarumo ir lygiavertisūtkumo humanistikumo, moralumo, demokratiškumo, taikinio savimo bei savimones stiprinimas.

4. SUSITARIMAS

Ugdymasis (mokyklysi): dialogiškas ir tyrinėjantis, auginantis (tebinantis, provokuojantis, kuriantis iššūkius, pakankamai platus, gilus ir optimaliai sudėtingas); atviris ir patirtinis (pagrįstas abejojimu, tyrinėjimu, eksperimentavimu ir kūryba, tiese klysti, rasti savo klydas, jas taisyti); personalizuotas (susimontas) ir savivaldis (pagrįstas asmeniniais poreikiais ir klausimais, mokyklos uždavimų, tempo, būdų, šaltinių ir partnerių pasirinkimu, savitais ir įvairiniais); interaktyvus (pagrįstas sąveikomis ir partnerystėmis, dialogiškas, bendruomeninis, teisingas, gerbiantis mokyklos siekius (globaliai); kontekstualus, aktualus (ugdantis įvairias šiuolaikiniam gyvenimui būtinas kompetencijas, susietas su gyvenimo patirtimi, rengiantis spręsti realias pasaulio problemas, naudojantis šaltinių ir informacinių technologijų įvairove); Mokyklysi susitari ir dirbti komandose.

5. KŪRYBINGUMAS

Sąlygos sudarymas inkluzyvūs naujiems, originaliems problemų sprendimams, idėjoms, alternatyvoms, teiginiams, produktams bei pasiaugoms. Apima ir specialias sąlygas kūrybingumui provokuoti „neįsprendžiamų uždavimų sprendimas“. Parama savarankiškai, nestereotipiškai, kritiškai ir savitai mąstantiems. Kūrybingumo atpažinimo, gebėjimo priešintis „minios nuomonei“ palaikymas. Konstruktivių ir destruktivių sprendimų įvertinimas, išankstinių nuomonų atpažinimas ir vertinimas. Kūrybingumas rodo šaltis, ribų peržengimą (participaciją/aktyvumą), pervaizta kas buvo neįsprendžiama, nesuveikė. Kūrybingas bendruomenė/mokykla palaiko atsakomybę, vienatvę, ar ji grupės, neriboją neketintos savarakiškos, neriboją perkeliamas šaltis ir taisyklėms. Apima menines, mąstines, praktines/ekonomines, komunikacines, informacines, technologines, socialines ir reprezentacines kūrybos laukus.

6. TVARUMAS

Infrastruktūra draugiška gamtai, lengvai automatuizuotas/šimantis šildymo, vėdinimo, apšvietimo, atlieku ir nuotekų valymo sistemos. Įrengta atlieku rūšiojimo, nuolatiniu žaliu žinių komunikavimo sistema, saugios erdvės individualiam darbui ir poilsiui. Įrengtas sodas, darželis, žvėrinimo, žvejybos, buvimo paviljonas, pratikinis vežimėlis, stebėjimai ir rekreacija.

7. IŠMANUMAS

Pasiekiamas mokijs tyrimai, vadovavimas legitimais/validziais duomenimis, problemų sprendimai primami pasitelkiant išmaniąsias technologijas. Informacinės, žinių, besimokančios, tirkinės, virtualios ar išminties bendruomenės/visuomenės gebėjimas mokyklysi skirtingais tempais ir būdais.

APLINKA

Aptverta teritorija, formuojama keilių lygių fiziniai ir psichologiniai barjerai: a. Saugumas nuo išorės/ išorinio poveikio; b. Saugumas viduje (automobiliniai, aktyvios ir ramios zonos) c. maksimali planoma visuotinė sveikata tiekiant „visuotines kontroli“ (B.Hillier)

Zonos su atskirais saugumo režimais? Užtikrinamas tampa pastato vidaus ir jo aplinkos sąlyšis - pagrindinės funkcinės zonos ir lauko zonos susietos galimų bendrų pasiskirčių ir multifunkciškumo pagrindu;

Formuojamos multifunkcijos ir skirtingo pobūdžio zonos teritorijoje - įvairovės ir alternatyvų kūrimas;

Sukuriamos galimybės kontroliuojamai integracijai su bendruomenė/ kaimyniųjų skirtingoms veikloms bei sveikata. Teritorijos kaimynišką.

Sukuriamos teikties galimybės skirtingoms grupėms ir mokyklos bendruomenėi. Kuriamos susietimų vietos, zonos, erdvės įgalinančios mokymų bendrųjų veiklų.

Formuojamos mokyklos kultūrinės atminties puoselėjimo vietos, erdvės, zonos. Mokyklos parkas, alėja, suoliukai, sudeptros etc. Kuriamos ir turistinės, erdvės, vietos.

Kūrybinės veiklos įgalinančios vietos, erdvės, zonos - Pajūlyčiai/ pajūlyčiai parkas, "Namelis medyje", "Alternatyvi klasė", "Namų mokykla", "Audio parkas" ir pan.

Tvarumo principų pažiūrinę ir ugdomą įgalinančios vietos, zonos ir erdvės - "Recycling kultūra" įsprendžiamos, gamtos resursų panaudojimo ir sveikatos erdvės, "Grybų ferma", "Sodai ir pan..."

Išmani valdoma, stebima ir vystoma teritorijos prona sistema, kuria galima būtų vystyti tiek skaitmeniniai, tiek ir "analoginiai" būdais (stebėjimas, lyrinėjimas ir pan. "Monitoringas" "gyvai")

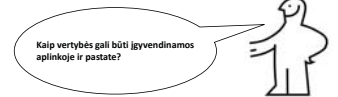
- Lauko valgykla / kavinė
- Lauko lab'as
- Sporto erdvės
- (aktyvus, ramus)
- Žaidimų aikštelės
- (aktyvus, ramus)
- Sodai / daržai
- (herbariumas)
- Miškas
- Tvartelis / gyvūnai
- Amfiteatras
- Eksperimentariumas
- Debesis

VERTYBĖS

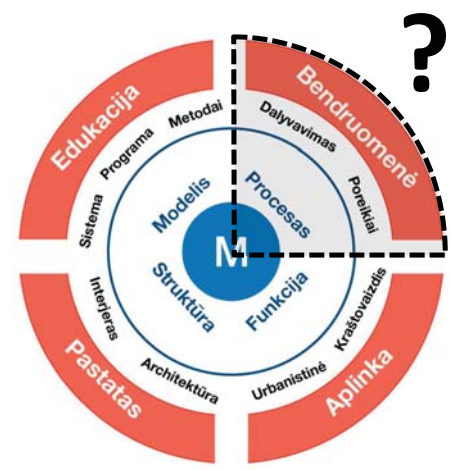
- SAUGUMAS
- INTEGRALUMAS
- ATVIRUMAS
- SUSITARIMAS
- KŪRYBINGUMAS
- TVARUMAS
- IŠMANUMAS

PASTATAS

- Pradinukai ir priešmokyklinukai
- Pagrindinė mokykla
- Valgykla/ kavinė
- Kūrybinė laboratorija ir eksperimentariumas
- Akvariumas
- Observatorija
- Elektrios ir vėjo jėgainė
- Biblioteka
- Žaidimų zonos (ramių ir aktyvių)
- Sports (ramus ir intensyvus)
- Hobių, klubų patalpos
- Agora
- Specialistai
- Administracija
- Baseinas ir spa



BENDRUOMENĖ



MOKYKLOS BENDRUOMENĖ



STEIGĖJAI / stakeholders



PERSPEKTYVOJE: BENDRUOMENĖS ĮTRAUKIMAS

DIRBTUVIŲ POBŪDIS

STRUKTŪRIZUOTAS EKSPERIMENTAS / DIALOGAS / ŽAIDIMAS
SU KIEKVIENA IŠ INTERESŲ GRUPIŲ

DIRBTUVIŲ IŠVADOS

EMOCINIŲ / FIZINIŲ + ERDVINIŲ / FUNKCINIŲ + ESTETINIŲ / EDUKACINIŲ
MOKYKLOS POREIKIŲ IŠGRYNINIMAS

DIRBTUVIŲ REZULTATAS

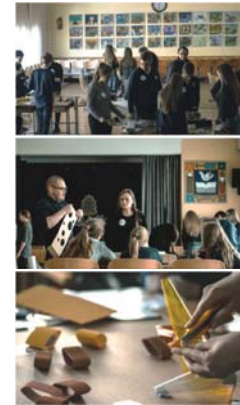
EDUKACINIO MODELIO GAIRIŲ SUDEDAMOJI
KONKURSO / PROJEKGINĖS UŽDUOTIES SĄLYGŲ SUDEDAMOJI

ANALOGAS:

PROJEKTAS „AIKŠTELĖ“

DIRBTUVĖS SU VAIKAIS

PROCESAS: EKSKURSUA + IDĖJŲ RAIŠKA MAKETO FORMA



REZULTATAS: POREIKIŲ SUVESTINĖ



ANALOGAS:

PROJEKTAS „AIKŠTELĖ“

DIRBTUVĖS SU TĖVAIS IR MOKYTOJAI

PROCESAS: IDĖJŲ RAIŠKA GRAFINE FORMA



REZULTATAS: POREIKIŲ SUVESTINĖ



FUNKCINĖ PROGRAMA. APLINKA

ESAMA PROGRAMA

| |
|---------------------|
| SODAS |
| SPORTO AIKŠTYNAS |
| PARKAVIMO AIKŠTELĖS |
| PAVĖSINĖ |

SIŪLOMA PROGRAMA

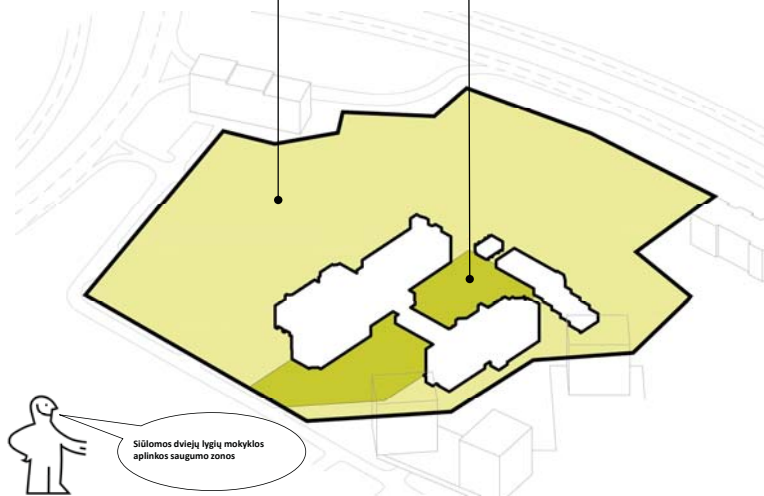
| |
|-----------------------|
| MOKYKLOS AIKŠTĖ |
| KISS + RIDE |
| EKSPERIMENTINIS SODAS |
| EDUKACINIS MIŠKAS |
| LAUKO KLASĖS |
| BENDRUOMENĖS PARKAS |



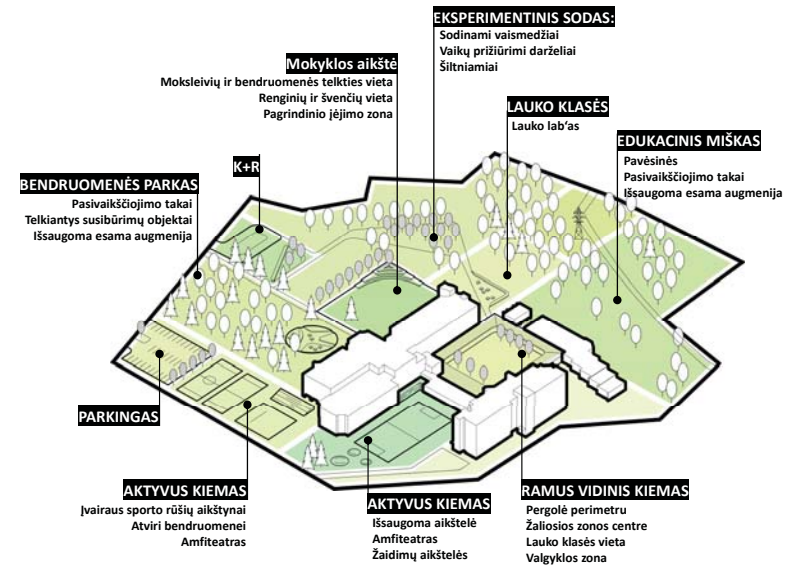
PASTATO APLINKA. SAUGUMAS

APTVERTA MOKYKLOS TERITORIJA
Pasiekama bendruomenei

PASTATAIS IR TVORA ATRIBOTA TERITORIJA
Privati teritorija su vidiniais mokyklos kiemais



ATEITIES PLĖTRA / PLANAS MEDIUM



FUNKCINĖ PROGRAMA. PASTATAS

ESAMA PROGRAMA

| |
|------------------------------------------------|
| HOLO BLOKAS |
| KLASIŲ BLOKAS |
| SPORTO SALĖS BLOKAS |
| SALIŲ BLOKAS |
| BIBLIOTEKOS / AMFITEATRINĖS AUDITORIJOS BLOKAS |
| JUNGIAMOJO KORIDORIAUS BLOKAS |
| GYVENAMASIS BLOKAS |
| GARAŽŲ BLOKAS |
| ŠAUDYKLOS BLOKAS |

SIŪLOMA PROGRAMA

| |
|-----------------------------------------------------|
| SUSIRINKIMO ERDVĖ / AGORA |
| STEAM / FABLAB MODULIS |
| BENDRA VALGYKLA / ATSKIRŲ PATALPŲ VALGYMUI MODULIAI |



TEORINIAI PASTATO PRITAIKYMO SCENARIJAI

SCENARIJUS MINIMUM

REMONTAS

PATALPŲ REKONSTRUKCIJA
NELAIKANČIŲ SIENŲ GRIOVIMAS
PATALPŲ ATNAUJINIMAS



SCENARIJUS MEDIUM

REKONSTRAVIMAS + PLĖTRA

ATSKIRŲ KOMPLEKSO DALIŲ REKONSTRUKCIJA
NAUJŲ KOMPLEKSO ELEMENTŲ STATYBA



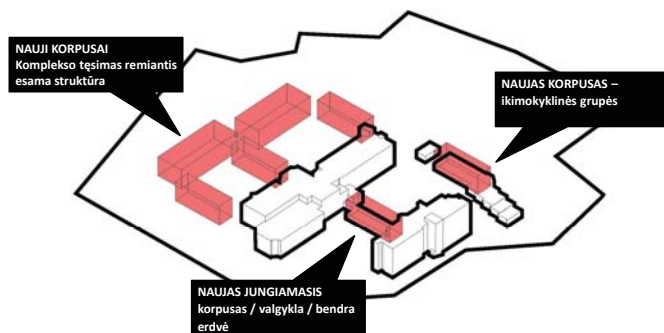
SCENARIJUS MAXIMUM

NAUJA STATYBA

DALIES STATINIŲ GRIOVIMAS +
NAUJŲ PRIESTATŲ STATYBA



PASTATO PRITAIKYMO SCENARIJAI



KOMPLEKSO PRITAIKOMUMAS

SCENARIJUS MINIMUM

KOKIAS ESAMOS PATALPAS IR JŲ BLOKUS NAUJOMS
REIKALINGOMS FUNKCIJOMS GALIMA PRITAIKYTI JAS
MINIMALIAI KEIČIANT AR TIK REMONTUOJANT
(NEKEIČIANT STATINIO KONSTRUKCIJŲ / GABARITŲ /
PLANO STRUKTŪROS)?
ATSKIRŲ KOMPLEKSO DALIŲ REMONTAS



SCENARIJUS MEDIUM

KOKIAS ESAMOS PATALPAS IR JŲ BLOKUS GALIMA
PRITAIKYTI NAUJOMS REIKALINGOMS FUNKCIJOMS JAS
REKONSTRUOJANT (KEIČIANT STATINIO KONSTRUKCIJAS /
GABARITUS / PLANO STRUKTŪRĄ)?
ATSKIRŲ KOMPLEKSO DALIŲ REKONSTRUKCIJA

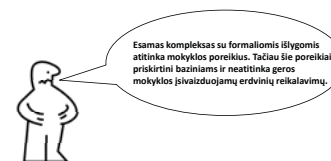


SCENARIJUS MAXIMUM

KOKIŲ PATALPŲ TRŪKSTA? KOKIŲ NAUJŲ FUNKCINIŲ
BLOKŲ NEJMANOMA PRITAIKYTI IŠ ESAMOS
STRUKTŪROS, IR BŪTINA STATYTI NAUJUS?
NAUJŲ MODULIŲ / PRIESTATŲ / ANTSTATŲ STATYBA



KOMPLEKSO VERTINIMAS



NAUDOJAMOS MEDŽIAGOS

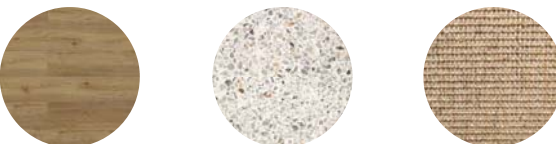
LUBOS



SIENOS

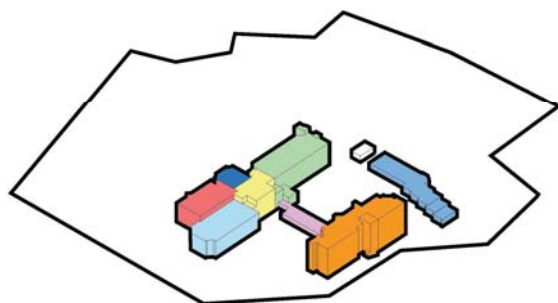


GRINDYS

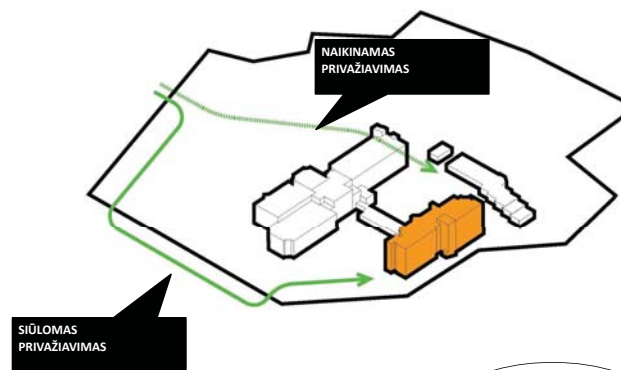


Natūralios, tvirtos, garsą sugeriančios medžiagos

KOMPLEKSO SUDEDAMIEJI BLOKAI



BENDRABUČIO BLOKAS



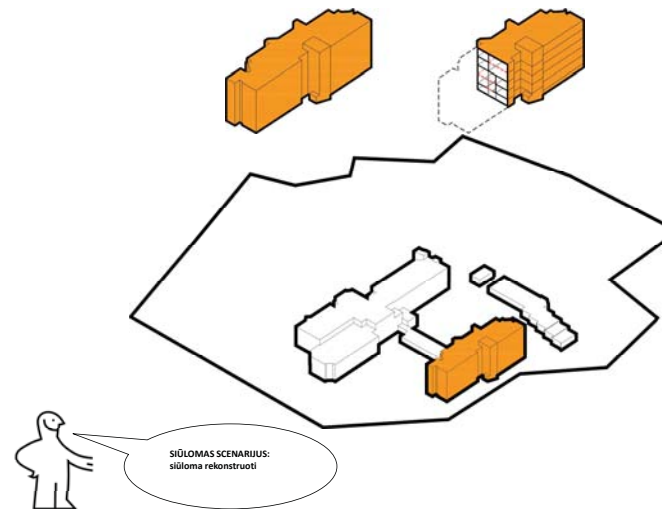
SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Remontas išsaugant prietaisomybę
viso skylo savininkui. Siūlomas
privažavimas per pietinę skylo pusę
siekiant mokyklos kiemą privatumo.



BENDRABUČIO BLOKAS

REKONSTRUOJAMA.
PRITAIKOMA BENDRABUČIO FUNKCIJAI ESMINGAI NEKEIČIANT
ESAMOS PASTATO STRUKTŪROS

REKONSTRUOJAMA.
PRITAIKOMA STEAM LABORATORIJOMS, DIRBTUVĖMS.
GRIAUNAMOS PERTVAROS, FORMUOJAMI ATRIUMAI / HOLAI

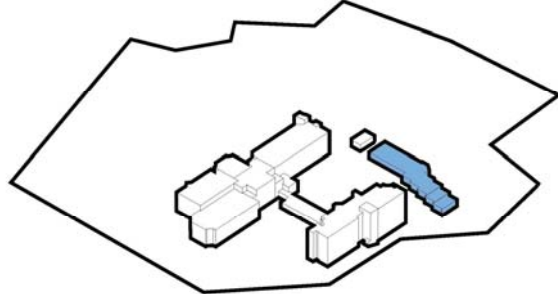
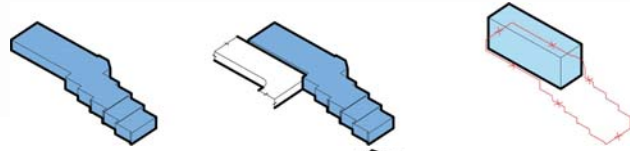


GARAŽŲ BLOKAS

REKONSTRUOJAMA.
IKIMOKYKLINIŲ KORPUSAS

REKONSTRUOJAMA UŽŽIEDINANT
MOKYKLŲ KORIDORIUS

GRIAUNAMA + NAUJA STATYBA



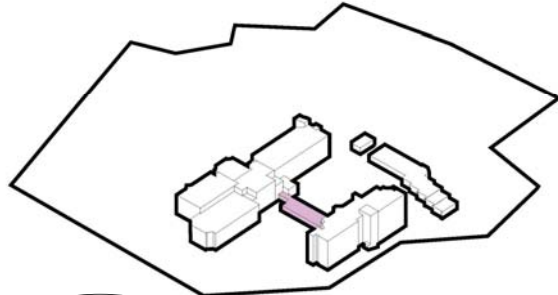
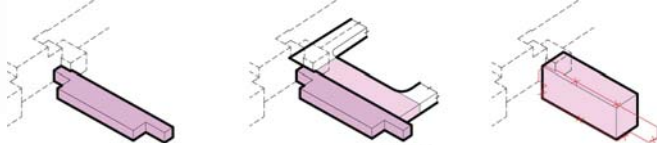
SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Pastatai nevertingi. Siūloma
rekonstruoti perstatant, pritaikant
mokyklos paskirčiai.

JUNGIAMOJO KORIDORIAUS BLOKAS

REKONSTRUOJAMA.
SPEC. KLASĖS / STEAM

REKONSTRUOJAMA.
STEAM + VALGYKLA + RYŠYS SU KIEMU

GRIAUNAMA + NAUJA STATYBA



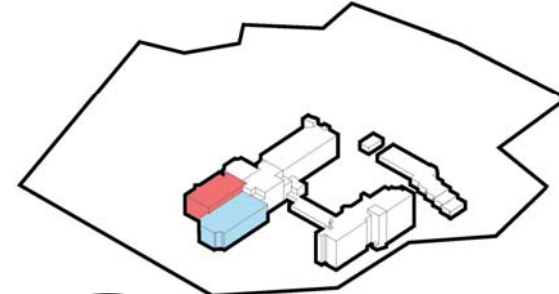
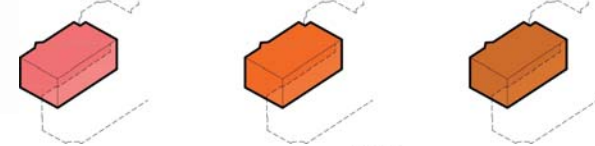
SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Pastatai nevertingi. Siūloma
rekonstruoti perstatant, pritaikant
mokyklos paskirčiai.

SALIŲ BLOKAS

REKONSTRUOJAMA.
IŠLAIKOMOS ESAMOS FUNKCIJOS

REKONSTRUOJAMA.
PROJEKTUOJAMA VALGYKLA

REKONSTRUOJAMA.
SPEC. KLASĖS / STEAM



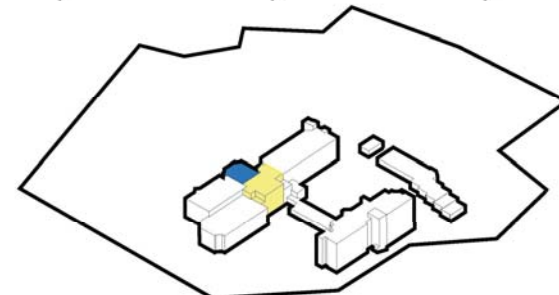
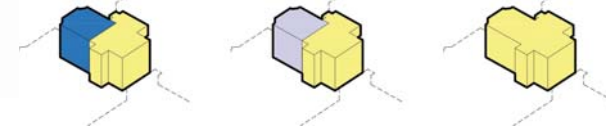
SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Salės įrengtos, naudojamos.
Siūloma pailikti, jei reikia –
remontuoti.

HOLŲ IR AUDITORIJŲ BLOKAS

REKONSTRUOJAMA.
IŠLAIKOMOS ESAMOS FUNKCIJOS

REKONSTRUOJAMA.
PERKELIAMA AKTŲ SALĖ

REKONSTRUOJAMA.
NAIKINAMA AUDITORIJA, APIJUNGIAMA SU
PAGRINDINIŲ HOLŲ



SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Pirmu etapu siūloma pailikti, jei
reikia – remontuoti.

HOLAS

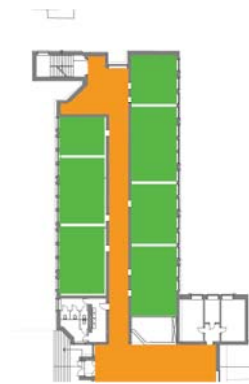


ESAMA



PAGEIDAUJAMA

KLASIŲ BLOKAS



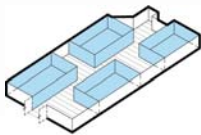
ESAMA



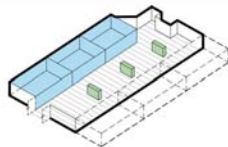
SIŪLOMA

KLASIŲ BLOKAS

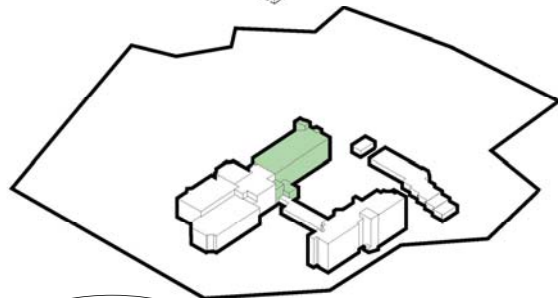
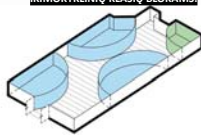
VAR. A. APŠVIĘTIAMI KORIDORIAI, ERDVINĖ PULSACIJA, DIDINAMOS KLASĖS



VAR. B. MULTIFUNKCINIS HOLAS, DIDINAMOS KLASĖS, KLASIŲ BLOKO PLĖTRA Į KIEMĄ

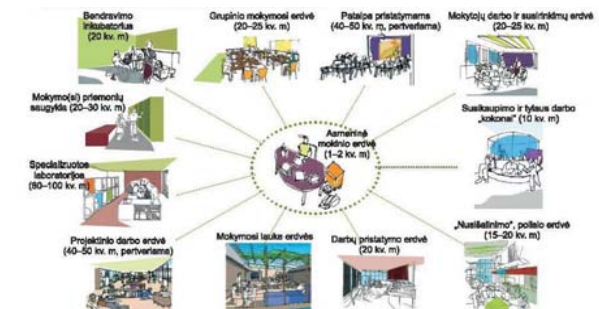


VAR. C. UTOPIŠNIS LAISVO PLANO, MULTIFUNKCINIŲ ERDVIŲ SCENARIJUS PRITAIKOMAS PRADINIŲ IR IKIMOKYKLINIŲ KLASIŲ BLOKAMS



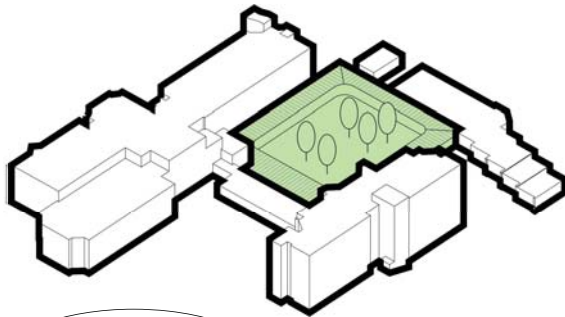
SIŪLOMAS SCENARIJUS:
Klasių blokas - esminis mokyklos elementas. Siūloma rekonstruoti pritaikant šiuolaikiniam mokymo(si) procesui.

MOKYMO SI ERDVIŲ RŪŠYS ŠIUOLAIKINĖJE MOKYKLOJE



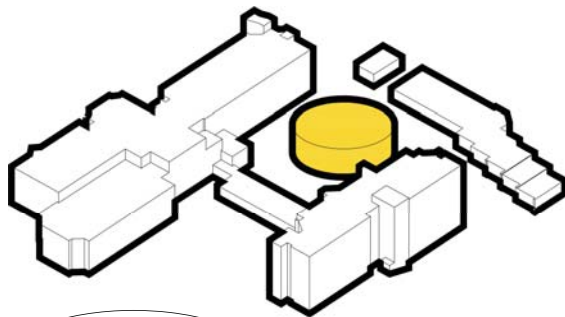
[Švietimo raidos Lietuvoje įžvalgos, 2013]

UŽSTATYMO VARIANTAI



Siūloma formuoti humaniško mastelio, ramų vidinį kiemą su pergole jo perimetru. Plėtojamas valgyklos blokas, užtikrinamas klasių ir bendrųjų zonų sąryšis su kiemu. Formuojamos lauko klasės, žalieji plotai

UŽSTATYMO VARIANTAI



Siūlomas naujas pastatas mokyklos kieme, kaip nauja kokybė, kaip emblema. Jis nesiliečia prie esamų pastatų, nekeičia jų vertės, neversėtų jų rekonstruoti. Naujame pastate galėtų įsikurti naujausios ir inovatyviausios funkcijos: laboratorijos (STEAM / FABLAB), atskiros klasės, valgyčia...

PAPILDOMOS KLASĖS



STEAM

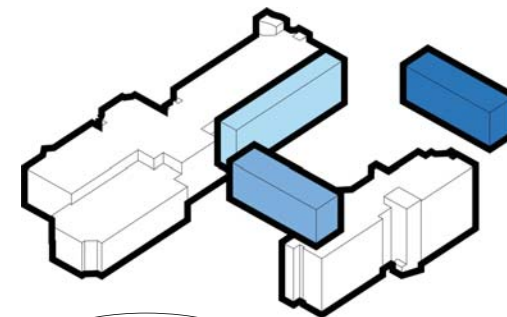
Integravus, į kompleksiską tikrovės reišikinių pažinimą, pritaikymą ir problemų sprendimą kreipiantis mokinių gebėjimų ugdymas gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos (STEAM, angl. science, technology, engineering, arts, maths) kontekste.



FABLAB

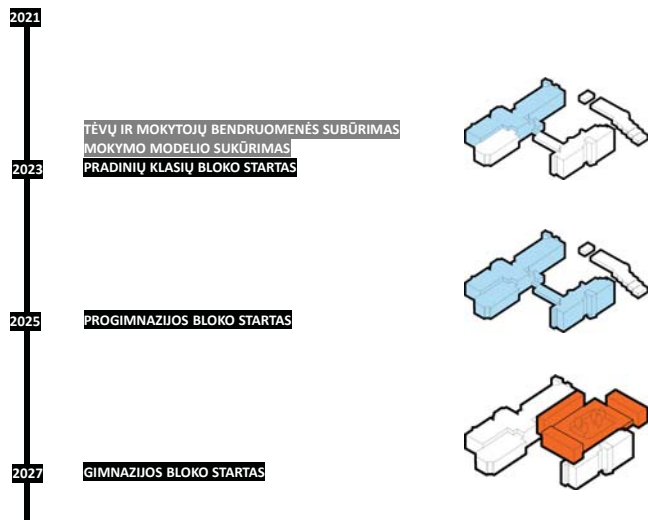
FabLab (angl. Fabrication/Fabulous Laboratory) dirbtuvės - šiuolaikiška įranga aprūpinta inovacijų bei išradimų kūrimo platforma, skirta konstruoti, modeliuoti, projektuoti, gaminti įvairius gaminius, modelius, maketus ar prototipus, o tai pat skatinti kūrybiškumą, verslumą, domėjimąsi technika bei technologijomis.

UŽSTATYMO VARIANTAI



Siūlomi ikimokyklinukų, pradinų ir pagrindinių klasių bloko, valgyklos ir STEAM priestatai. Kuriama nauja erdvinė kokybė, užtikrinamas pakankamas patalpų ir holų plotas, patenkinami funkciniai poreikiai

ĮGYVENDINIMO GRAFIKAS / ETAPIŠKUMAS



10 PASTATO PRITAIKYMO GAIRIŲ

1. BENDRUOMENĖ

BE BENDRUOMENĖS NĖBUS MOKYKLOS. BENDRUOMENĖS ĮKŪRIMAS IR PASTOVUS FORMAVIMAS BEI ĮTRAUKIMAS

2. PROGRAMA

MOKYKLOS PROGRAMA / MODELIS: MODIFIKUOTA KLASIKINĖ, INOVATYVI, ALTERNATYVI

3. SUINTERESUOTOS PUSĖS

VISŲ SUINTERESUOTŲ PUSIŲ FACILITAVIMAS IR BENDROS KŪRYBINĖS DIRBTUVĖS KAIP KONSOLIDUOJANTIS VEIKSNYS

4. PROGRAMA

BENDRŲ TERITORIJOS IR PASTATO PRITAIKYMO PLANŲ PROGRAMOS SUDARYMAS: REMONTAS / REKONSTRUKCIJA / NAUJA STATYBA

5. SKLYPO IR TERITORIJOS PROGRAMA

PANAUDOS SCENARIJŲ PASIRINKIMAS IR KONKRETIZAVIMAS

6. PASTATO IR JO DALIŲ PROGRAMA

PANAUDOS SCENARIJŲ PASIRINKIMAS IR KONKRETIZAVIMAS

7. TIPIŠKA IR SPECIFIŠKA

TIPINIŲ IR SPECIFINIŲ MOKYKLOS MODELIO ELEMENTŲ IR ERDVINIŲ OBJEKTŲ ATRANKA IR KONKRETIZAVIMAS

8. KLASĖS

KLASIŲ, KAIP MOKYMO PROCESO ŠERDIES MODULIO PRITAIKYMAS

9. STEAM / FABLAB

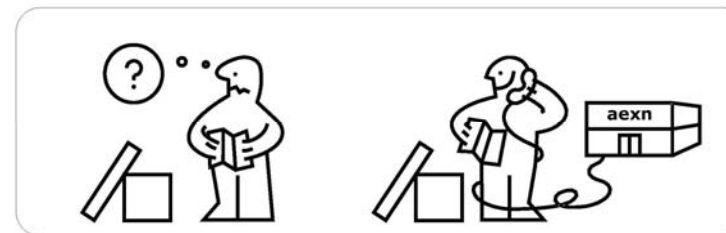
PROGRAMOS SUDARYMAS IR LOKALIZAVIMAS PASTATE/ ERDVĖJE

10. STEBĖSENA

MOKYKLA ATRADINĖJAMA PASTOVAI. MOKYKLOS (MOKYMO PROGRAMOS) IR KOMPLEKSO VEIKIMO (POST OCCUPANCY) PASTOVI STEBĖSENA IR KAITOS PROCESŲ ORGANIZAVIMAS

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

- A New European Bauhaus, EK iniciatyva, 2020 m.;
- OECD (Tarptautinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija) dokumentas „21st century Learning Environments“, 2006 m.;
- OECD (Tarptautinė ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija) dokumentas „OECD Review of School Resources. Lithuania“, 2016 m.;
- Švietimo raidos Lietuvoje įžvalgos. Medžiaga diskusijoms, 2013 m.;
- Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, 2008 m.;
- LR švietimo įstatymas, 2011 m.;
- Geros mokyklos koncepcija, 2015 m.;
- Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašas, 2015 m.;
- Bendojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės (įsi)vertinimo modelis ir rodikliai, 2016 m.;
- kiti LR įstatymai, statybos techniniai reglamentai, higienos normos ir kt. teisės aktai



AČIŲ UŽ DĖMESĮ

2. Urbanistinis integralumas ir atvirų erdvių įveiklinimas

Donatas Baltrušaitis – urbanistika, Agnė Dailidaitė – kraštovaizdžio architektūra (Bauland), Tadas Šarūnas – sociologija (VU)

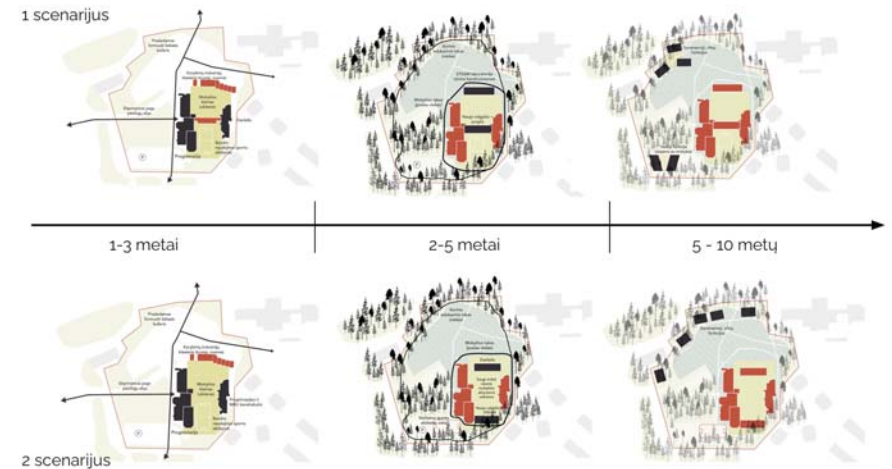
Vertybinius stuburas, mokyklos pozicionavimas:

- 1 Integracija. Žaliosios ir pilkosios infrastruktūrų suderinamumas
- 2 Junglumas. Kuriamas nenutrūkstamų žaliųjų ir viešųjų erdvių tinklas rajono mastelyje
- 3 Multifunktionalumas. Edukacinio komplekso (progimnazijos) funkcijos papildo viena kitą
- 4 Socialinė įtrauktis. Įtrauktis į planavimo procesą būtinybė

Erdvinė-funkcinė koncepcija:

- 1 Stiprinami egzistuojantys pėsčiųjų judėjimo srautai. Trumpuoju laikotarpiu formuojamos pagrindinės tarprajoninės jungtys (susisiekimas pėsčiomis/dviračiu tarp Valakupių, Antakalnio ir Saulėtekio), skirtingomis priemonėmis stiprinamos pagrindinės judėjimo ašys (medžių alėjos, takai, kryptys (ang. wayfinding)).
- 2 Kuriama dvigubo žiedinio judėjimo sistema atskirai progimnazijos vartotojams (apjungia pagrindines progimnazijos komplekso funkcijas, judėjimas privačioje uždaro charakterio komplekso erdvėje) ir atskirai visuomenei (judėjimas sklypo teritorijoje užtikrinamas visiems).
- 3 Esamų pastatų funkcinis įveiklinimas etapais. Apleisti garažai nuomojami ir įveiklinami progimnazijos klasterio formavimui, pagr. korpusas pritaikomas progimnazijai, bendrabutis pritaikomas co-living'ui, įkuriamas miesto daržas, tiras naudojamas pagal originalią funkciją, sporto aikštynas naudojamas progimnazijos ir vietinės bendruomenės.

Etapiškumas



- 4 Užstatymo galimybės. Progimnazijos funkcijoms siūlomas multifunkcis klasterinis užstatymas, likusiai teritorijai siūlomas linijinis gyv./mišrios funkcijos tęstinis užstatymas palei Milašiaus g.).
- 5 Formuojami pagr. įvažiavimai, kuriamas žalio charakterio parkingas. Integruojama tarprajoninė dviračių tinklo jungtis. Parkingas ties komplekso pagr. įėjimu naikinamas, atkuriamas gamtinio karkaso dalis. Parkingas ties pietine dalimi optimizuojamas, žalinamas. Ties pagrindiniais įėjimais į kompleksą numatomi dviračių stovėjimo punktai.
- 6 Kuriamas edukacinis/pažintinis takas, žalio buferis. Puoselėjamas ir stiprinamas vietovės gamtinis karkasas. Pažintinis/edukacinis/bėgimo takas aplink kuriamą žaliąjį buferį, kuris apsaugo nuo automobilių triukšmo. Lauko klasės išsidėsto palei žaliųjų zonų taką, aplink jį kuriasi privatesnės žaidimų, patyriminės aikštelės.

Scenarijus 1. Glaudi funkcinė priklausomybė:

Etapas 1 (1-2 metai). Progimnazija ir darželis pradeda veikti egzistuojančiuose pastatuose

Etapas 2 (2-5 metai). Egzistuojanti jungtis konvertuojama į valgyklą, statoma nauja STEAM laboratorija

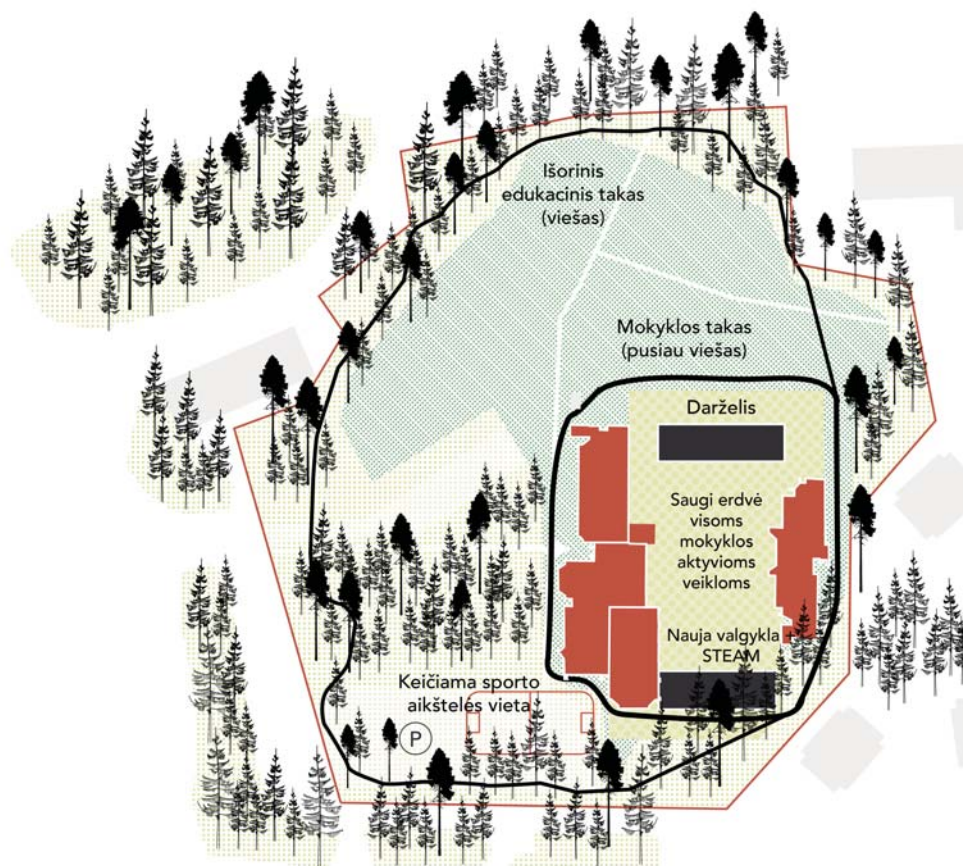
Etapas 3 (5-10 metų). Užstatymas vystomas funkinių klasterių principu, įrengiamas požeminis parkingas

Scenarijus 2. Individualiai veikiančios komplekso funkcijos:

Etapas 1 (1-2 metai). Progimnazija ir bendrabutis pradeda veikti egzistuojančiuose pastatuose, jungtis tarp šių pastatų griauinama

Etapas 2 (2-5 metai). Kuriamas mokyklos klasterinis užstatymas pastatant naują darželį, valgyklą ir STEAM

Etapas 3 (5-10 metų). Užstatymas vystomas tęsiant Milašiaus gatvės užstatymą





Urbanistinis integralumas, atvirų erdvių įveiklinimas

Valakupių 5 - kūrybinės dirbtuvės, Vilnius

Kraštovaizdžio architektūra ir urbanistika: **BAULAND** (Donatas Baltrušaitis, Agnė Dailidaitė)
Edukacija ir sociologija: Tadas Šarūnas

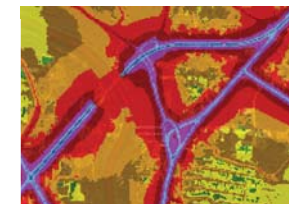
Vilniaus miesto bendrojo plano sprendinių apžvalga



Spec. kompleksų zona, užstatomo ploto galimybė 30.479m²



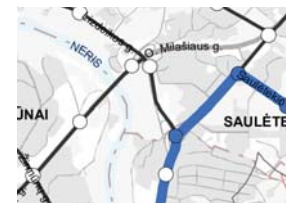
Teritoriją supa intensyvios B ir C kategorijos gatvės



Sklypo teritorijoje vyrauja ribinės triukšmo vertės (55-69dBa)



Sklypo pietinėje dalyje planuojama tarprajoninė dviračių trasos jungtis įsijungianti į magistralinę trasą

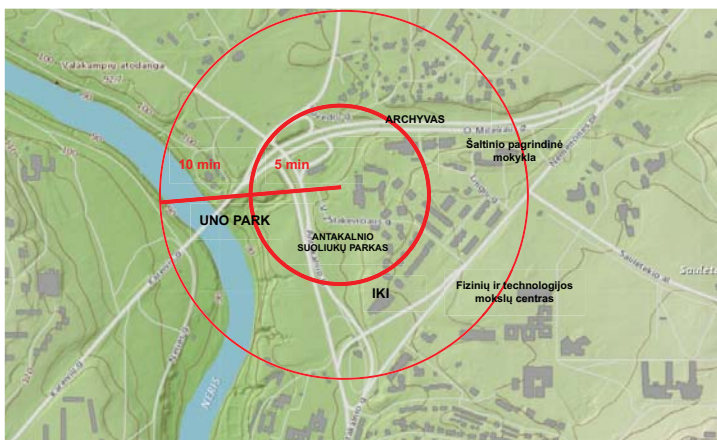


Teritorijos gretimybėse atsirast naujos viešojo transporto rūšies trasa



Teritorija patenka į nacionalinį migracijos koridorių su ribotu geologiniu potencialu

Esama situacija



Vertybinis stuburas, mokyklos pozicionavimas

Integracija
Žaliosios ir pilkosios infrastruktūrų suderinamumas



Junglumas
Kuriamas nenutrūkstamų žaliųjų ir viešųjų erdvių tinklas rajono mastelyje



Multifunktionalumas
Edukacinio komplekso (progimnazijos) funkcijos papildo viena kitą



Socialinė įtrauktis
Edukacinio komplekso (progimnazijos) funkcijos papildo viena kitą



Prelimenarių funkcijų programa. Holistiškos edukacijos funkcijos



1. EDUKACIJA IR VISUMINIS TOBULĖJIMAS

2. SOCIALIZACIJA

3. SVEIKATINGUMAS IR GEROVĖ

4. KULTŪRINIS GYVENIMAS

5. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS IR KOMUNIKACIJŲ ZONA

Šis klasteris apima trečio lygmens žmogaus poreikių sferą: mokymąsi, supratimą, pažinimą.

Šio klasterio funkcijos apima bazinius žmogaus poreikius: bendravimą, keitimąsi naujienomis, valgytą, socialinių santykių ir įgūdžių formavimo, darbo.

Šis funkcinis klasteris skirtas aukštesnės pakopos žmogaus poreikių tenkinimui: flaimai ir psichiniai sveikatai, estetiškai ir dvasiniam potraukimui, ritualui.

Subtilių žmogijos poreikių tenkinimui skirta funkcinė sfera apimtų meno kūrinių kūrimo ir ekspozavimo, mokslinių tyrimų ir kūrybiškumo skatinimo erdvės.

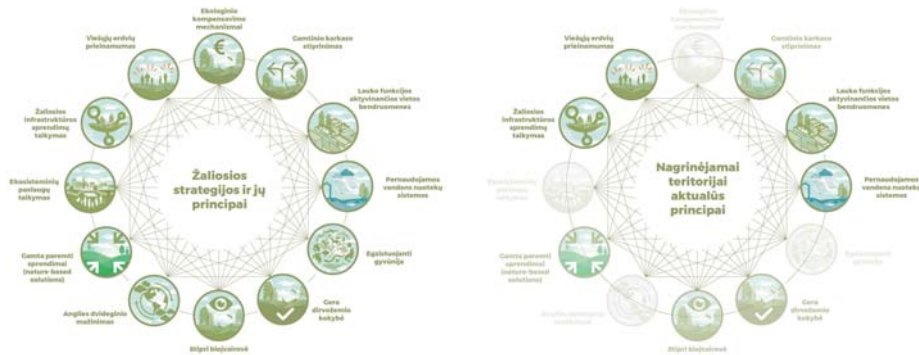
Tai pagalbinės komplekso patalpos, laiptinės, koridoriai, praėjimų ir evakuacinių išėjimų zona. Tai taip pat galimybė kurti atviras atramas, bendras susisiekimo ir bendravimo erdvės – sodus.

Lauko erdvės

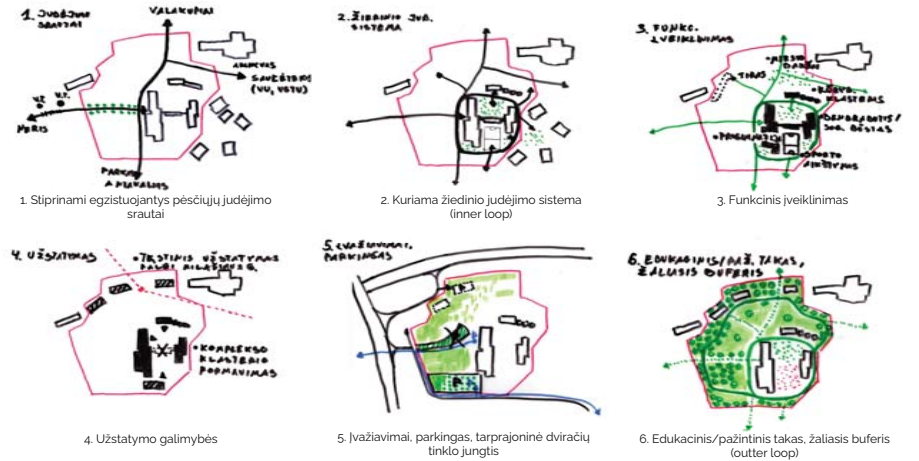
Vidaus erdvės



Tikrai "Žalia" mokykla turi atitikti kompleksinius žaliųjų strategijų principus



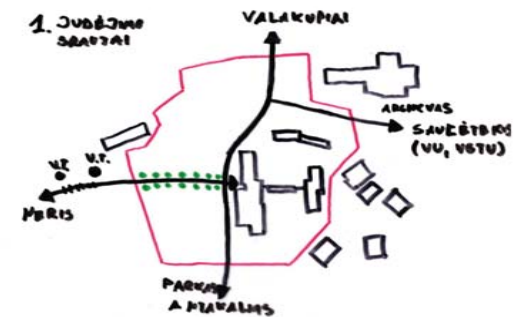
Erdvinė-funkcinė koncepcija



1. Stiprinami egzistuojantys pėsčiųjų judėjimo srautai
2. Kuriama žiedinio judėjimo sistema (inner loop)
3. Funkcinis įveiklinimas
4. Užstatymo galimybės
5. Ivažiavimai, parkingas, tarprajoninės dviračių tinkto jungtis
6. Edukacinis/pažintinis takas, žaliasis buferis (outer loop)

1. Stiprinami egzistuojantys pėsčiųjų judėjimo srautai

- Trumpuoju laikotarpiu formuojamos pagrindinės tarprajoninės jungtys (susisiekimas pėsčiomis/dviračiu tarp Valakupiai, Antakalnio ir Saulėtekio)
- Skirtingomis priemonėmis stiprinamos pagrindinės judėjimo ašys (medžių alėjos, takai, kryptys, wayfindingas)



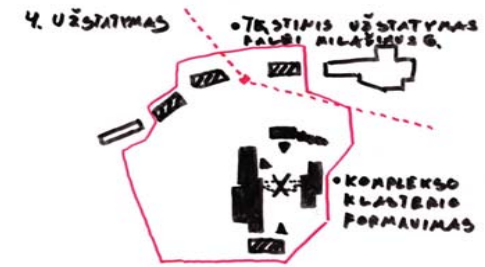
2. Kuriama žiedinio judėjimo sistema (inner loop)

- Kuriama pėsčiųjų judėjimo sistema apjungia pagrindines progimnazijos kompleks funkcijas



4. Užstatymo galimybės (5-10 m. laikotarpis)

- Komplekso klasterio formavimas funkciškai įkrautų ir įveikintų pagr. progimnazijos lauko erdves
- Galimybė tęsti gyv./mišrios funkcijos užstatymą palei Millašiaus gatvę (taip pat blokuoti triukšmą nuo automobilių)



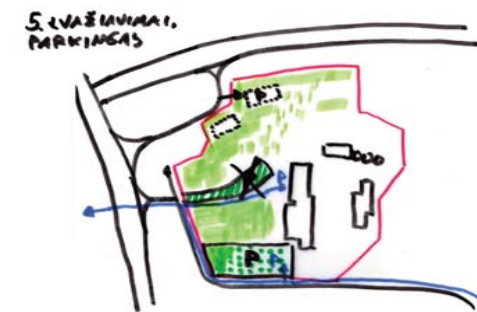
3. Funkcinis įveiklinimas (1-5 metų laikotarpis)

- Apleisti garažai nuomojami ir įveiklinami kūrybinio klasterio formavimui, pagr. korpusas pritaikomas progimnazijai, bendrabutis pritaikomas co-living'ui, įkuriamas miesto daržas, tirtas naudojamas pagal originalią funkciją, sporto aikštynas naudojamas progimnazijos ir vietinės bendruomenės



5. Įvažiavimai, parkingas, tarprajoninė dviračių tinklo jungtis

- Parkingas ties komplekso pagr. įėjimu naikinamas, atkuriami gamtinio karkaso dalis, išlieka funk. aptarnavimas
- Parkingas ties pietine dalimi optimizuojamas, žalinamas
- Ties pagr. įėjimais į kompleksą numatomi dviračių stovėjimo punktai



6. Edukacinis/pažintinis takas, žaliasis buferis (outter loop)

- Formuojama dvigubo žiedinio judėjimo sistema. Pirmasis aptarnauja pagr. Komplekso funkcinus komponentus, antrasis veikia kaip pažintinis/edukacinis/bėgimo takas aplink kuriamą žaliąjį buferį, kuris apsaugo nuo automobilių triukšmo;
- Lauko klasės išsidėsto palei žaliųjų zonų taką, aplink jį kuriasi privatesnės žaidimų, patyriminės aikštelės



Gamtos nauda

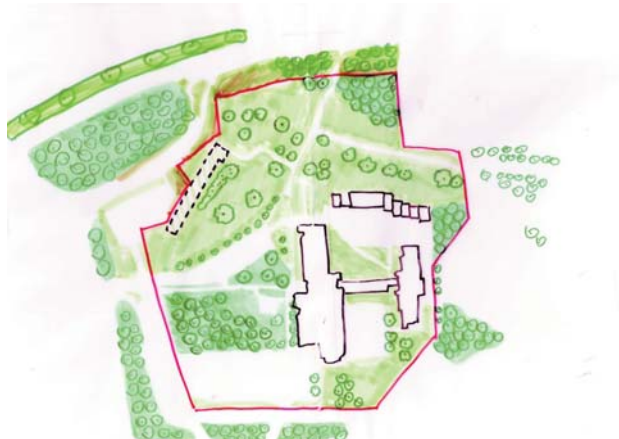
Susikaupimas - nusiramimas

Tiesioginis ryšys su gamta iš klasių

Mikroklimato reguliavimas



Esama gamtinė situacija



Galima gamtinė situacija

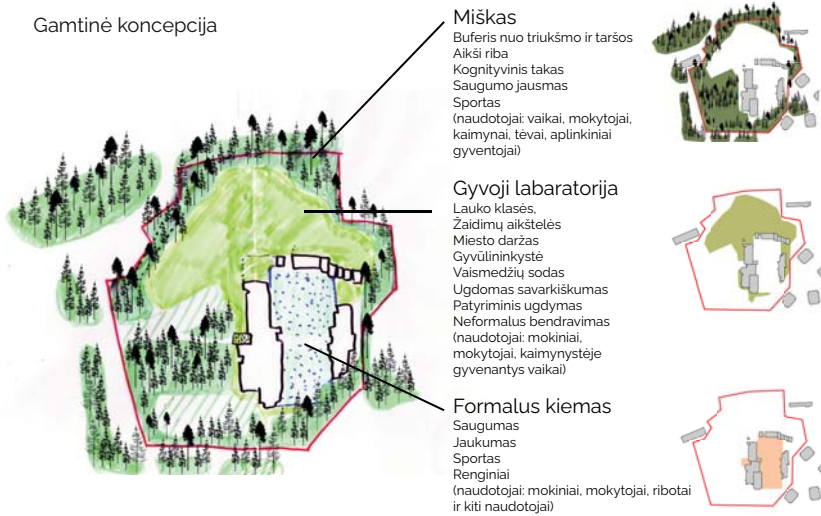


Miškas - buferis nuo triukšmo ir taršos (vieša)
(naudotojai: vaikai, mokytojai, kaimynai, tėvai, aplinkiniai gyventojai)

Gyvoji laboratorija (pusiau vieša)
(naudotojai: mokiniai, mokytojai, kaimynystėje gyvenantys vaikai)

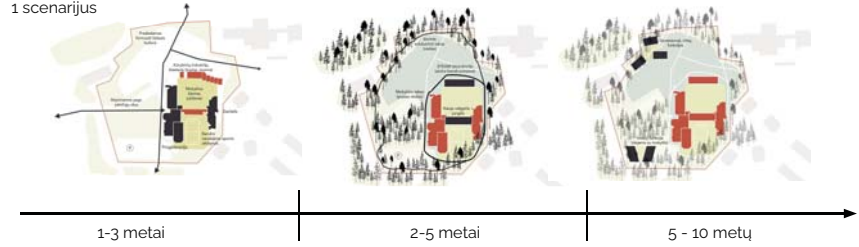
Formalus kiemas (privatu)
(naudotojai: mokiniai, mokytojai, ribotai ir kiti naudotojai)

Gamtinė koncepcija



Scenarijus 1. Glaudi funkcinė priklausomybė

1 scenarijus



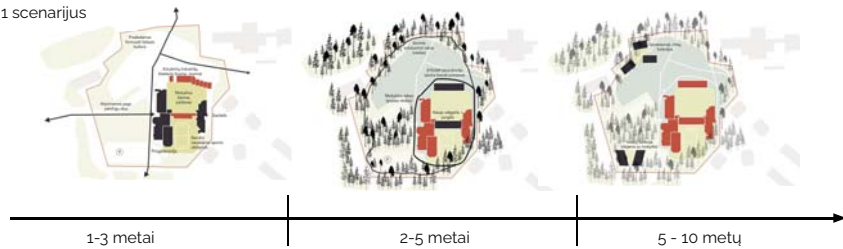
Vystymo scenarijus 1, etapas 2 (2-5 metai)
 Egzistuojanti jungtis konvertuojama į valgyklą, statoma nauja STEAM laboratorija

Vystymo scenarijus 1, etapas 2 (2-5 metai)
 Egzistuojanti jungtis konvertuojama į valgyklą, statoma nauja STEAM laboratorija

Vystymo scenarijus 1, etapas 3 (5-10 metų)
 Užstatymas vystomas funkcinų klasterių principu, įrengiamas požeminis parkingas

Etapiškumas

1 scenarijus

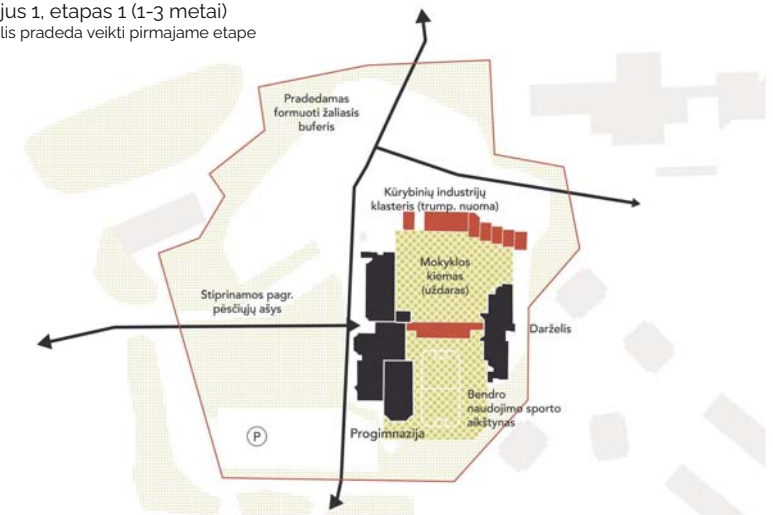


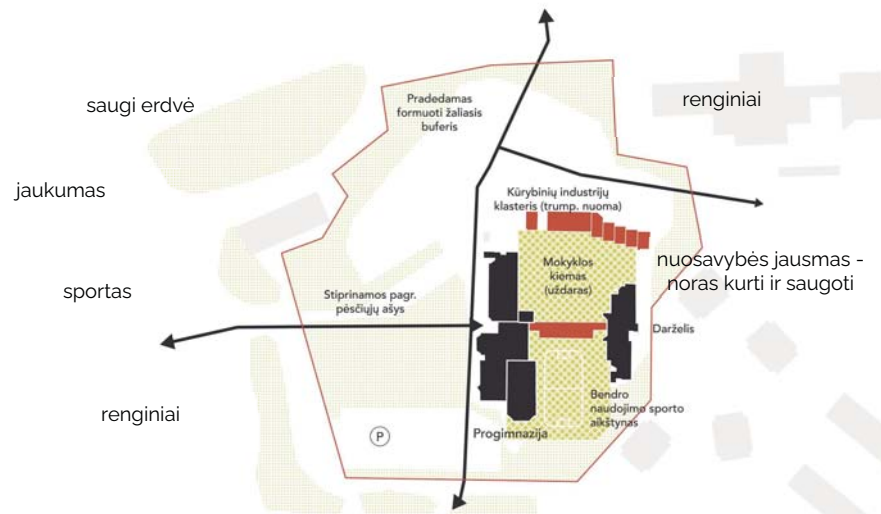
2 scenarijus



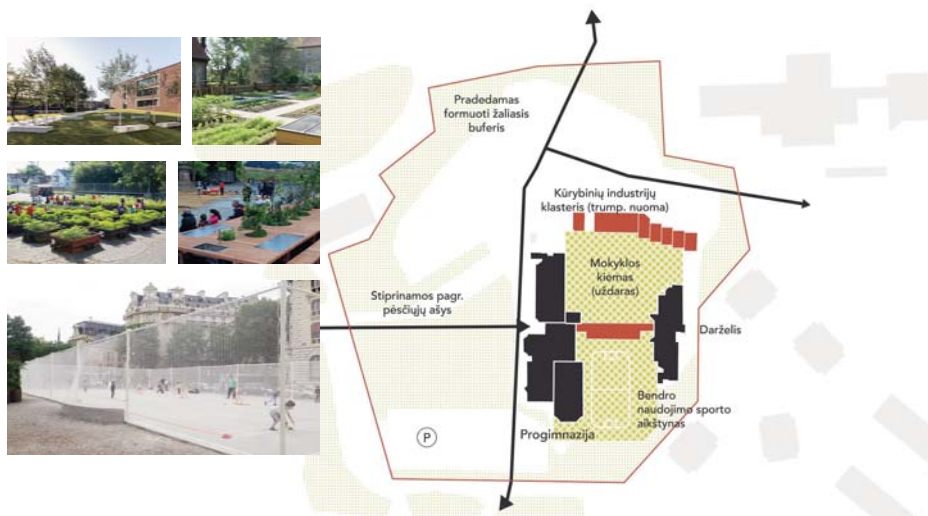
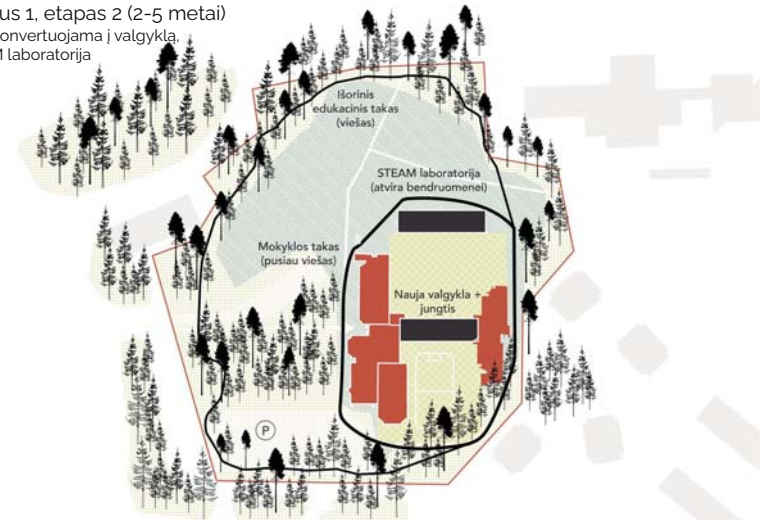
Vystymo scenarijus 1, etapas 1 (1-3 metai)

Progimnazija ir darželis pradeda veikti pirmajame etape

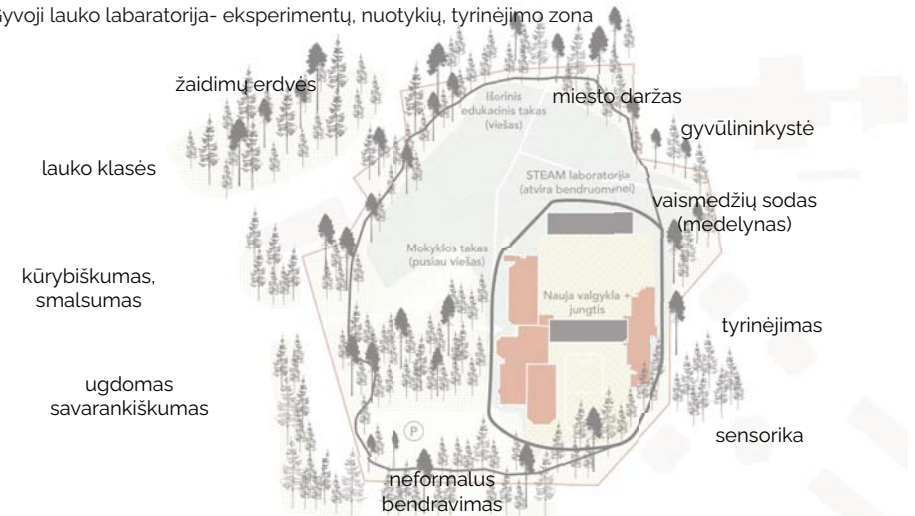




Vystymo scenarijus 1, etapas 2 (2-5 metai)
 Egzistuojanti jungtis konvertuojama į valgyklą,
 statoma nauja STEAM laboratorija



Gyvoji lauko laboratorija- eksperimentų, nuotykių, tyrinėjimo zona



Gyvoji lauko laboratorija- eksperimentų, nuotykių, tyrinėjimo zona

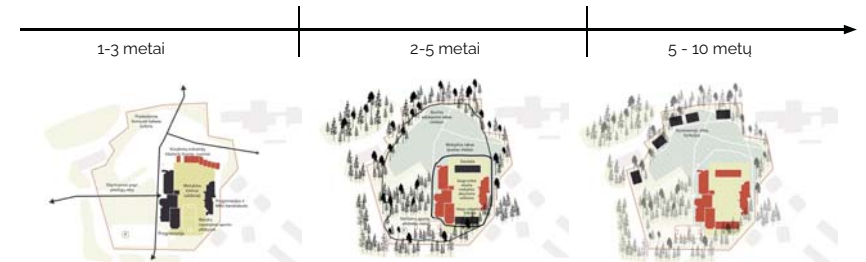


Scenarijus 2 - individualiai veikiančios komplekso funkcijos

1. Egzistuojančių erdvių ir pastatų potencialio išlaisvinimas (1-2 metų laikotarpis)

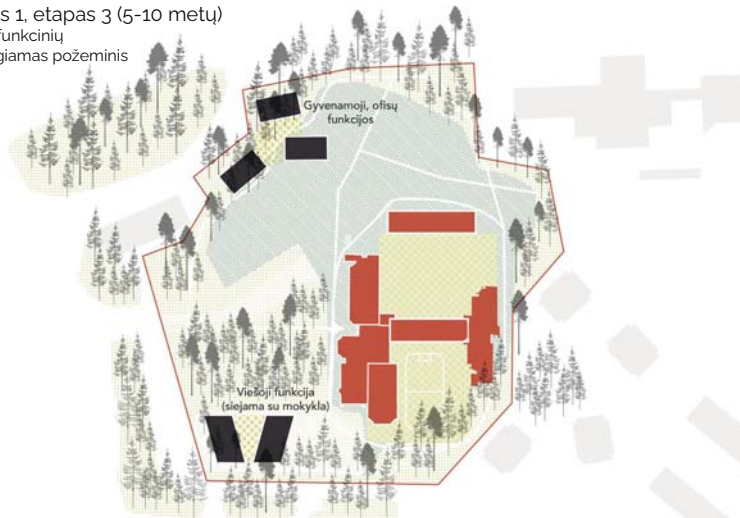
1. Egzistuojančių erdvių ir pastatų potencialio išlaisvinimas (1-2 metų laikotarpis)

1. Egzistuojančių erdvių ir pastatų potencialio išlaisvinimas (1-2 metų laikotarpis)



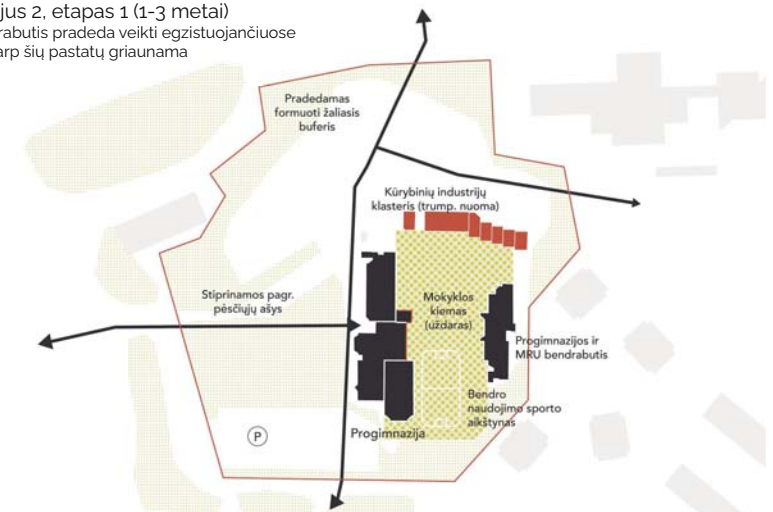
Vystymo scenarijus 1, etapas 3 (5-10 metų)

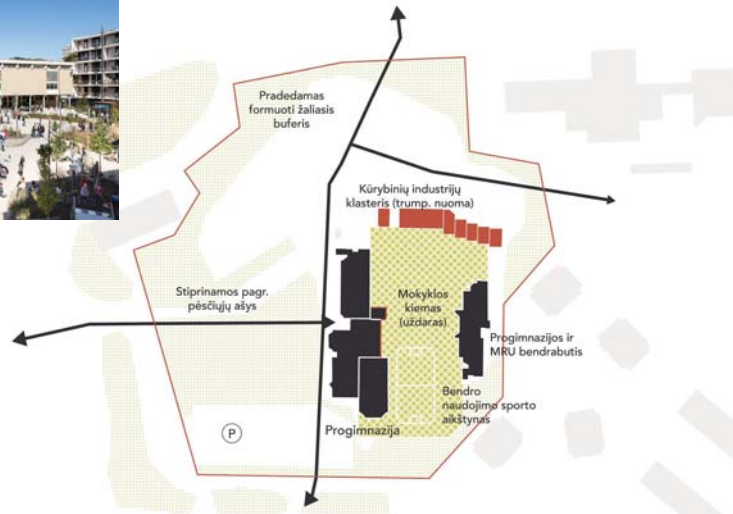
Užstatymas vystomas funkcinių klasterių principu, įrengiamas požeminis parkingas



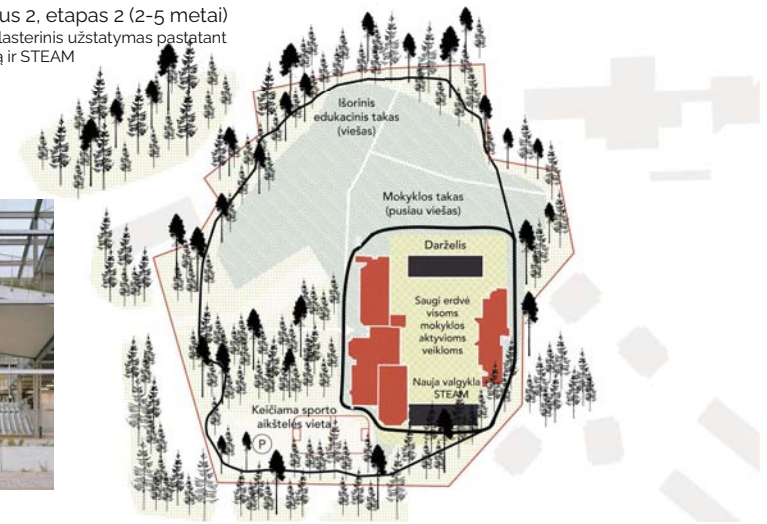
Vystymo scenarijus 2, etapas 1 (1-3 metai)

Progimnazija ir bendrabutis pradeda veikti egzistuojančiuose pastatuose, jungtis tarp šių pastatų griaunama

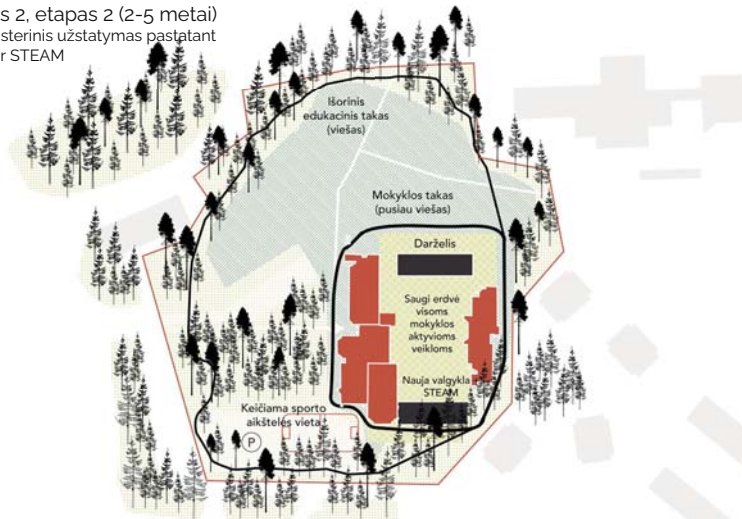




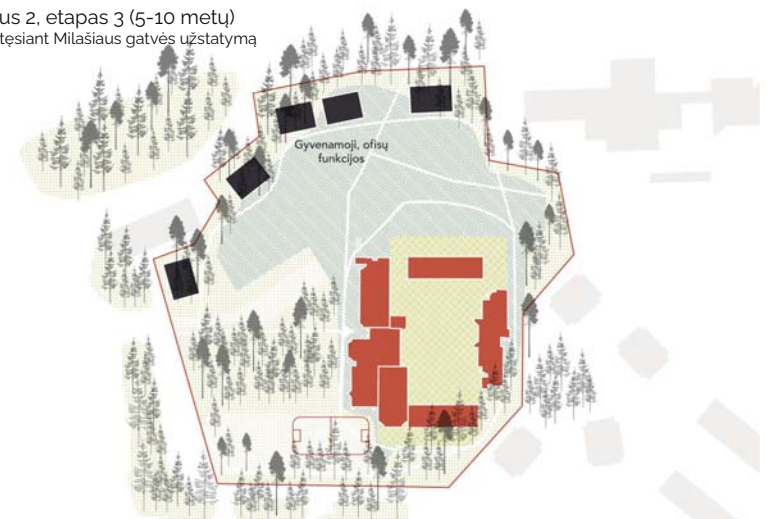
Vystymo scenarijus 2. etapas 2 (2-5 metai)
Kuriamas mokyklos klasterinis užstatymas pastatant naują darželį, valgyklą ir STEAM



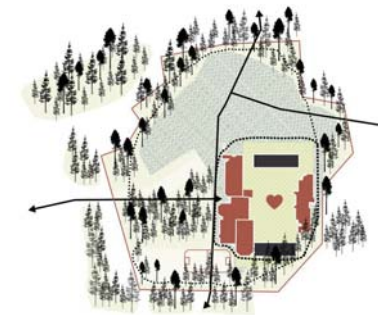
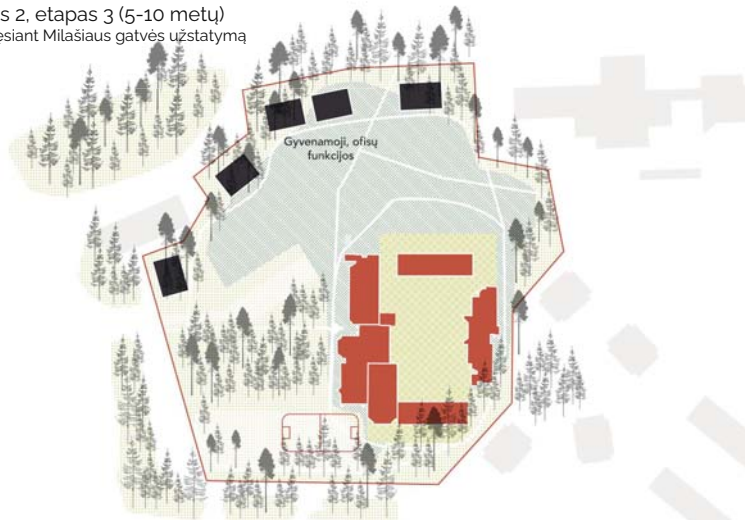
Vystymo scenarijus 2. etapas 2 (2-5 metai)
Kuriamas mokyklos klasterinis užstatymas pastatant naują darželį, valgyklą ir STEAM



Vystymo scenarijus 2. etapas 3 (5-10 metų)
Užstatyme vystomas tęsiant Milašiaus gatvės užstatymą



Vystymo scenarijus 2. etapas 3 (5-10 metų)
Užstatyme vystomas tęsiant Milašiaus gatvės užstatymą



Ačiū

Valakupių 5 - kūrybinės dirbtuvės, Vilnius

Architektūra ir urbanistika: **BAULAND** (Donatas Baltrušaitis, Agnė Dailidaitė)
Edukacija ir sociologija: Tadas Šarūnas

3. Ką reiškia mokytis ir kaip tai veikia praktikoje?

Ignas Račkauskas, Mindaugas Glodenis, Mikas Kauzonas – architektūra (IMM), Dominykas Karpovič, Eugenijus Kaminskis – sociologija (“Xwhy / Supratimo agentūra”)

Žinome, jog žmonės geriausiai įsisąmonina informaciją istorijų pagalba. Todėl mokyklos ašis turi būti pažinimo kūrimas remiantis archetipinių pasakojimų struktūra. Tai leidžia jaunas žmones įtraukti į procesą taip, kad mokymasis vyktų per veiksmą. Tuo tarpu detalesnis mokyklos turinys galėtų atlikti pasaulines mokymo tendencijas ir taip formuoti bazinius principus infrastruktūrai:



Integrali mokykla



Mokyklos miestelis



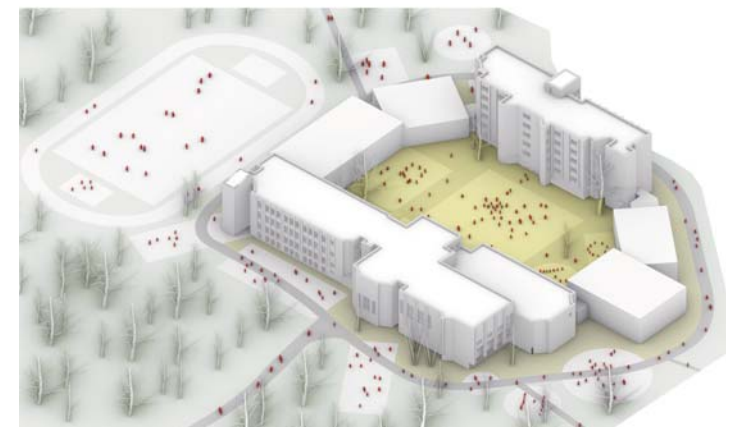
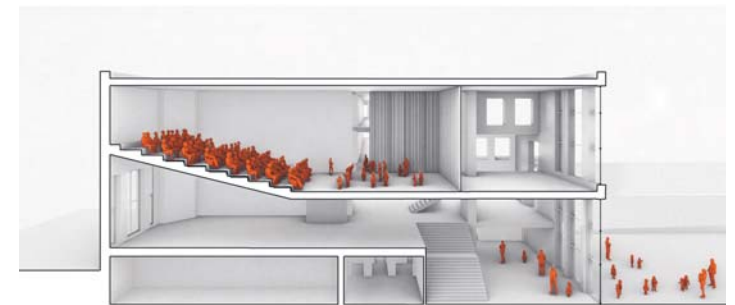
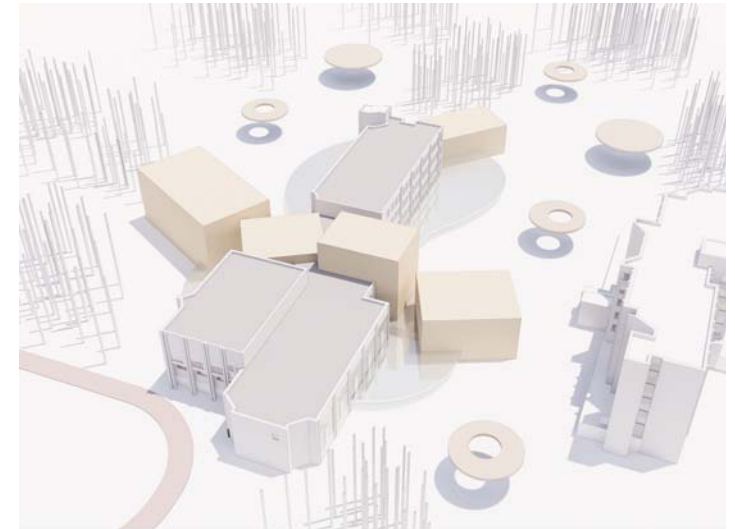
Mokykla mieste

- Gyvoji laboratorija (angl. Living lab), kai erdvė suteikia galimybes pažinti per tiesioginę patirtį su įvairialype aplinka;

- Į vaiką orientuotas ugdymas (angl. Children-oriented education), kai kiekvieno vaiko poreikiai turi infrastruktūrinį potencialą realizuoti;

- Bendrai kuriama mokykla (angl. Co-creation school), kai visos suinteresuotosios šalys yra nuolatos įtraukiamos į mokyklos kūrimo procesą.

Pagal šiuos tris principus dirbtuvių metu buvo sukurti 3 skirtingi mokyklos vystymo scenarijai, kurie kilo iš diskusijų apie esamų pastatų išsaugojimą bei ateities funkcijų galimybes.



KĄ REIŠKIA MOKYTIS IR KAIP TAI VEIKIA PRAKTIKOJE ?

Ignas Račkauskas,
Mindaugas Glodenis,
Mikas Kauzonas,
Eugenijus Kaminskis,
Dominykas Karpovič

1. MOKYMOŠI MODELIS

KAIP MES MOKOMĖS?

Dalyvaudami istorijose

Taikymas

ĮKŪNYTAS MOKYMASIS
[pažinimas per veiksmą]

Baziniai principai

Gyvoji
laboratorija

Į vaiką
orientuotas
ugdymas

Bendrai
kuriama
mokykla



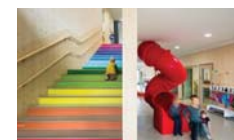
Ašis

MOKYMASIS YRA ISTORIJŲ
ĮSISĄMONINIMAS
[pažinimas grįstas archetipinių pasakojimų struktūra]

VERTYBĖS



Gyvoji laboratorija



Į vaiką orientuotas
ugdymas



Bendrai kuriama
mokykla

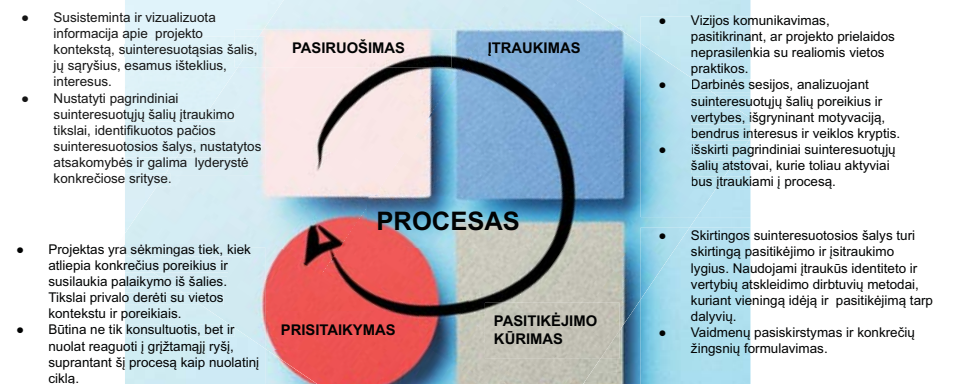
2. PRITAIKYMAS

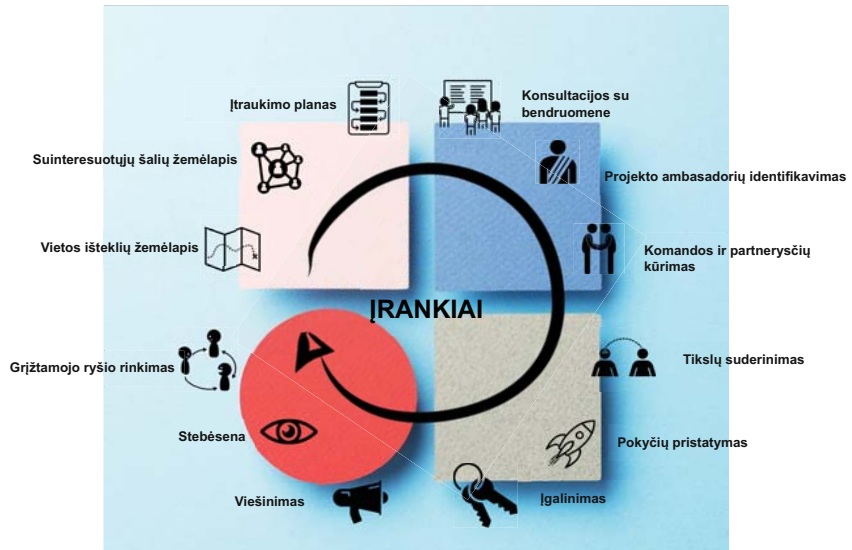
KAIP TAI ATSISKLEIDŽIA VIETOJE? Per bendra(darbia)vimą su aplinka

| | Kokį santykį kurti? | Kaip jį išreikšti erdvėje? | Ką įtraukti? |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Gyvoji laboratorija / Tvarumo ir balanso istorija | Natūralios medžiagos, besijungiančios erdvės, harmonija, rūpestis, abipusiškumas. | Tvarumo laboratorijos (daržai, ekosistemos, tvarumo programos, lauko klasės). STEAM laboratorijos (robotika, audiovizualika, energijos naudojimas, DIY). | Miesto laboratorija (Antakalnis), Antakalniečių sodas, VU botanikos sodas. MRU padaliniai, bibliotekos, meno/kultūros įstaigos, savivalda, archyvai, kultūros paso paslaugų teikėjai, kino edukacija. |
| Į vaiką orientuotas ugdymas / Įvairialypė istorija | Natūralios ir sintetinės medžiagos, įgalinančios erdvės, daugybė pasirinkimų patirti, visaip sąveikauti. | Nuotolinio / individualaus / komandinio mokymosi erdvės. Hobių / žaidimų erdvės. Mobilūs baldai, konfigūruojami paviršiai. Specializuotos mokymosi erdvės. Atrapmetrinis dizainas. | Antakalnio edukacinės institucijos, tolerancijos centras, kūno aktyvumo propagavimas. |
| Bendrai kuriama mokykla / Bendrai kuriama istorija | Natūralios ir neužbaigtos medžiagos, kūrybą skatinančios erdvės, smalsumo puoselėjimas, transformacijos ir kūrybos galimybės visur, eksperimentavimas. | Bendruomeninės / socialinės sąveikos erdvės. Įveikinti koridoriai. Perkuriamos / judančios erdvės. Neužbaigtos erdvės intervencijoms. Atvirumas aplinkai. | MRU padaliniai, meno rezidencijos, aplinkinės bendruomenės, gyventojų bendrijos, santykis su Vilniaus miestu, savanorystė, neformalusis švietimas. |

3. PROCESAS

KAIP TAI SUKURTI VIETOJE? Įtraukiant ir nuolat kuriant



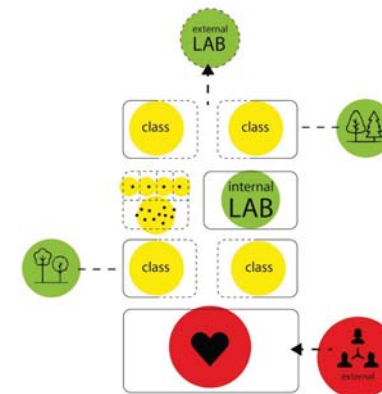


4. PROJEKTAVIMO PRINCIPAI

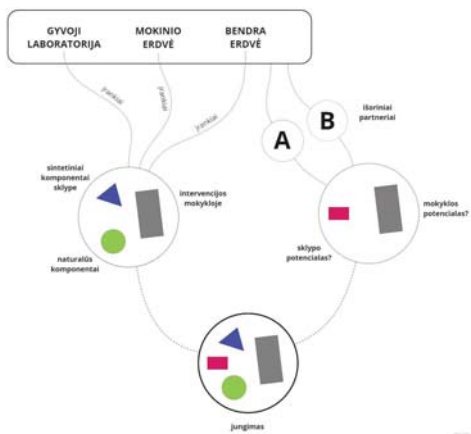
Mokyklos vidaus erdvių formavimo principai



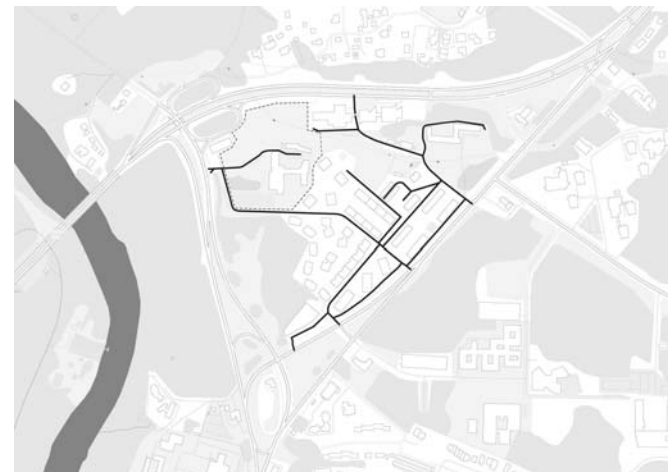
Mokyklos vidaus erdvių formavimo principai



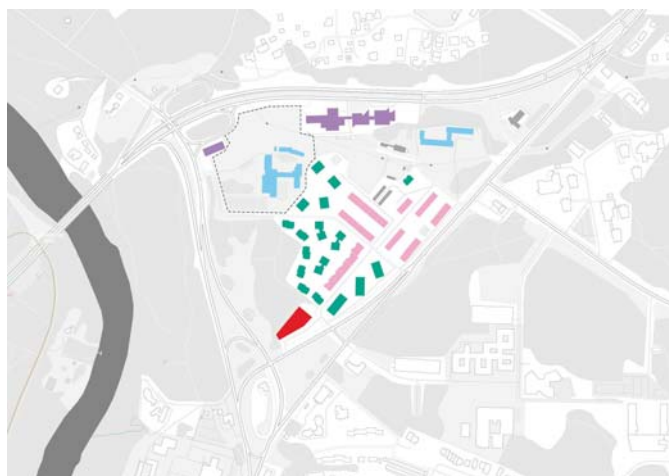
Sklypo formavimo principai



Sklypo derėjimas su aplinka



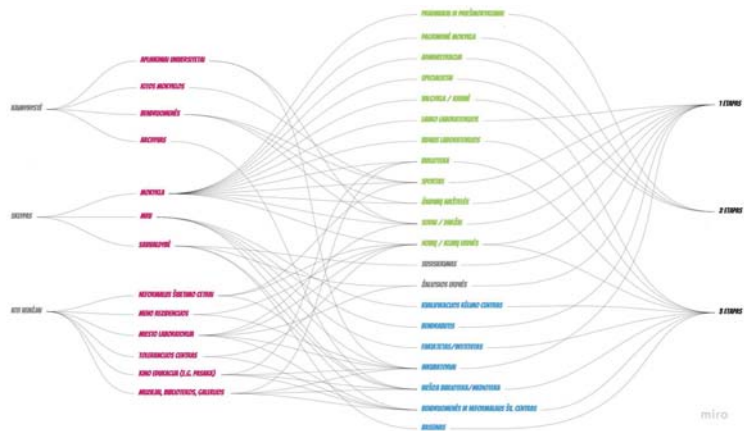
Sklypo derėjimas su aplinka



Ne tik mokykla,
bet ir vietos
centro pradžia?



Ne tik mokykla,
bet ir vietos
centro pradžia?



3 scenarijai



INTEGRALI
MOKYKLA



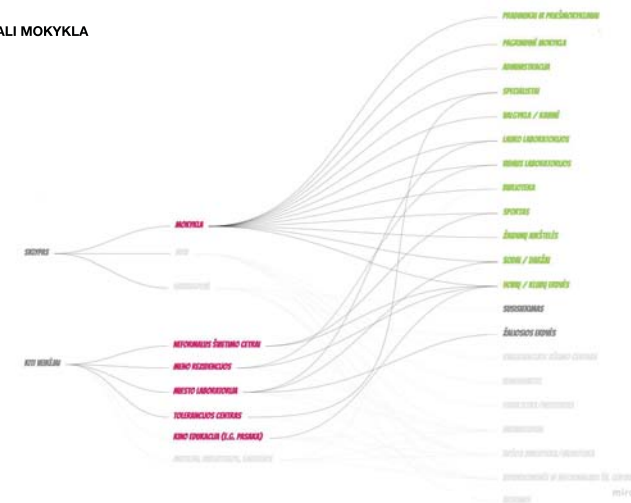
MOKYKLOS
MIESTELIS



MOKYKLA
MIESTE

5. SCENARIJAI

1 scenarijus: INTEGRALI MOKYKLA



Sklypas



Integravi mokykla



Identifikuojamos pagrindinė ir pagrindinė zonos



Ribotas elementas - teritorija tik mokytis



2 Etapas: 3-5 metai

1. Kuriama nauja infrastruktūra, takai, parkingsas
2. Pagrindinio pastato patalpų išplėtimas ties mokyklos centru.
3. Valoma teritorija nuo nereikalingų statinių: jungtis tarp pastatų, garažai, šaudykla, sargo namelis ir t.t.
4. Pietinėje dalyje statoma sporto aikštė, atliekami landsafto darbai
5. Centrinis pastatas naudojamas pagrindinių ir pradinių klasių funkcijoms
6. Bendrabutis naudojamas laikinai mokyklos reikmėms, kai centrinis pastatas rekonstruojamas



1 Etapas: 0-3 metai

1. Įveiklinami esami pastatai
2. Mokykla pradeda veikti minimaliu pajėgumu esamose patalpose
3. Nenaudojamos patalpos perduodamos naudoti bendruomeninėms veikloms, meno ir mokslo inkubatoriams, neformaliai ugdymui
4. Mokyklos teritorijoje vystosi eksperimentinės veiklos, rengiami renginiai - skatinamas bendruomenės įsitraukimas
5. Vyksta projektavimo darbai kitiems etapams



3 Etapas: 5-10 metų

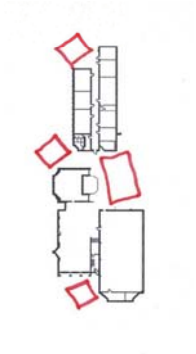
1. Papildomai išplečiama pirmo aukšto erdvė pagrindiniame pastate.
2. Aukštos įtampos laidai užkasami po žeme ir siaurinė teritorija pilnai prijungiama mokyklos naudojimui
3. Kuriami papildomi "laboratorijų" paviljonai ir pilnai sutvarkomas sklypo landsaftas
4. Piečiama žaliųjų zonų tinklas sklype
5. Bendrabutis naudojamas administracinei ar kitai papildomai funkcijai.



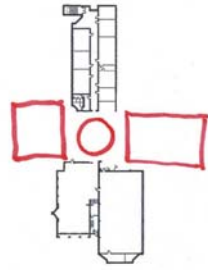
Intervencijos esamuose pastatuose principai



Pirmojo aukšto išplėtimas



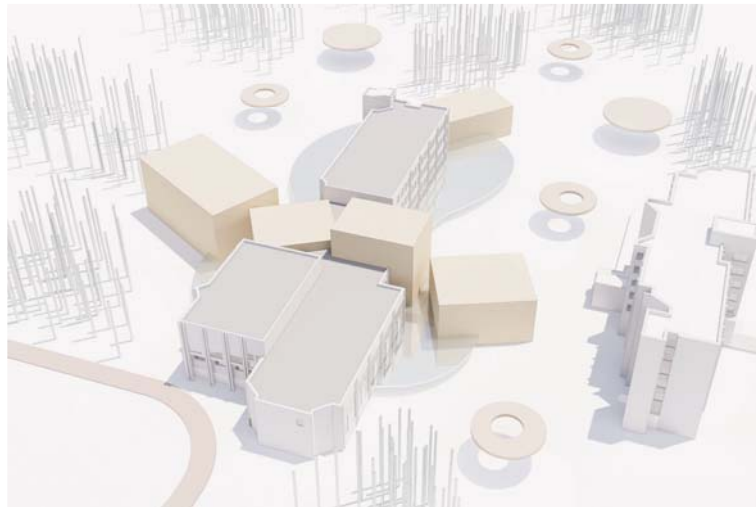
Rekonstruojamos fasado dalys



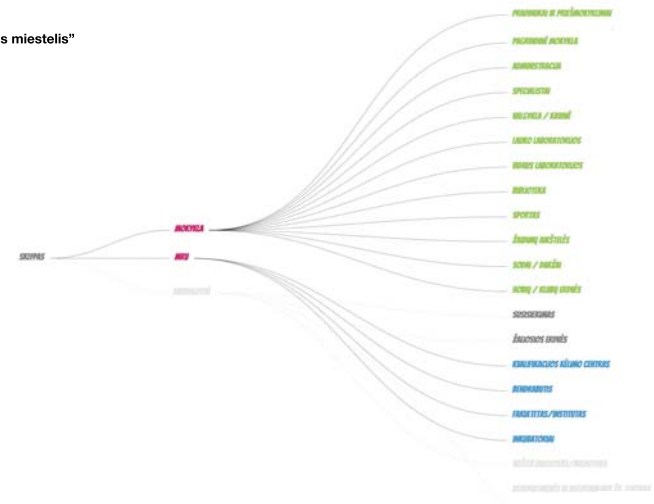
Centrinės dalies išplėtimas



Schema



2 scenarijus:
MRU "Mokyklos miestelis"



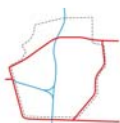
Sklypas



Nepriskausimai veiklos pastatų grupės



Aškus funkcinių zonų padalinimas



Kilpinis viešasis transportas - teritorija tik pasiekiamas



1 Etapas: 0-3 metai

1. Įveiklinami esami pastatai
2. Mokykla pradeda veikti minimaliu pajėgumu esamosse patalpose
3. Nenaudojamos patalpos perduodamos naudoti bendruomeninėms veikloms, meno ir mokslo inkubatoriams, neformaliai ugdymui
4. Mokyklos teritorijoje vystomi eksperimentinės veiklos, rengiami renginiai - skatinamas bendruomenės įsitraukimas
5. Vyksta projektavimo darbai kitiems etapams



2 Etapas: 3-5 metai

1. Kuriama nauja infrastruktūra, takai, privažiavimai
2. Pastatomas naujas pradinės mokyklos pastatas
3. Valoma teritorija nuo nereikalingų statinių: garažai, šaudykla, sargo namelis ir t.t.
4. Tvarkoma sporto infrastruktūra
5. Centrinis pastatas naudojamas pagrindinei mokyklai, palaipsniui rekonstruojamas
6. Bendrabutis naudojamas laikinai pagrindines mokyklos reikmėms, kai centrinis pastatas rekonstruojamas



3 Etapas: 5-7 metai

1. Baigiama centrinio pastato rekonstrukcija pagrindinei mokyklai
2. Naikinama jungtis, bendrabutis atiduodamas kitoms, jam tinkamoms, funkcijoms (MRU sprendimu)
3. Sutvarkoma pagrindinės mokyklos aplinka
4. Pasiteisinusios veiklos eksperimentiniu laikotarpiu statosi naujus pastatus (greičiausiai kuruojama ir priklausau MRU)



4 Etapas: 7-10 metai

1. Aukštos įtampos laidai užkasami po žeme
2. Atsilaisvinusi šiaurinė sklypo dalis atiduotama papildomoms veikloms, susijusioms su MRU, mokykla ar vietos bendruomene



Sunkiai pritaikoma erdvė mokyklai



Intervencijos esamuose pastatuose principai



Valant pertvaras

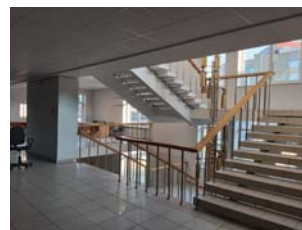


Atveriant perdangas

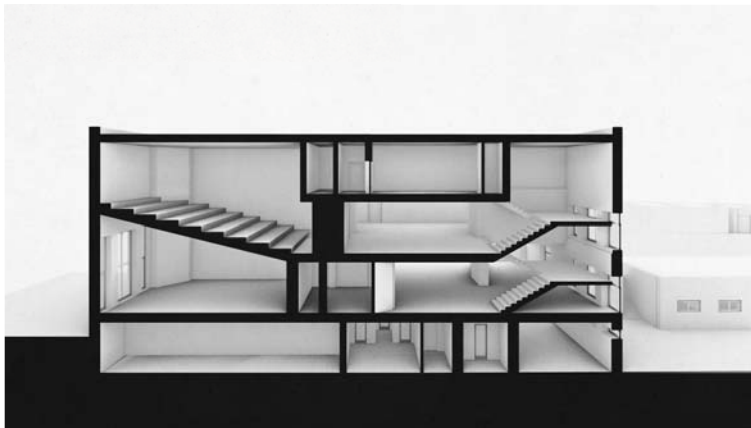


Keičiant laikinąsias konstrukcijas (ir fasadus) atverti didelės erdvės

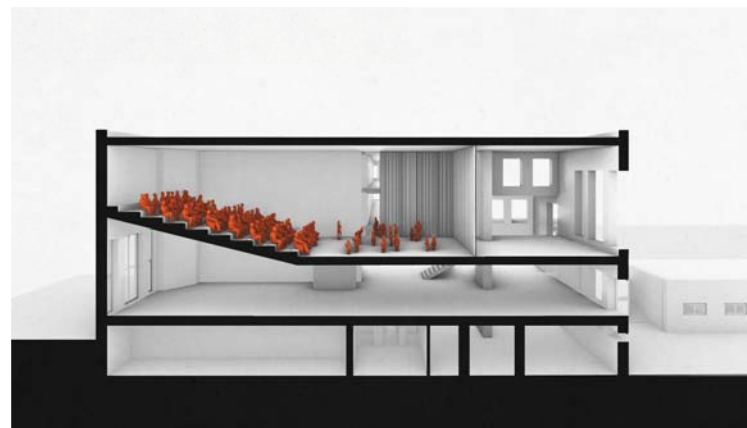
Sunkiai pritaikoma erdvė mokyklai



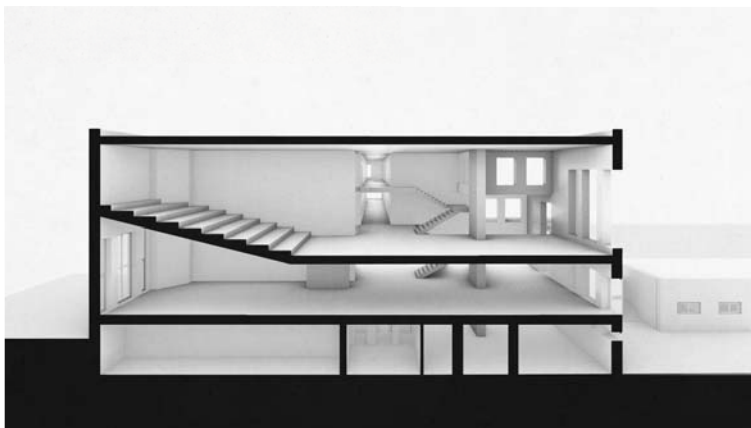
Esminė vidinės erdvės rekonstrukcija - esama situacija



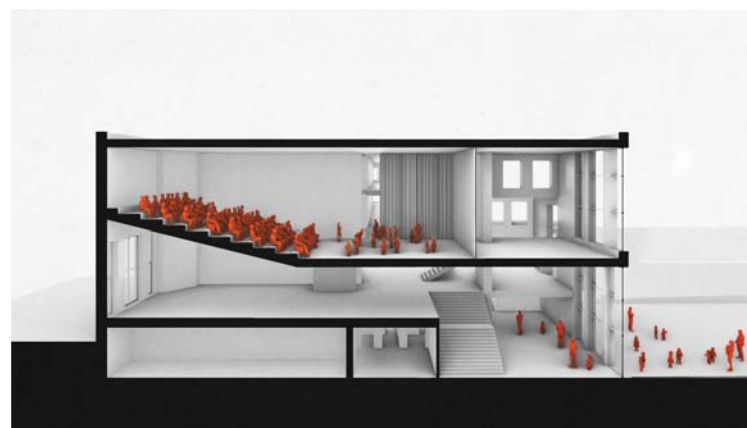
Esminė vidinės erdvės rekonstrukcija



Esminė vidinės erdvės rekonstrukcija



Esminė vidinės erdvės rekonstrukcija



1 Etapas: 0-3 metai

1. Įveiklinami esami pastatai
2. Mokykla pradeda veikti minimaliu pajėgumu esamose patalpose
3. Nenaudojamos patalpos perduodamos naudoti bendruomeninėms veikloms, meno ir mokslo inkubatoriams, neformaliai ugdymui
4. Mokyklos teritorijoje vystosi eksperimentinės veiklos, rengiami renginiai - skatinamas bendruomenės įsitraukimas
5. Vyksta projektavimo darbai kitiems etapams



3 Etapas: 5-7 metai

1. Baigiama centrinio pastato rekonstrukcija pagrindinei mokyklai
2. Baigtas formuoti mokyklos perimetras su uždaru vidiniu kiemeliu.
3. Statomi papildomi mokyklos pastatai
4. Palaipsniui kuriamos žaidimų aikštelės, lauko laboratorijos
5. Sklypo perimetre kuriasi naujos bendruomeninės funkcijos
6. Planuojami aukštos įtampos laidų užkasimo po žeme darbai
7. Vystoma žaliąji sklypo zona



2 Etapas: 3-5 metai

1. Kuriama nauja infrastruktūra, takai, privažiavimai
2. Pastatomas naujas mokyklos priestatas
3. Valoma teritorija nuo nereikalingų statinių: garažai, šaudykla, sargų namelis ir t.t.
4. Tvarkoma sporto infrastruktūra
5. Centrinis pastatas naudojamas progimnazijai, palaipsniui rekonstruojamas
6. Bendrabutis naudojamas laikinai progimnazijai, kai centrinis pastatas rekonstruojamas
7. Prie esamos infrastruktūros kuriasi naujos bendruomeninės funkcijos
8. Formuojamas aiškus mokyklos perimetras
9. Palaipsniui kuriamos žaidimų aikštelės, lauko laboratorijos

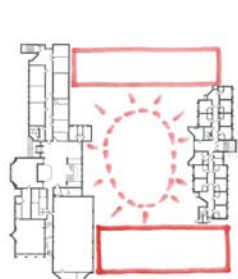


4 Etapas: 7-10 metai

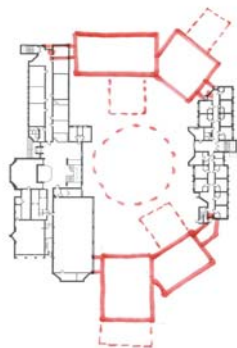
1. Aukštos įtampos laidai užkasami po žeme
2. Atsilaisvinusi šiaurinė sklypo dalis skiriama naujoms bendruomeninėms funkcijoms
3. Sukuriama parkavimo aikštelė



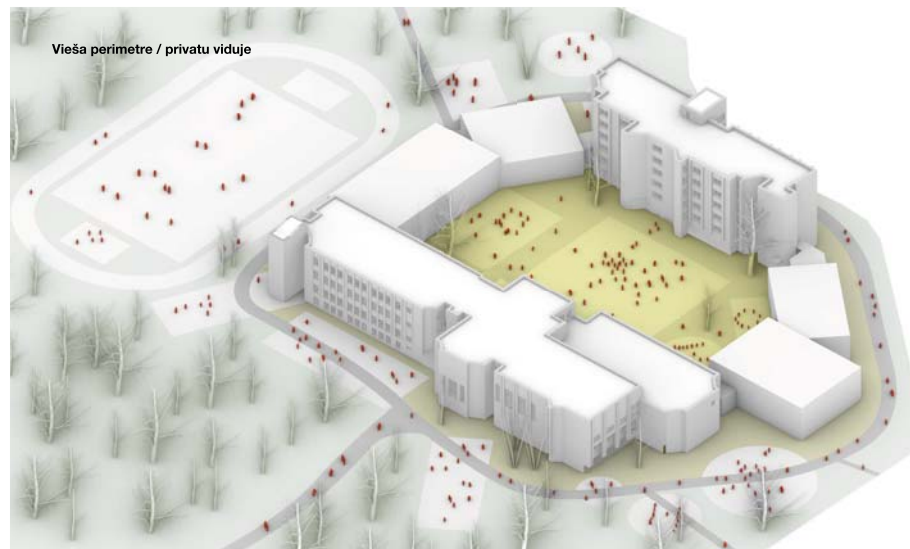
Intervencijos esamuose pastatuose principai



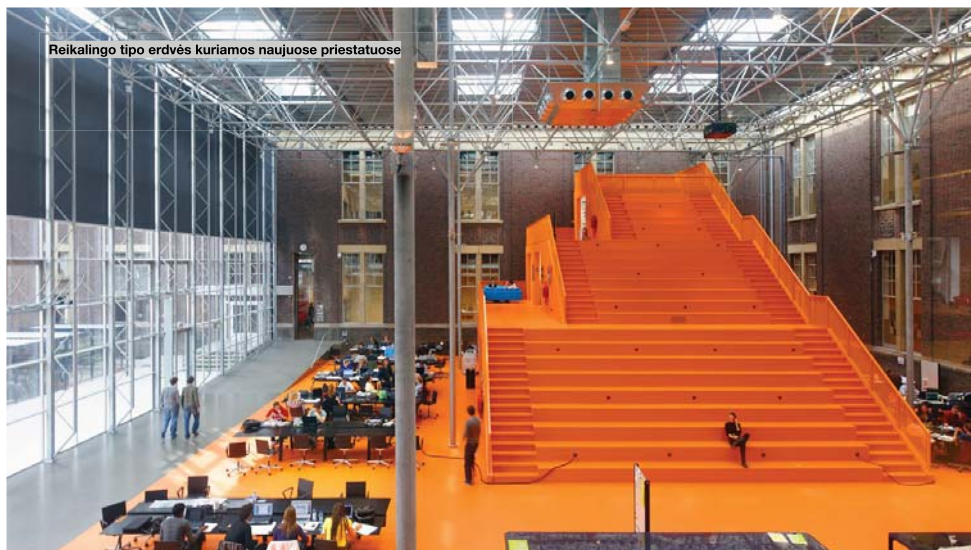
Formuojant formalias erdves dideliais priestatais



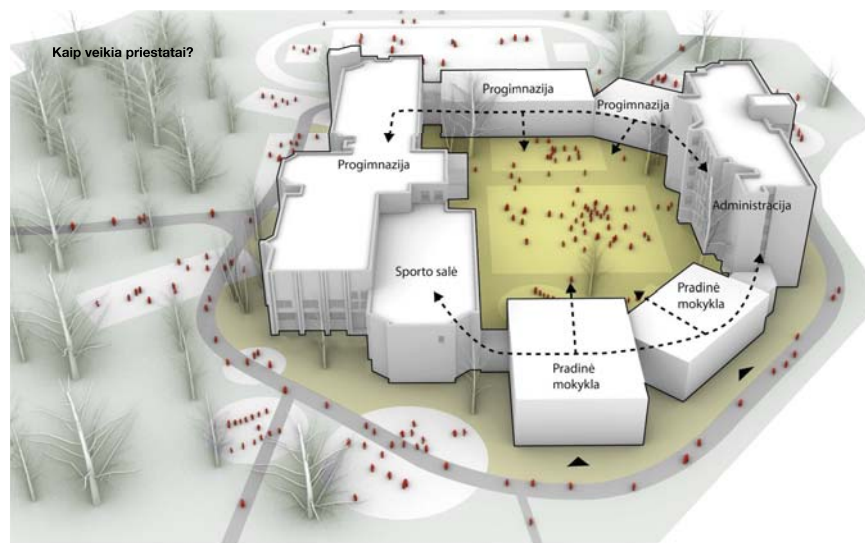
Formuojant ivairesnes erdves mažesnio mastelio priestatais



Vieša perimetre / privatu viduje

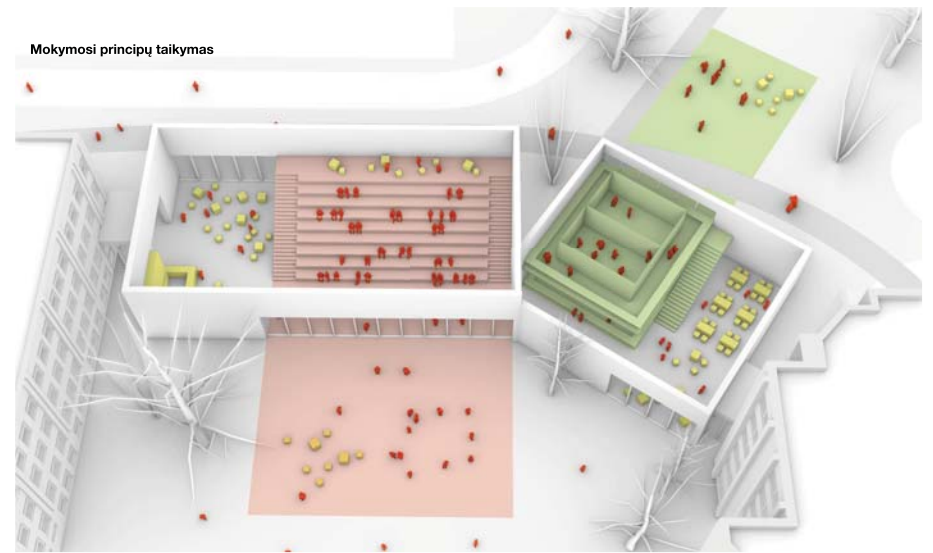


Reikalingo tipo erdves kuriamos naujuose priestatuose



Kaip veikia priestatai?

Mokymosi principų taikymas



4. Gairės naujos mokyklos erdvėms

Viktorija Blažienė, Elena Paleckytė, Justina Radzevič (2L Architects) – architektūra, Donatas Počešiūnas (Rotary Lituanica) – universalus dizainas, Agnė Girkontaitė (VU) – sociologija, Justas Paulikas (Turing School) – edukologija

Daugumos naujai besikuriančių mokymo įstaigų tikslas yra visiems prieinamos, modernios erdvės, skatinančios bendradarbiuoti ir bendrauti, tačiau šių principų pritaikymas jau esamame pastate - iššūkis!

Projektuojant atvirą mokyklą, atrodo svarbu žvelgti į ją kaip į įrankį, skatinantį įsitraukimą, toleranciją žmonių su negalia, socialinės ir kultūrinės atskirties rėmuose.

Formuoti lygiaverčius santykius tarp mokytojų, vaikų ir tėvų ar apsvarstyti bendruomeniškumo ir individualumo aspektus.



Kūrybinių dirbtuvių metu sukurtos gairės atkreipia dėmesį į gana įprastus, mažus ir lengvai pamirštamus aspektus, kurie yra būtini kuriant mokyklą visiems.

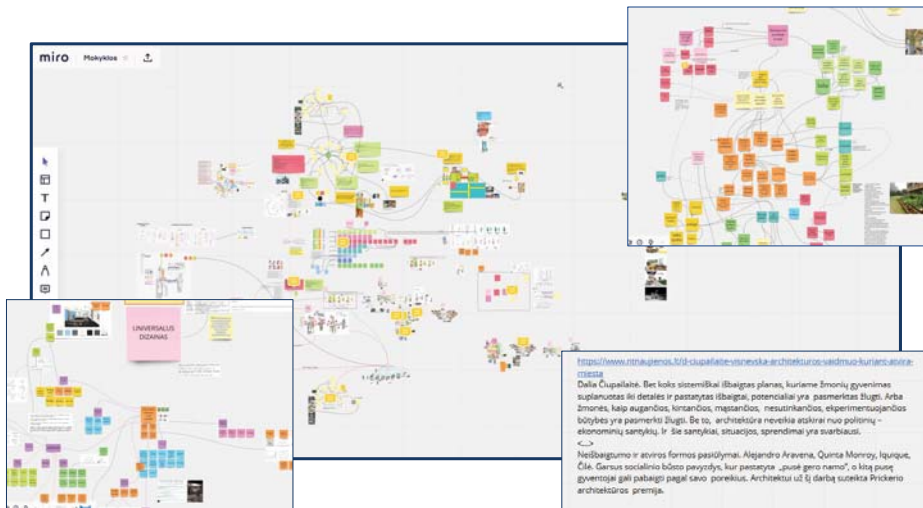
Gairės skirtos pažvelgti į mokyklą skirtingų jos naudotojų akimis. Projektuoti erdves, baldus ar spalvas galvojant apie jų poveikį mažiems ir dideliems vaikams, mokytojams, mokyklos svečiams, judriems, jautriems ar tiems, kuriems apgalvotas dizainas gali padėti lengviau susiorientuoti bei judėti ir bendrauti.





GAIRĖS NAUJOS MOKYKLOS ERDVĖMS

Agnė, Viktorija, Justina, Elena, Justas, Donatas
2021-02-02



KLASĖ

1. **Lankstumas** perorganizuoti išdėstymą. Lengvi vienviečiai stalai. Klasė lengvai pritaikoma darbui 2-4 mokiniams
2. **Transformuojamas** baldų aukštis
3. Mediniai baldai, medžiagų **natūralumas**
4. Daug natūralios **šviesos**, langai mokiniams iš šono, galimybė užsidengti nuo tiesioginės saulės
6. **Spalvos**: dermė ir kontrastai; akcentai; spalvomis atskiriamos zonos
7. **Mokytojo erdvė** neatskirta nuo mokinių
8. **2 kv. m.** vienam mokiniui, reaguojant į skirtingus vaikų poreikius.
9. **Izoliuota** nuo garso ir blaškančių vaizdų
10. **Skaidrios durys**, vaikams su klausos negalia geriau orientuotis
11. **Lenta be ribų** - sienos, langai
12. Galimybė jungti klases, **transformuoti pagal poreikius**
13. **Jokių judėjimo apribojimų**
14. Siekiamybė - **klasės iki 25 vaikų**



STEAM KLASĖS

1. Kabinetai **šalia vienas kito** (greitai ir patogiai dalintis įrankiais)
2. Orientuotos klasės (menai; biologija; chemija)
3. Klasės organizavimas ratu, universali elektros instaliacija kintančiai klasei (lubinė)
4. Galimybė **soc. partnerių** pristatymams/ eksperimentams, jų įtraukimas
5. Išnaudoti VGTU, VU esančius centrus **papildomai partnerystei**
6. **Interaktyvios lentos** ir mokymai jas naudoti
7. Priemonės: VR/AR įranga, 3D spausdintuvai, robotika, mini kompiuteriukai



DARŽELIO GRUPĖ

1. Aiškiai **atskiriamos** skirtingos funkcinės zonos, transformuojamos erdvės
2. Atsižvelgti į **spalvų-faktūrų** psichologiją, spalvingumas žaismingumas
3. **Vaiko mastelio aplinka** (durų rankenos, wc)
4. Edukacija kartu su **gyvūnais**
5. **Jungtis su lauku**, terasa nuo saulės
6. Galima sėdėti/gulėti **ant kilimo**
7. **Vieta pasislėpti**, pabūti vienuoje
8. Daug **natūralaus apšvietimo**
9. **Medžiagų atsparumas, patikimumas** - pagal judrius naudotojus
10. **Žaismingumas** svarbus net san. mazguose
11. Erdvės mokyti **gaminti, rankdarbių dirbtuvės**



VALGYKLA

1. **Jungtis** su bendrosiomis erdvėmis
2. Šalia viešos **erdvės** - sodo, jungtis su lauku
3. **Maisto Laboratorija**
4. Riba nuo kitų (ypač mokymosi)
5. **Nedidelė, daloma valgykla**, formuotis bendruomenėms, ryšiams, garsui kontroliuoti



BIBLIOTEKA

1. **Daug skirtingų erdvių**: mažos erdvės vaikams įlįsti, jaukiai pasėdėti, turėti savo vietą
2. **Netipinės vietos grupėms** (su laiptukais sėdėjimui ar pan.)
3. Papildomos funkcinės zonos vaikams su **specialiais poreikiais** (autistai ir pan.)
4. **Akustiškai** atskirta darbo grupėse vieta nuo individualaus darbo vietos
5. Galimybė atsigulti, atsiremti, įsitaisyti **netipinėmis pozomis**
6. Vieta mokinių **saviraiškai**
7. Galimybė vaikams **bendrauti** (tai pasiekama funkcinių zonų atskyrimu)
8. **Zonavimas**, pagal amžiaus grupes



BENDROSIOS ERDVĖS

1. **Apgalvota akustika** (neatsimuša garsas, neaidi, slopsta)
2. **Integruoja** laisvalaikio ir bendravimo erdves
3. Išnaudojamos **palangės poilsiai**
4. **Geras apšvietimas**
5. Minkštos sėdėjimo vietos, **vieta poilsiui**
6. **Platus koridoriai**, laiptai, žmonėms **bendraujantiems gestų kalba**
7. Nišos moksleivių **saviraiškai** (visoje mokykloje), panaudojant sienas, lubas
8. **Individualios mokymosi erdvės**
9. **Geras matomumas** judant tarp erdvių
10. Kiekviename koridoriuje su tam tikromis funkcinėmis zonomis turėtų savo **kontrastingą spalvą**, nes jos didina judrumą, patogų vaikams su klausos bei regėjimo poreikiais
11. **Judėjimas**: iškilimai ir vedimo juostos, judėjimo kryptį nurodančios rodyklės, įrengti horizontalūs tureklai palei sienas (vaikams su regėjimo negalia)
12. **Skirtingų tipų erdvės** (garsios ir tylios)
13. Skaidrūs liftai - vaikams su specialiais poreikiais.



BENDROSIOS ERDVĖS

Mėlyna sienų spalva kontrastuoja su kūno tonais, todėl gestai lengvai matomi



Baldai bendrojoje erdvėje lengvai pertvarkomi, kad studentų grupės matytų vienas kitą

Ant pjeDESTALO paviršiaus galima padėti krepšius ir rankose esančius daiktus, atsilaisvinti rankas ir komunuoti gestų kalbomis

Pasviręs takas vietoj laiptų, geriau matosi bendra perspektyva iš apačios ir iš viršaus, nuolydis patogus visų judėjimui

- APGALVOTA AKUSTIKA
- TINKAMAS APŠVIETIMAS
- INDIVIDUALIOS ERDVĖS, RAMIAM POILSIUI IR DARBUI
- JUNGTYS TARP ERDVŲ (TIEK VIZUALINĖS, TIEK FIZINĖS)
- GERAS MATOMUMAS JUDANT TARP ERDVŲ
- KONTRASTINGOS SPALVOS
- ERDVŲ TRANSFORMAVIMAS
- SKIRTINGOS ERDVĖS SKIRTINGŲ VAIKŲ POREIKIAMS, SKIRTINGOMS VEIKLOMS
- ERDVĖS KŪRYBAI IR BENDRAVIMUI



MRU PROGIMNAZIJS ARCHITEKTŪRINĖS DIRBTUVĖS

Adresas:

Valakupių 5, Vilnius

Dirbtuvių data:

2021-01-05 – 02-02

Organizatorius:

Vilniaus vystymo kompanija

Užsakovas:

Vilniaus miesto savivaldybė bendradarbiaujant
su Mykolo Romerio universitetu

Kuratoriai:

Liutauras Nekrošius, Edita Riaubienė,
Evelina Vasiliauskaitė

Ekspertai:

Dolf Broekhuizen – architektūros istorikas, Nyderlandai
Laura Valionienė – LAA „Lietaus vaikai“ valdybos narė

